

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT
de activitate pentru anul 2008

București
2009

**Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților
și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art.60 din Constituția României**

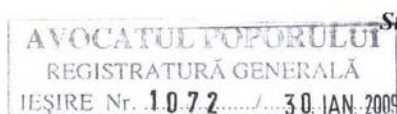
ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

**Cabinet ministru
 Ombudsman**

Stimată doamnă președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituția României și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat *Raportul de activitate pentru anul 2008*, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, stimată doamnă președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,
 Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 27 ianuarie 2009

**Doamnei Roberta Alma ANASTASE,
 Președintele Camerei Deputaților**

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

**Cabinet ministru
Ombudsman**

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituția României și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare vă înaintăm alăturat *Raportul de activitate pentru anul 2008*, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, stimate domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 27 ianuarie 2009

**Domnului Mircea-Dan GEOANĂ,
Președintele Senatului**

**Doamnă președinte al Camerei Deputaților,
Domnule președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,**

Supunem atenției și dezbaterii ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului, Raportul de activitate al instituției Avocatul Poporului pentru anul 2008, respectând astfel obligația constituțională și legală rezultată din prevederile art. 60 din Constituția României, precum și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

*O privire generală și retrospectivă asupra activității instituției în anul 2008, evidențiază progresele înregistrate, nu numai din punct de vedere cantitativ, ci și calitativ. Astfel, în cifre, putem observa că în anul 2008 în comparație cu anul 2007, s-au prezentat în **audiență** un număr de 17783 de cetățeni, cu 14% mai mulți; au fost înregistrate 8030 **petiții**, cu 16% mai multe; dispeceratul telefonic a fost solicitat de **5820** cetățeni cu un spor de 3%. La acestea s-au adăugat 42 **anchete**, 12 **recomandări**, 2088 **puncte de vedere** privind excepțiile de neconstituționalitate, (un spor de 27%), 6 **excepții de neconstituționalitate** ridicate direct în fața Curții Constituționale (un spor de 50%).*

Acest spor de activitate s-a putut realiza în condițiile existenței unei scheme complete de personal, atât la sediul central, cât și la nivelul celor 14 birouri teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

Raportul pe care vi-l prezentăm detaliază și explică problemele care au stat în atenția instituției, pe domeniile de specializare stabilite de lege. Sunt oferite informații complete privind: procedeele și mijloacele specifice de acțiune la dispoziția instituției; resursele materiale și bugetare; cooperarea cu instituțiile și autoritățile internaționale similare etc.

Ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului ne oferă prilejul de a prezenta și alte explicații pertinente care privesc reușite în activitatea instituției Avocatul Poporului.

➤ Preocuparea instituției Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor persoanelor fizice

Considerând că este de datoria Ombudsmanilor să depună eforturi pentru imprimarea în opinia publică și în conduita autorităților publice a unei atitudini de respect

și toleranță favorabile liberei circulații a persoanelor și pentru eliminarea oricăror forme de discriminare între cetățenii unui stat membru al Uniunii Europene și cetățenii celorlalte state membre, Avocatul Poporului a formulat o **Scrisoare deschisă**, adresată Ombudsmanului European, Președintelui Institutului Internațional al Ombudsmanului–Regiunea Europeană, Ombudsmanilor Uniunii Europene, insistând pe ideea cooperării între instituțiile Ombudsman din statele membre ale Uniunii Europene, pentru ocrotirea dreptului la libera circulație a cetățenilor români în străinătate. De asemenea, instituția Avocatului Poporului a trimis scrisoarea deschisă în legătură cu situația românilor din Italia și celor 19 Ombudsmani locali din Italia.

Prin răspunsurile formulate, Ombudsmanul European, Ombudsmanul Național din Irlanda, Ombudsmanul Parlamentar din Finlanda, Apărătorul Civic–Regiunea Basilicata, Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Polonia, Apărătorul Civic – Regiunea Friuli Venezia, Apărătorul Civic–Regiunea Romana, s-au arătat impresionați de apelul Avocatului Poporului, asigurând instituția de sprijin în problemele de discriminare întâmpinate de anumiți cetățeni români, care își exercită dreptul la libera circulație. Mai mult, Mediatorul Republicii Franceze, domnul Jean-Paul Delevoye, s-a adresat primului-ministru francez, domnul François Fillon, solicitând informații despre situația pe care o au în Franța, cetățenii români.

Schimbul de corespondență între Avocatul Poporului și Ombudsmanii din statele Uniunii Europene exprimă preocuparea acestor instituții pentru protecția drepturilor și libertăților persoanelor fizice. În ceea ce ne privește, acest schimb se întemeiază pe art. 17 din Constituția României, potrivit căruia, cetățenii români se bucură în străinătate de protecția statului român.

Amintim aici și colaborarea cu Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă, domnul Janusz Kochanowski, în ceea ce privește cazul unui cetățean român decedat într-un penitenciar din Polonia. Prin scrisoarea adresată, în data de 5 mai 2008, Avocatului Poporului, Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă a dat asigurări că va depune toate eforturile necesare și va utiliza toate mijloacele pe care le are la dispoziție, pentru a stabili cauzele și circumstanțele situației semnalate.

➤ **Implicarea în controlul de constituționalitate**

În acțiunile întreprinse (formularea a 2088 de puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu 6 excepții de neconstituționalitate, dintre care până în prezent, 3 au fost **admise**), Avocatul Poporului s-

a exprimat ca o autoritate autonomă și independentă și deplin angajată în realizarea unui comportament constituțional loial. Acțiunile realizate în cadrul controlului de constituționalitate au fost acțiuni energice, fără îndoială critice la adresa unor acte normative. Cei care au observat atent și cu bună-credință activitatea Avocatului Poporului în acest domeniu pot constata că între Avocatul Poporului și autoritățile publice care emit acte normative supuse controlului de constituționalitate nu au existat și nu există conflicte. Toate autoritățile și-au îndeplinit obligațiile constituționale, Curtea Constituțională și-a îndeplinit de asemenea, obligația constituțională de garant al supremației Constituției, iar aceste acțiuni ale Avocatului Poporului au fost rezultatul unor viziuni din planuri diferite.

Ca atare, activitatea Avocatului Poporului în acest domeniu a fost o activitate firească într-o societate liberă, organizată într-un stat de drept, dominat de principiile legalității, pluralismului și transparenței.

➤ *În anul 2008, s-a realizat o mai puternică comunicare cu **mass – media** interesată în informarea opiniei publice cu privire la rolul și activitatea instituției Avocatul Poporului. Au existat astfel, peste **170 de manifestări** la nivelul posturilor de televiziune și radio, ziarelor centrale și locale.*

➤ *Trebuie să afirmăm că am beneficiat de susținere din partea **Parlamentului**, chiar dacă la dezbateră și aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul 2008, ne-am fi așteptat ca parlamentarii, care au făcut promisiuni la dezbateră bugetului instituției Avocatul Poporului, din cadrul comisiilor parlamentare, să ne sprijine.*

*Sigur, activitatea desfășurată în anul 2008 nu ar putea fi caracterizată obiectiv, dacă nu am menționa aici și unele **neîmpliniri**.*

➤ *În plan **financiar**, în contextul austerității generale, s-a adăugat însă și o anumită agresivitate a structurilor Ministerului Economiei și Finanțelor față de instituția Avocatul Poporului.*

Din cauza acestor lucruri, Avocatul Poporului nu a putut onora unele obligații internaționale în cadrul raporturilor de colaborare cu Institutul Internațional al Ombudsmanului, Institutul European al Ombudsmanului și Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, dar și cu alte instituții sau autorități internaționale similare.

➤ *Nu am reușit să determinăm unele **autorități publice**, mai ales din structurile primăriilor să fie receptive la solicitările instituției Avocatul Poporului și fără îndoială, la cele ale cetățenilor. Mijloacele aflate la dispoziția instituției Avocatul Poporului s-au*

dovedit în acele cazuri ineficiente, în timp ce sprijinul autorității ierarhice superioare a fost nul.

Totodată, câteva **propuneri** vizând perfecționarea activității instituției pot fi aici evidențiate.

Experiența acumulată dovedește că unele perfecționări ale Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului ar fi utile. Ne referim aici la modul de organizare a birourilor teritoriale în sensul că, în funcție de posibilități, Avocatul Poporului să poată stabili sediul birourilor teritoriale în alt județ din raza teritorială de competență a curților de apel. Totodată, evidențiem și necesitatea completării legislației actuale, pentru a înființa un birou teritorial al instituției Avocatul Poporului, cu sediul în Slobozia sau Alexandria, care să acopere cele cinci județe (Călărași, Giurgiu, Ialomița, Ilfov, Teleorman), aflate în competența teritorială a Curții de Apel București.

Instituția Avocatul Poporului s-ar fi așteptat să fie **consultată** de inițiatorii proiectelor de legi și ordonanțe, care, prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituția României, de pactele și celelalte tratate internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, astfel cum prevede art. 27 din Legea nr. 35/1997, republicată. Prin această consultare s-ar evita utilizarea mijloacelor de sesizare a Curții Constituționale, pentru îndreptarea eventualelor reglementări pe care Avocatul Poporului le consideră neconstituționale. Instituția Avocatul Poporului dispune de un corp de consilieri și experți cu o pregătire profesională foarte bună, în măsură să realizeze o expertiză corectă a propunerilor legislative.

În conținutul său, raportul cuprinde și alte propuneri de perfecționare a cadrului legislativ privitor la drepturile persoanelor fizice și raporturile lor cu autoritățile publice. Ne exprimăm convingerea că prin lectura raportului, cei interesați vor putea aprecia realist activitatea instituției Avocatul Poporului din anul 2008.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru
Avocatul Poporului

București, ianuarie 2009

SINTEZA RAPORTULUI INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI PE ANUL 2008

Raportul este alcătuit din **14 capitole** și **9 anexe**.

Capitolul I descrie cadrul juridic de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului.

După prezentarea principalelor reglementări în vigoare referitoare la instituția Avocatul Poporului, se explică succint rolul, atribuțiile și demersurile efectuate în vederea soluționării cererilor adresate de petenții ale căror drepturi au fost încălcate de către autoritățile administrației publice. Se remarcă faptul că Avocatul Poporului, în îndeplinirea scopului constituțional, poate face anchete, poate emite recomandări, iar în cazul în care constată cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau grave cazuri de corupție ori de nerespectare a legilor țării, poate prezenta un raport conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz primului-ministru.

Capitolul II prezintă structura organizatorică și schema de personal a instituției Avocatul Poporului. Se menționează că, structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului și este aprobată corespunzător etapei de dezvoltare a instituției. Totodată, se evidențiază faptul că în cursul anului 2008 s-au organizat concursuri de ocupare a posturilor vacante, dar și faptul că personalul de specialitate al instituției a participat la diverse seminarii și dezbateri publice referitoare la problematica protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice. În instituția Avocatul Poporului funcționează **patru domenii de specializare**: drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale; drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap; armată, justiție, poliție, penitenciare și proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Capitolul III prezintă volumul general de activitate al instituției Avocatul Poporului. Se evidențiază activitatea desfășurată în timpul audiențelor, în soluționarea petițiilor, în preluarea apelurilor telefonice. Sunt de asemenea prezentate: obiectul petițiilor; activitatea instituției în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor precum și activitatea desfășurată pentru informarea cetățenilor cu privire la

apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice și pentru mediatizarea rolului instituției Avocatul Poporului.

Capitolul IV oferă o expunere asupra problemelor care au făcut obiectul petițiilor adresate instituției Avocatul Poporului. Aceasta analiză cuprinde procedeele și mijloacele de intervenție specifice instituției Avocatul Poporului, precum și o scurtă prezentare a activităților desfășurate și a rezultatelor obținute, ca urmare a transpunerii în practică a modalităților de intervenție caracteristice instituției.

Capitolul V cuprinde o prezentare generală a activității desfășurate de domeniul de specializare drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale. Sunt expuse informații referitoare la textele constituționale pretins a fi încălcate de către autoritățile administrației publice în relațiile cu petenții. Totodată, se face o analiză a petițiilor soluționate și se prezintă fișele de caz, considerate a fi mai interesante.

Capitolul VI cuprinde activitatea desfășurată de domeniul de specializare drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap. În acest capitol se prezintă procentul petițiilor rezolvate de instituția Avocatul Poporului și procentul celor soluționate în favoarea petenților.

Capitolul VII cuprinde o expunere a activității desfășurate de domeniul de specializare armată, justiție, poliție, penitenciare, cu menționarea numărului de petiții soluționate în acest domeniu precum și a demersurilor întreprinse în vederea soluționării acestora.

Totodată, din conținutul acestui capitol este de remarcat faptul că, în cursul anului 2008, s-a redactat Raportul Special privind reglementările emise de ministrul justiției și de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în materia executării pedepselor și a măsurii educative a internării minorilor infractori în centre de educare. Prin adresa de răspuns la acest raport, Ministerul Justiției a transmis Avocatului Poporului că, de la data de 22.07.2008, conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor a dispus ca toate actele normative emise să fie publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I. Această hotărâre s-a luat în vederea asigurării unui grad sporit de transparență a actului

decizional al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, a cunoașterii de către persoanele private de libertate, de către societatea civilă și de către instituțiile interesate cu atribuții în apărarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, a deciziilor emise în domeniul executării pedepselor.

De asemenea, analiza domeniului de specializare armată, justiție, poliție, penitenciare cuprinde cele mai semnificative constatări de drept și de fapt care se regăsesc în fișele de caz prezentate, precum și cele mai interesante cazuri soluționate în acest domeniu de activitate.

Capitolul VIII prezintă activitatea desfășurată în cursul anului 2008 de domeniul de specializare proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe. Se remarcă numărul mare de petiții înregistrate în acest domeniu la care au fost efectuate demersuri în vederea soluționării acestora. Totodată, în completarea descrierii activității desfășurate se redau câteva dintre fișele de caz.

Capitolul IX cuprinde prezentarea generală a activității desfășurate de birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului. În acest sens, este de reținut că activitatea desfășurată la aceste birouri constă în soluționarea petițiilor prin demersuri întreprinse la autoritățile administrației publice locale, acordarea de audiențe și preluarea apelurilor telefonice. Activitatea desfășurată de birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului este importantă sub aspectul acoperirii tuturor zonelor geografice, aspect care permite cetățenilor accesul relativ ușor la serviciile instituției.

Capitolul X prezintă activitatea instituției în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor. Este de remarcat faptul că, de la revizuirea Constituției în anul 2003, prin care s-a recunoscut implicarea Avocatul Poporului în controlul de constituționalitate, Avocatul Poporului, a manifestat un interes deosebit față de valorile unei societăți democratice, în care, sunt recunoscute o serie de principii necesare unei bune și reale funcționări a statului. Acest control de constituționalitate este legat de răspunderea constituțională a Avocatului Poporului în vederea aplicării corespunzătoare a legii. Potrivit art. 13 lit. d) - f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului formulează puncte de vedere, la cererea Curții Constituționale; poate

sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor, înainte de promulgarea acestora și poate sesiza direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor. Numărul punctelor de vedere exprimate de Avocatul Poporului au crescut de la an la an: dacă în anul 2005 numărul lor se ridica la 1005, în anul 2006, numărul acestora a fost de 1375, iar în anul 2007 de 1635. În anul 2008, numărul punctelor de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor exprimate la solicitarea Curții Constituționale, de Avocatul Poporului s-a ridicat la 2088, iar 2 puncte de vedere s-au referit la sesizările de neconstituționalitate formulate de Guvern.

Capitolul XI prezintă resursele materiale și bugetare consumate în anul 2008. În acest sens, se face o apreciere asupra posibilităților financiare ale instituției, precum și propuneri privind îmbunătățirea fondului de cheltuieli pentru anul viitor.

Capitolul XII cuprinde cooperarea cu instituții și autorități internaționale similare. De remarcat este faptul că manifestările care au avut loc pe plan extern au contribuit la mediatizarea instituției Avocatul Poporului în rândul instituțiilor Ombudsman din Europa. În acest capitol se prezintă activitățile esențiale constând în participarea la conferințe, seminarii și reuniuni relevante.

Capitolul XIII rezumă activitatea de ansamblu asupra proceselor și problemelor juridice ale instituției, prin expunerea numărului de cauze juridice în care instituția Avocatul Poporului a fost parte în anul 2008. Totodată, se scot în evidență problemele care au stat la baza nașterii acestor litigii, precum și importanța rămânerii instituției Avocatul Poporului în sfera instituțiilor de mediere, dialog și nu a instituțiilor cu putere coercitivă.

Capitolul XIV cuprinde informații referitoare la Mediatizare, Buletin, Radio, Actualitatea Românească. De remarcat este faptul că Avocatul Poporului și-a intensificat eforturile pentru o cât mai bună cunoaștere de către cetățeni, atât a rolului conferit prin Constituție și prin legea de organizare și funcționare, dar și a instrumentelor prin care instituția Avocatul Poporului poate interveni cu promptitudine și profesionalism în sprijinul cetățenilor. Principalele mijloace de mediatizare a instituției Avocatul Poporului constau în participarea la diverse emisiuni de radio și televiziune, presa scrisă, Buletinul

informativ trimestrial al instituției, comunicatele de presă și site-ul, care oferă informații de interes public.

Raportul se încheie prin prezentarea a **9 anexe** care tratează în ordine: volumul general de activitate, statistica petițiilor înregistrate în raport cu drepturile și libertățile încălcate, statistica petițiilor pe județe, statistica petițiilor primite din străinătate, activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, statistica punctelor de vedere exprimate de instituția Avocatul Poporului cu privire la excepțiile de neconstituționalitate, anchetele efectuate, recomandările emise de Avocatul Poporului, și grafice privind indicatorii înregistrați în activitatea instituției Avocatul Poporului.

CAPITOLUL I. CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Revizuirea Constituției din anul 2003, a avut ca scop prioritar adoptarea normelor constituționale necesare pentru integrarea României în Uniunea Europeană și comunitatea euroatlantică, perfecționarea democrației constituționale prin recunoașterea și garantarea unor noi drepturi fundamentale și, îndeosebi, pentru întărirea instrumentelor de protecție juridică a drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Semnificativ este faptul că unele dintre noile prevederi ale Constituției se referă direct la activitatea și răspunderile Avocatului Poporului care a fost dotat cu noi mijloace juridice, menite să faciliteze realizarea scopului și funcțiilor sale.

De la adoptarea legii sale, în anul 1997, Avocatul Poporului este organizat și funcționează în România cu rolul de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice, valorificând tradiția și experiența clasicului ombudsman vest-european.

Principalele reglementări în vigoare, privind Avocatul Poporului sunt cuprinse în:

- Constituția României, art. 58-60, art. 65 alin. 2), art. 146 lit. a) și lit. d), republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;
- Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 844 din 15 septembrie 2004, modificată și completată prin Legea nr. 383/2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 28 decembrie 2007;
- Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 8 iulie 2004, completat prin Hotărârea nr.6/2007 a Birourilor Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 445 din data de 29 iunie 2007;
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 30 noiembrie 1999;

- Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului și la Institutul European al Ombudsmanului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 445 din 23 noiembrie 1998.

Numit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, pe o durată de 5 ani, pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, Avocatul Poporului, pe durata mandatului său, nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Avocatul Poporului este asistat de adjuncți, numiți de către birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, specializați pe domeniile de activitate stabilite prin Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

- drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- armată, justiție, poliție, penitenciare;
- proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Aceste dispoziții legale creează premisele creșterii eficienței activității instituției Avocatul Poporului și sunt în concordanță cu reglementările din alte țări unde este organizat și funcționează ombudsmanul.

Avocatul Poporului își exercită atribuțiile fie din **oficiu**, fie la **cererea** persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, în limitele stabilite de lege. Constituția obligă autoritățile publice să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale.

Avocatul Poporului răspunde numai în fața Parlamentului, având obligația de a prezenta acestuia rapoarte. În aceste rapoarte, Avocatul Poporului poate face și recomandări privind legislația sau luarea unor măsuri pentru ocrotirea drepturilor și a libertăților cetățenilor.

Dispozițiile constituționale referitoare la Avocatul Poporului au fost detaliate prin prevederi legale, care îi conturează trăsăturile juridice particulare. Astfel, Avocatul Poporului este o **autoritate publică autonomă și independentă** față de orice altă autoritate publică; nu se substituie autorităților publice, nu poate fi supus nici unui mandat imperativ sau reprezentativ, iar activitatea sa are caracter public; are **buget propriu** care

face parte integrantă din bugetul de stat; Avocatul Poporului și adjuncții săi **nu răspund juridic** pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

Avocatul Poporului, pentru realizarea rolului său constituțional și legal, primește, examinează și soluționează, în condițiile legii, petițiile adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase. Petițiile adresate Avocatului Poporului trebuie formulate în scris și transmise prin poștă, inclusiv cea electronică, prin telefon, fax, sau direct prin audiențe, care reprezintă principalul mijloc de dialog cu cetățenii. Petiționarul trebuie să dovedească refuzul administrației publice de a soluționa legal cererea. Petițiile adresate Avocatului Poporului sunt scutite de taxa de timbru.

Pentru soluționarea problemelor cu care este sesizat, Avocatul Poporului are dreptul de a solicita autorității administrației publice în cauză, luarea măsurilor ce se cuvin pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, precum și de a sesiza autoritățile publice ierarhic superioare în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare. De asemenea, Avocatul Poporului poate face anchete sau poate formula recomandări.

Astfel, Avocatul Poporului are dreptul să facă **anchete** proprii, să ceară autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției. De asemenea, în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite **recomandări**, care nu pot fi supuse nici controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.

Competența Avocatului Poporului în soluționarea unor petiții care privesc autoritatea judecătorească se concretizează în posibilitatea sa legală de a se adresa, după caz, ministrului justiției, Ministerului Public sau președintelui instanței de judecată, care sunt obligați să comunice măsurile luate. Este o modalitate legală prin care Avocatul Poporului poate interveni în situațiile de birocrație generate de neaplicarea art. 21 alin. (3) din Constituție, care a valorificat prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

În cazul în care Avocatul Poporului constată cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta un raport conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau după caz, primului-ministru.

De asemenea, Avocatul Poporului se poate implica în controlul de **constituționalitate** a legilor și ordonanțelor, realizat de către Curtea Constituțională. Astfel, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor adoptate de Parlament, înaintea promulgării acestora de către Președintele României; poate ridica în fața Curții Constituționale, excepții de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele în vigoare; formulează, la solicitarea Curții Constituționale, puncte de vedere la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

Reglementările constituționale și legale prezentate pun la dispoziția instituției Avocatul Poporului, mijloace și procedee specifice pentru a acționa eficient în vederea realizării rolului de protecție a drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

Necesitatea, oportunitatea și legalitatea intervențiilor Avocatului Poporului în apărarea drepturilor și libertăților constituționale au determinat o schimbare de mentalitate, atât la nivelul autorităților administrației publice, cât și în conștiința cetățenilor.

CAPITOLUL II. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției.

Structura organizatorică a instituției reflectă domeniile de specializare, astfel cum sunt stabilite prin lege, și anume:

- a) drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- b) drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- c) armată, justiție, poliție, penitenciare;
- d) proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Structura organizatorică aprobată corespunde etapei de dezvoltare a instituției, care se află în plin proces de afirmare prin asumarea de noi atribuții sau prin dezvoltarea celor existente.

Instituția este condusă de **Avocatul Poporului**, asistat de **adjuncți specializați** pe cele patru domenii de activitate. **Secretarul general** coordonează activitatea economică și administrativă a instituției.

În cadrul instituției funcționează **Consiliul Consultativ**, care este compus din Avocatul Poporului, adjuncții și consilierii săi, secretarul general, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe lună sau ori de câte ori se consideră necesar.

Consiliul Consultativ se convoacă de Avocatul Poporului.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele **14 birouri teritoriale**, organizate pe criteriul geografic al Curților de Apel.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2008 cu o schemă de personal ce cuprindea un număr de **100 de posturi**, repartizate la centru și în teritoriu.

În anul 2008, au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante din instituție, în urma cărora au fost selecționați experți și consilieri, de regulă cu pregătire juridică.

În urma a 4 concursuri au fost ocupate un post de expert vacant la Biroul Teritorial Oradea, două posturi de expert vacante la domeniile de activitate și la relații externe și protocol, două posturi de expert vacante la serviciul economic și administrativ, un post de șef de cabinet și unul de curier, prevăzute în statul de funcții și de personal al instituției Avocatul Poporului.

Personalul de execuție de specialitate al instituției format din consilieri și experți este asimilat personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

Stabilirea de către Ministerul Economiei și Finanțelor a unor limite privind elaborarea bugetului instituției pe anul 2008 a condus la un deficit de fonduri cu cheltuielile de personal care a apărut în luna august 2008 și care a fost acoperit printr-o suplimentare de fonduri în luna noiembrie 2008.

În scopul perfecționării pregătirii profesionale a personalului de specialitate din cadrul instituției, au fost organizate seminarii și dezbateri pe teme de specialitate, au fost organizate întâlniri cu experții de la birourile teritoriale.

Totodată, în cursul anului 2008, consilierii și experții din cadrul instituției au participat la diverse seminarii și dezbateri publice atât pe plan intern, cât și extern, referitoare la problematica protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

CAPITOLUL III. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

a) Activitatea desfășurată în timpul audiențelor

În anul 2008, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost acordate un număr de **17783 audiențe**, în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice (Anexa nr. 1).

b) Activitatea de soluționare a petițiilor

În cursul anului 2008, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost înregistrate un număr de **8030 petiții**. (Anexa nr. 1, Anexa nr. 3, Anexa nr. 4).

c) Activitatea de preluare a apelurilor telefonice înregistrate prin dispecerat

Persoanele fizice care s-au adresat telefonic instituției Avocatul Poporului, au fost în special cele aflate la mari distanțe, precum și cele cu dificultăți de deplasare. La dispeceratul instituției, au fost recepționate **1938 apeluri telefonice**. La birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului s-au înregistrat **3882 apeluri telefonice**. În total, au fost înregistrate **5820 apeluri telefonice** (Anexa nr. 1).

d) Obiectul petițiilor adresate Avocatului Poporului

Petițiile adresate instituției Avocatului Poporului au avut ca obiect încălcări ale unor drepturi sau libertăți cetățenești, precum și abuzuri ale autorităților publice. Analiza lor a fost efectuată în raport cu drepturile și libertățile încălcate, în contextul domeniilor de specializare ale activității instituției Avocatul Poporului (Anexa nr. 2).

e) Analiza comparativă asupra ponderii petițiilor în domeniile de specializare

Din numărul total al petițiilor adresate instituției, un procent de **20,11 %** din numărul total al petițiilor se referă la proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe. În domeniul referitor la armată, justiție, poliție și penitenciare, s-au înregistrat **13,75 % petiții**. În domeniul privind drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap s-au înregistrat **12,71 % petiții**. În domeniul drepturilor omului, egalității de șanse între bărbați și femei, cultelor religioase și minorităților naționale s-au înregistrat **7,93 % petiții** în timp ce procentul de **1,69%** a revenit Secretarului General al

instituției, consilierilor Avocatului Poporului și compartimentului Relații cu alte instituții sau persoane și protocol. Procentul de **43,80%** petiții s-a înregistrat la birourile teritoriale.

f) Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor

În cursul anului 2008 au fost formulate, la cererea Curții Constituționale, **2088 puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor și 2 puncte de vedere privind obiecții de neconstituționalitate.**

Totodată, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **6 excepții de neconstituționalitate:**

- excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (3) din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, **respinsă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 606/2008;

- excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 16/2007 privind organizarea și executarea profesiei de geodez, **admisă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1150/2008;

- excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 111 alin (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, **admisă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 742/2008;

- excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoanele care ocupă funcții de demnitate publică, asupra căreia Curtea Constituțională nu s-a pronunțat încă;

- excepția de neconstituționalitate în legătură cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008, excepție **admisă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1221/2008;

- excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 20¹ alin.(1) literele a), b), c) și d) din Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu modificările și completările ulterioare și a art. 22³ alin. (1) literele a), b), c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare, asupra căreia Curtea Constituțională nu s-a pronunțat încă.

g) Activitatea desfășurată pentru informarea cetățenilor cu privire la apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice și pentru mediatizarea rolului instituției Avocatul Poporului

Instituția Avocatul Poporului și-a multiplicat eforturile pentru o cât mai bună cunoaștere de către cetățeni, atât a rolului constituțional, dar mai ales a instrumentelor prin care Avocatul Poporului poate interveni cu promptitudine și profesionalism în sprijinul cetățeanului.

Presa scrisă a continuat și în anul 2008 să trateze cu responsabilitate problematica cetățeanului, care ține de competența instituției Avocatul Poporului. Menționăm atât solicitările primite din partea presei centrale („Actualitatea Românească”, „Adevărul”, „Evenimentul Zilei”), cât și locale („Informația de Alba”, „Ziarul Deșteptarea”, „Ziarul de Roman”, „Monitorul de Bacău”, „Transilvania Expres”, „Cuvântul nou”, „Ghimpele de Constanța”, „Replica”, „Obiectiv de Tulcea”, „Observator”, „Școala Constanțeană”, „Foaia Transilvană”, „Gazeta de Cluj”, „Panoramic Mehedințean”, „Gorjanul”, „Orizontul din Pașcani”, „Ziarul de Iași”, „Obiectiv de Vaslui”, „Ieșeanul”, „Ziua de Iași”, „Ziarul Crișana”, „Curierul Zilei”, „Argeșul”, „Evenimentul Muscelan”, „Săptămânalul Ancheta”, „Orizont Economic Argeșean”, „Telegraful de Prahova”, „Șansa Buzoiană”, „Actualitatea Prahoveană”, „Monitorul de Prahova”, „Crai Nou”, „24 ore Mureșene”, „Cuvântul Liber”, „Kozpont”, „Vasarhely Hirlap”, „Punctul”, „Renașterea Bănățeană”, „Agenda Zilei”, „Opinia Timișoarei” și „Agenda Consiliului Județean Timiș”, care au relatat aspecte importante din activitatea instituției Avocatul Poporului.

Trimestrial, precum și cu alte ocazii, au fost difuzate către agențiile de presă și publicate pe site-ul oficial al instituției Avocatul Poporului, **comunicate de presă**.

Pentru o mai bună înțelegere a rolului și a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, au fost editate, prin efort financiar propriu, **buletinul informativ** trimestrial privind activitatea instituției și cazurile soluționate prin intervenția Avocatului Poporului și **broșura „Avocatul Poporului din România”** dedicată aniversării a 10 ani de activitate. Aceste materiale, cu caracter informativ, au fost difuzate gratuit persoanelor fizice, dar și autorităților administrației publice centrale și locale (ministere, prefecturi, consilii județene și primării).

În anul 2008, Avocatul Poporului a apelat și mai intens la *televiziunea și radioul public*, ca cele mai eficiente mijloace de mediatizare la nivel național (TVR1, Vocea Speranței, Realitatea TV, Radio România Actualități, Radio Atlas Alba-Iulia, Radical FM

Bacău, TV CNS Roman, Nova TV Braşov, Radio Constanţa, Televiziunea Constanţa, Radio Oltenia, TVS – Craiova, Radio Craiova, TV Total Vaslui, TV Tele M, Radio Smile TV, Transilvania TV, Argeş TV, Radio 21, Televiziunea „Etalon” Râmnicu Vâlcea, Prahova TV, Alpha TV, Antena 1 Târgu-Mureş, Televiziunea Târgu-Mureş, Radio Târgu-Mureş).

Posturile BBC România, Realitatea TV şi B1TV l-au avut ca invitat, pe prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, care a dialogat cu realizatorii emisiunilor, prezentând posibilităţile de intervenţie ale instituţiei Avocatul Poporului în soluţionarea conflictelor dintre persoanele fizice şi autorităţile administraţiei publice.

Pentru a veni în sprijinul cetăţenilor, instituţia Avocatul Poporului, prin intermediul birourilor teritoriale, a încheiat **protocoale de colaborare** cu autorităţile administraţiei publice, şi, de asemenea, cu universităţi din ţară, în vederea desfăşurării activităţii de practică a studenţilor în cadrul instituţiei Avocatul Poporului.

Totodată, pentru a veni în sprijinul copiilor care se confruntă cu probleme speciale, din fondul pus la dispoziţia Avocatului Poporului au fost acordate **ajutoare sociale**, acţiuni organizate de domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap.

CAPITOLUL IV. PROCEDEELE ȘI MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale constituționale și legale, instituția Avocatul Poporului are la dispoziție o serie de procedee și mijloace specifice de intervenție pentru garantarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. În acest context, unul dintre obiectivele instituției Avocatul Poporului este acela de a asigura eficiența intervențiilor sale în vederea soluționării petițiilor cu care este sesizat, intervenții concretizate în: acordarea de audiențe; efectuarea de cercetări preliminare prin solicitarea de informații de la autoritățile publice; efectuarea de anchete; formularea de recomandări; redactarea de rapoarte speciale.

Audiențele reprezintă principalul mijloc de dialog cu cetățenii, prin intermediul cărora Avocatul Poporului identifică problemele petiționarilor, lacunele legislative care afectează drepturile și libertățile cetățenești, disfuncționalitățile înregistrate în activitatea autorităților administrației publice. În același timp, audiențele reprezintă o modalitate de informare a petiționarilor, atât asupra drepturilor și libertăților ce le sunt garantate prin legi, cât și asupra căilor prin care își pot valorifica drepturile sau libertățile fundamentale. Rolul audiențelor este relevat de numărul semnificativ înregistrat în anul 2008, respectiv 17783 audiențe, față de 15517, în anul 2007.

Cât privește **cercetările preliminare**, în cursul anului 2008, într-un număr de **2949** cereri, Avocatul Poporului a solicitat informații de la autoritățile publice reclamate, respectiv de la autoritățile publice ierarhic superioare. Prin aceste demersuri, constând în solicitări scrise adresate autorităților publice implicate în soluționarea cererilor petiționarilor, Avocatul Poporului a avut posibilitatea realizării unei informări complete necesare pentru analiza și soluționarea cererilor.

Anchetele constituie mijloace puse la dispoziția Avocatului Poporului pentru examinarea petițiilor cu care a fost sesizat și reprezintă sursele perceperii celor mai concrete informații ce pot fi valorificate pentru soluționarea petițiilor. Prin intermediul anchetelor efectuate s-au solicitat autorităților administrației publice informațiile sau documentele necesare soluționării petițiilor, s-au audiat și s-au luat declarații de la conducătorii autorităților administrației publice sau de la funcționarii care au încălcat drepturi sau libertăți ale persoanelor fizice. În urma anchetelor întreprinse, în situația în care a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților cetățenești ale petiționarului,

Avocatul Poporului: **a)** fie a solicitat în scris autorității administrației publice care a încălcat drepturile petiționarului să reformeze sau să revoce actul administrativ și să repare pagubele produse, precum și să repună persoana lezată în situația anterioară; **b)** fie a sesizat autoritățile publice ierarhic superioare în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare; **c)** fie a emis recomandări adresate autorității administrației publice, care a încălcat drepturile sau a emis actul ilegal, în cazul în care a constatat o încălcare gravă a drepturilor petiționarului sau ilegalitatea actului administrativ.

În anul 2008, instituția Avocatul Poporului a efectuat un număr de **42 anchete** (Anexa nr. 7), dintre care:

- **13** anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată la: Instituția Prefectului Municipiului București-Comisia pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003; Primăria Municipiului București; Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților-Serviciul de aplicare a Legii nr. 9/1998; Primăria Municipiului București-Serviciul de aplicare a Legii nr. 10/2001; Primăria Municipiului Constanța-Serviciul de aplicare a Legii nr. 10/2001; Primăria Comunei Petrești, județul Dâmbovița; Primăria Orașului Ocnele Mari, județul Vâlcea; Primăria Orașului Eforie, județul Constanța; Primăria Orașului Comarnic, județul Prahova; Primăria Municipiului Brăila, județul Brăila; Comisia Județeană Dolj de aplicare a Legii nr. 18/1991; Primăria Comunei Gornet-Cricov, județul Prahova; Primăria Comunei Fulga, județul Prahova;

- **5** anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare la: Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (2); Primăria Municipiului Făgăraș, județul Brașov; Primăria Sectorului 5 București; Primăria Municipiului București-Direcția Juridic, Contencios, Legislație;

- **5** anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la: Primăria Municipiului București; Primăria Orașului Mihăilești, județul Giurgiu; Primăria Comunei Oncești, județul Bacău; Primăria Comunei Fărcășești, județul Dolj; Primăria Comunei Bradu, județul Argeș;

- **2** anchete referitoare la protecția specială a persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap; Serviciul Public de Asistență Socială Bacău;

- **2** anchete referitoare la respectarea dreptului la un nivel de trai, a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică: Casa Locală de Pensii a Sectorului 1 București; Casa Locală de Pensii a Sectorului 6 București;

- **3** anchete referitoare la respectarea dreptului la un nivel de trai și a dreptului de petiționare la: Casa Locală de Pensii a Sectorului 1 București (2); Casa Locală de Pensii a Sectorului 6 București;

- **1** anchetă referitoare la dreptul persoanei cu handicap și a dreptului la un nivel de trai la Primăria Municipiului Brașov;

- **3** anchete referitoare la respectarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la: Spitalul de Psihiatrie Titan Dr. Constantin Gorgos; Primăria Sectorului 5 București, Oficiul Județean pentru Protecția Consumatorului Timiș;

- **1** anchetă referitoare la respectarea dreptului la informație la Primăria orașului Ștefănești, județul Argeș;

- **1** anchetă referitoare la respectarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și Centrul de Plasament „Elena Farago” Bârlad, județul Vaslui;

- **1** anchetă referitoare la verificarea modului în care este respectat dreptul privind protecția copiilor și a tinerilor, ca urmare a aspectelor semnalate în presă la: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și Spitalul Dr. I.T.Nicolaescu din Tutova, județul Vaslui;

- **2** anchete referitoare la respectarea dreptului la un nivel de trai la: Casa Județeană de Pensii Mureș și Casa Județeană de Pensii Prahova;

- **2** anchete referitoare la respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la: Casa Județeană de Pensii Argeș și Consiliul Județean Buzău;

- **1** anchetă referitoare la respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, a dreptului la un nivel de trai și a dreptului la viață intimă, familială și privată la Penitenciarul Vaslui, județul Vaslui.

De asemenea, în anul 2008 au fost formulate un număr de **12 Recomandări** (Anexa nr. 8), prin care Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice asupra ilegalităților actelor sau faptelor administrative. Astfel, au fost emise:

- **2** Recomandări privind protecția specială a persoanelor cu handicap, adresate: președintelui Autorității Naționale a Persoanelor cu Handicap și președintelui Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor cu Handicap-Adulți;

- 7 Recomandări privind respectarea dreptului de proprietate privată, dreptului de petiționare și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică adresate: Prefectului Municipiului București, în calitate de Președinte al Comisiei de aplicare a Legii nr. 290/2003; Primarului Municipiului Constanța; Primarului Comunei Ardușat, județul Maramureș; Primarului Comunei Ilieni, județul Covasna; Primarului Orașului Eforie, județul Constanța și Primarului Municipiului București (2);

- 1 Recomandare privind respectarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, adresată Primarului Sectorului 5 București;

- 1 Recomandare privind respectarea dreptului de petiționare, adresată conducerii Spitalului de Psihiatrie Titan „Dr. Constantin Gorogos”;

- 1 Recomandare privind respectarea dreptului la informație, adresată Primarului Orașului Ștefănești, județul Argeș.

În exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului a elaborat **2 Rapoarte speciale**, pe care le-a înaintat Parlamentului, după cum urmează:

- Raportul special privind dificultățile financiare deosebite ale instituției Avocatul Poporului în anul 2008;

- Raportul special privind reglementările emise de ministrul justiției și de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în materia executării pedepselor și a măsurii educative a internării minorilor infractori în centre de reeducare.

CAPITOLUL V. DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Sfera de competență a domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale este vastă, aceasta cuprinzând un număr mare din drepturile și libertățile fundamentale prevăzute în Legea fundamentală. Astfel, activitatea în acest domeniu a constat în **clarificarea** celor semnalate în cererile primite de la petenți, efectuarea de anchete, precum și în emiterea unor recomandări. De asemenea, nu se pot omite, atunci când facem referire la protecția drepturilor omului în general, colaborările pe care domeniul le-a avut în anul 2008 cu diverse autorități, întâlnirile cu reprezentanții unor O.N.G.-uri, participarea la seminarii și emisiuni radio pe această temă, articolele publicate în presa națională și internațională.

În anul 2008, domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale i-au fost repartizate spre analiză și soluționare un număr de **637** petiții, ceea ce reprezintă **7,93%** din totalul de **8030** petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului. Pentru **92** din petițiile repartizate domeniului au fost făcute demersuri la autoritățile publice în vederea soluționării problemelor semnalate de petenți, iar pentru un număr de **545** dintre acestea problemele semnalate au fost clarificate la nivelul domeniului, nefiind necesară intervenția la autorități. Întrucât într-un număr mare de cazuri petițiile au vizat aspecte ce nu făceau obiectul de activitate al instituției, petenții au fost îndrumați către instituțiile abilitate de lege să soluționeze problemele lor, fiindu-le indicată calea legală ce o aveau de urmat. Aspectele semnalate în petițiile repartizate domeniului s-au referit cu precădere la încălcări ale egalității în drepturi, ale dreptului de petiționare, ale dreptului la informație corelat cu încălcări ale dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și în mai mică măsură la încălcări ale celorlalte drepturi și libertăți fundamentale.

În situațiile în care autoritățile publice nu au răspuns solicitărilor sau răspunsurile primite nu au clarificat problemele petiționarilor, au fost efectuate **3 anchete**, la Primăria Sectorului 5 București, la Consiliul Județean Buzău și la Spitalul de Psihiatrie Dr. Constantin Gorgos din București. Totodată, au fost emise **2 recomandări**, pentru primarul Sectorului 5 și pentru conducerea Spitalului de Psihiatrie Dr. Constantin Gorgos.

Domeniul a avut o contribuție importantă la întocmirea *Raportului special privind dificultățile financiare deosebite ale instituției Avocatul Poporului în anul 2008*, înaintat Parlamentului României în luna aprilie a anului 2008.

I. DREPTURILE OMULUI

Prin rolul său legal, domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a rezolvat și petiții privitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți, petiții care nu au fost repartizate celorlalte domenii de specializare.

Așa se explică de ce petițiile repartizate domeniului s-au referit numai la anumite drepturi, și nu la întregul catalog al drepturilor constituționale.

Prin cererile din această categorie, persoanele fizice au semnalat încălcări ale următoarelor drepturi și libertăți fundamentale: unitatea poporului și egalitatea în drepturi (art. 4 și 16); dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22); viața intimă, familială și privată (art. 26); libertatea de exprimare (art. 30); dreptul la informație (art. 31); dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34); dreptul la mediu sănătos (35), dreptul de vot (art. 36); dreptul de a fi ales (art. 37); dreptul de petiționare (art. 51); dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52).

Dintre petițiile repartizate acestui domeniu în care au fost semnalate încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, se evidențiază petițiile privind dreptul la informație, în număr de **234**, și cele cu privire la încălcarea dreptului de petiționare, acestea fiind în număr de **195**, împreună reprezentând peste **67%** din petițiile soluționate de colectivul domeniului.

Pe locul următor, în număr de **76**, reprezentând **12%** din numărul petițiilor soluționate, se situează cele prin care s-au sesizat încălcări ale drepturilor de către autoritățile și instituțiile publice care se referă la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituția României.

Faptul că și în anul 2008 sesizările persoanelor fizice au vizat într-un procent destul de mare posibile încălcări ale dreptului la informație, ale dreptului de petiționare, precum și ale dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, demonstrează că există cazuri în care, în instituțiile administrației publice locale și centrale, funcționarii publici sunt nesiguri pe ei, iar capacitatea managerială de implementare a responsabilităților

descentralizate nu este consolidată. Cu toate că s-au înregistrat reale progrese, încă este nevoie de eforturi considerabile pentru ameliorarea calității serviciilor prestate către cetățeni.

În ceea ce privește petițiile având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor (art. 4 și art. 16), acestea au fost în număr de **30**, reprezentând **4,71%** din numărul total al petițiilor repartizate domeniului. Ca și în anul trecut, numărul acestora a fost relativ redus, influențat fiind de creșterea adresabilității cetățenilor față de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Un număr de **69** de petiții au avut alt obiect decât încălcarea unor drepturi și libertăți constituționale.

În cele ce urmează, va fi prezentată o analiză a cererilor soluționate, în ordinea drepturilor încălcate:

a) egalitatea în drepturi (art. 16 din Constituție)

Cele **30 de petiții** având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor au vizat: pretinse încălcări ale Legii nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, decizii emise de casele de pensii, prevederi ale regulamentului intern al școlii și, nu de puține ori, s-a cerut sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale. Prezentăm în cele ce urmează câteva din răspunsurile transmise petiționarilor în astfel de cazuri.

Corina (nume fictiv), în **cererea nr. 5966/2008**, exprima opinia că, prevederile art. 44 alin (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, conform căroră „la calcularea vechimii prevăzute la alin (1) se ia în considerare și perioada în care judecătorul sau procurorul a fost avocat” sunt neconstituționale, ele încălcând art. 16 alin. (1) din Constituția României care prevede că „cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Petenta aprecia că, prin prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, se consacră un „tratament diferențiat” între profesia de avocat și orice altă profesie de specialitate juridică. Referitor la acest aspect s-a comunicat că, în urma analizării celor precizate, s-a constatat că nu este vorba de o încălcare a Constituției. În situația sesizată, se dorea mai degrabă completarea Legii nr. 303/2004 în sensul luării în considerare, la calculul vechimii prevăzute de art. 44 alin. (1)

din Legea nr. 303/2004 și a perioadei în care judecătorul sau procurorul a fost consilier juridic. S-a precizat, de asemenea, că prevederile respective se aplică în mod egal tuturor celor aflați în ipoteza normei legale fără nicio discriminare pe considerente de arbitrar. Art. 16 alin. (1) din Constituție, prevede că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Reprezentative pentru activitatea domeniului cu privire la încălcarea prevederilor art. 16 din Constituție apreciem că sunt cazurile pe care le vom prezenta în continuare.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 4746/2008. Sandu (nume fictiv) a criticat faptul că, deși Legea nr. 51/1993 privind acordarea unor drepturi magistraților care au fost înlăturați din funcție pentru considerente politice în perioada anilor 1945-1952, prevede acordarea unei indemnizații care se actualizează anual printr-o hotărâre a Guvernului, acest lucru nu s-a realizat niciodată. Din acest motiv, petentul, magistrat pensionar, se considera discriminat în raport cu alte categorii de pensionari.

La momentul la care a sesizat instituția Avocatul Poporului, petentul se adresase deja Ministerului Justiției, pentru ca acesta, în calitate de inițiator al legii, să promoveze proiectul de act normativ prin care indemnizația ce se acordă magistraților care au fost înlăturați din funcție pentru considerente politice în perioada anilor 1945-1952 să fie actualizată. Ministerul Justiției a comunicat însă petiționarului că un astfel de proiect fusese inițiat, dar era un proiect de modificare a Legii nr. 51/1993 prin care se propunea, atât majorarea indemnizației respective, cât și extinderea aplicabilității prevederilor legii asupra magistraților care au fost înlăturați din justiție după anul 1952 și că acest proiect nu a fost avizat de Ministerul Economiei și Finanțelor.

Analizând cererea petentului în contextul art. 16 și al art. 52 din Constituția României, privind egalitatea în drepturi și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Economiei și Finanțelor să reanalizeze proiectul și a recomandat să se aibă în vedere și faptul că numărul beneficiarilor Legii nr. 51/1993 este foarte mic și cu vârsta înaintată.

Răspunsul primit de la această autoritate a fost foarte clar: nu au fost inițiate hotărâri ale Guvernului pentru actualizarea indemnizației ce se acordă magistraților care au fost înlăturați din funcție pentru considerente politice în perioada anilor 1945-1952.

În ceea ce privește actualizarea acestei indemnizației, indexată cu rata inflației, aceasta conducea la o creștere cu 45% a cuantumului, fără a afecta bugetul de stat.

În această situație, Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Justiției să întreprindă măsurile legale de a promova proiectul legislativ numai pentru indexarea indemnizației.

Ca urmare, Ministerul Justiției a informat instituția noastră că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 170/2008, au fost aduse modificările necesare Legii nr. 51/1993 privind acordarea unor drepturi magistraților care au fost înlăturați din funcție pentru considerente politice în perioada anilor 1945-1952. Astfel, indemnizația acordată acestei categorii de magistrați a fost indexată.

Exemplul prezentat demonstrează că prevederi discriminatorii și inechitabile din cuprinsul unor legi pot fi înlăturate ca rezultat al medierii și dialogului cu instituțiile abilitate să promoveze modificările necesare actelor normative în cauză.

b) dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituție)

Numărul petițiilor repartizate domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, în care au fost semnalate pretinse încălcări ale art. 22 din Constituție a fost în număr de **3**. În ceea ce privește conținutul lor, acesta a relevat aspecte privind conflicte private, între petiționari și terțe persoane (membrii familiei, rude, vecini), iar pentru soluționarea acestora, instituția Avocatul Poporului a informat asupra competențelor care îi sunt stabilite de legea de organizare și a îndrumat petiționarii cu privire la demersurile legale pe care le aveau de întreprins.

c) dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26 din Constituție)

Lezarea acestui drept a constituit obiectul a **4** petiții ce au revenit spre soluționare domeniului.

Petițiile s-au referit la reclamațiile repetate ale cetățenilor privind lezarea, de către terțe persoane, a dreptului la viață intimă și privată, soluționarea lor constând în indicarea căilor legale pe care petiționarii le aveau de urmat.

d) libertatea de exprimare (art. 30 din Constituție)

În cursul anului 2008 domeniului i-au fost repartizate un număr de **5** petiții privind o posibilă încălcare a libertății de exprimare.

Conținutul acestora a relevat necesitatea respectării obligațiilor corelative ce rezultă din prevederile art. 30 alin. (6), referitor la faptul că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea și viața particulară a unei persoane. În două astfel de cereri

s-a ridicat problema încălcării grave a confidențialității datelor personale prin faptul că o firmă de publicitate din Târgu Mureș a publicat o așa zisă „listă neagră” cu angajații care au creat probleme angajatorilor (firma de publicitate nefiind autorizată să prelucreze date cu caracter personal). Situațiile prezentate de petenți au fost analizate în contextul art. 30 alin (6) privind dreptul la propria imagine. Întrucât problematica ridicată făcea obiectul de activitate al altei autorități publice autonome, respectiv Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, cererile au fost retransmise, spre o competență soluționare autorității respective, acest fapt aducându-se la cunoștința petenților.

e) dreptul la informație (art. 31 din Constituție)

Petițiile având drept obiect dreptul la informație au fost în număr de **234**, ceea ce reprezintă un procent de **36,73%** din totalul petițiilor repartizate domeniului.

Deși cantitativ acest tip de petiții au fost numeroase, ca și în anii precedenți, nu toți petenții au făcut dovada că s-au adresat autorităților reclamate. Din cauza acestui fapt, instituția Avocatul Poporului nu a putut să-i sprijine direct, pentru soluționarea petițiilor depuse, dar a indicat petenților procedurile legale ce trebuie urmate.

Principalele aspecte sesizate în aceste petiții s-au referit la solicitarea de informații cu privire la: activitatea și resursele unor instituții ce derulează fonduri europene; modalitatea de desfășurare a unor licitații; informații privind instituțiile cărora le pot fi semnalate cazuri de corupție din România; prevederi legale privind atribuirea locurilor de parcare; prevederi legale privind atribuirea locurilor de veci și administrația cimitirelor; normele europene privind liniștea cetățeanului; informații referitoare la Legea nr. 329/2003 privind exercitarea profesiei de detectiv particular; prevederi legale privind iluminatul public și atribuțiile ce revin autorităților publice în aplicarea Legii nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public; informații necesare primirii despăgubirilor acordate persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007; informații privind adoptarea Legii nr. 257/2008 pentru modificarea alin. (1) al art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului; prevederi ale Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989 și demersurile ce trebuie întreprinse la autoritățile publice; demersurile necesare în vederea obținerii calității de veteran de război, în conformitate cu prevederile Legii nr. 44/1994, republicată, cu

modificările și completările ulterioare; înființarea Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului; atribuțiile Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal; reglementarea activității de soluționare a petițiilor; prevederi ale Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; activitatea, adresa și programul audiențelor acordate la sediul central al instituției Avocatul Poporului sau la birourile teritoriale, precum și condițiile în care instituția acordă ajutor financiar.

Examinarea acestor petiții evidențiază faptul că există unele autorități și instituții publice care nu-și respectă obligația constituțională de a da solicitanților informațiile cerute, la termenele și în condițiile prevăzute de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Instituția Avocatul Poporului a acționat prompt, sesizând primăriile, prefecturile, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, Arhivele Naționale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, casele teritoriale de pensii, care nu și-au respectat obligația de a răspunde solicitărilor petenților cu privire la treburile publice și problemele de interes personal. În frecvente situații, cererile petenților au fost transmise spre competență soluționare altor autorități care aveau în competență soluționarea problemelor sesizate de aceștia.

Totodată, trebuie subliniat și faptul că un număr semnificativ de petenți, invocând în mod eronat, prevederile Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, au solicitat unele informații, care nu au avut însă nici o legătură cu activitatea instituției.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 5549/2008. Rășinaru (nume fictiv) a reclamat faptul că s-a adresat cu o cerere Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (SSPR) solicitând precizări privind stadiul rezolvării dosarului său și nu a primit niciun răspuns.

Aspectele semnalate de petent au fost analizate în contextul încălcării art. 31 din Constituția României, privind dreptul la informație.

Față de cele solicitate de petent, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (SSPR) solicitând precizări privind stadiul rezolvării dosarului acestuia.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, a transmis un răspuns din care a rezultat faptul că în vederea soluționării favorabile a cererii petentului mai sunt necesare unele clarificări, acesta fiind programat în audiență la SSPR în data de 1 octombrie 2008.

f) dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție)

Numărul petițiilor repartizate domeniului în anul 2008 având ca obiect dreptul la ocrotirea sănătății a fost de 5.

Petițiile s-au referit la: acordarea medicamentelor compensate, unele drepturi pretins încălcate privind persoanele cu handicap, cazuri de malpraxis în care persoanele vătămate nu au primit despăgubiri, nerespectarea programelor naționale de sănătate.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 802/2008. Alex (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu o posibilă încălcare de către Primăria Municipiului Buzău a dreptului la sănătate și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 34 și art. 52 din Constituția României.

Petentul s-a adresat Primăriei Municipiului Buzău, solicitând sprijin pentru înlăturarea câinilor fără stăpân din zona locuinței, afirmând că acesta este motivul pentru care nu mai poate beneficia de tratament medical ambulatoriu, cadrele medicale ale Complexului de Servicii pentru Persoane Vârstnice „Al. Marghiloman” refuzând deplasarea în zonă. Deși petentului i s-a comunicat de către Primăria Municipiului Buzău că problemele legate de câinii fără stăpân din zonă nu se confirmă, situația reală era alta.

Întrucât starea de sănătate a petentului era precară, acest aspect determinându-l la nenumărate demersuri către alte autorități fără posibilități legale de a-l sprijini, în temeiul articolului 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu articolul 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, ne-am adresat Primăriei Municipiului Buzău.

La data de 25 februarie 2008, instituția Avocatul Poporului a fost informată de Primăria Municipiului Buzău cu privire la demersurile întreprinse pentru reluarea serviciilor medicale la domiciliul petentului de către complexul de Servicii pentru Persoane Vârstnice „Al. Marghiloman”, o copie a răspunsului primit fiind transmisă petentului.

g) dreptul la un mediu sănătos (art. 35 din Constituție)

Petițiile repartizate domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale care au vizat încălcarea dreptului la un mediu sănătos prevăzut de art. 35 din Constituție au fost în număr de 6.

Numărul mic de petiții din această categorie se poate explica și prin faptul că instituțiile competente în soluționarea unor astfel de cazuri, în primul rând Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării", Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase din cadrul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, au fost mult mai vizibile datorită mijloacelor de intervenție și de sancționare pe care legea le pune la dispoziție, astfel că persoanele au avut posibilitatea să se adreseze direct acestor instituții.

Aspectele sesizate în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului s-au referit, în special, la respectarea dispozițiilor legale privind asigurarea unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic: impactul negativ rezultat din amplasamentul unei stații de transfer deșeuri pe raza unei localități, încălcarea normelor privind nivelul de zgomot ambiental sau poluarea cu pulberi PM 2.5 și hidrocarburi aromatice mono și polinucleare din pulberi.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 3401/2008. Paul (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului că la parterul blocului în care locuiește, funcționează un restaurant-bar, a cărui muzică îi deranjează pe locatari noaptea, între orele 00:00-05:00. La sesizările făcute către autorități, a primit răspuns de la Garda Națională de Mediu - Comisariatul Municipiului București, răspuns de care petentul nu a fost mulțumit, solicitând instituției Avocatul Poporului să intervină.

Aspectele semnalate de petent au fost analizate în contextul încălcării art. 35 și 51 din Constituția României, dreptul la un mediu sănătos și dreptul de petiționare.

Față de aspectele prezentate, în conformitate cu prevederile art. 4 și art. 22 din Legea nr. 35/1997, republicată, ne-am adresat Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul Municipiului București, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

În urma demersurilor întreprinse, s-a primit din partea Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul Municipiului București răspunsul înregistrat la instituția Avocatul Poporului sub nr. 5541/23.06.2008, prin care se arăta că au fost efectuate verificări la punctul de

lucru al societății comerciale în cauză. Prin nota de constatare s-a impus societății comerciale în cauză să evalueze nivelul de zgomot în regim diurn și nocturn, în condiții normale de funcționare și să asigure măsurile necesare, după caz, în vederea respectării reglementărilor privind protecția atmosferei și mediului de viață al populației.

h) dreptul de vot (art. 36 din Constituție)

În anul 2008, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **6 petiții** care au vizat dreptul de vot, toate fiind repartizate spre soluționare domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale.

Față de anul precedent, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului, care au vizat încălcarea dreptului de vot, au cunoscut o relativă creștere firească, anul 2008 fiind un an electoral. În principal, problemele ridicate s-au referit la: prevederile legale privind desfășurarea campaniei electorale, nemulțumiri legate de unele prevederi ale legii electorale privind condiționarea dreptului de vot, de domiciliu sau reședința votantului, precum și absența din legea electorală a opțiunii de vot „abținere”.

În toate cazurile, petenților li s-au precizat atât reglementările legale în vigoare, cât și mijloacele pe care le au la dispoziție pentru îmbunătățirea cadrului legal în domeniu.

Mai interesant ni s-a părut cazul unui petent, fost cetățean moldovean pe care-l vom prezenta în cele ce urmează:

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 9399/2008. Moldovan (nume fictiv) a reclamat faptul că s-a adresat cu mai multe petiții la Inspectoratul Național pentru Evidența Populației, solicitând să fie informat cu privire termenul de transcriere a certificatului său de naștere (urmare a dobândirii cetățeniei române) dar, până la data transmiterii cererii către instituția noastră, nu a primit niciun răspuns. Petentul a mai reclamat faptul că, prin pasivitatea manifestată de lucrătorii instituției mai sus precizate, poate fi pus în imposibilitatea de a-și manifesta dreptul de vot, la alegerile generale din noiembrie 2008.

Aspectele semnalate de petent au fost analizate în condițiile unor posibile încălcări ale art. 52 și art. 36 din Constituție privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și dreptul de vot.

Urmare a demersului întreprins la Inspectoratul Național pentru Evidența Populației, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 10019 din 27

noiembrie 2008, ni s-a comunicat faptul că, petentul a primit între timp răspunsul așteptat, fapt confirmat ulterior, printr-o scrisoare, și de către petent.

i) dreptul de a fi ales (art. 37 din Constituție)

Numărul petițiilor care au vizat dreptul de a fi ales, prevăzut de art. 37 din Constituția României a fost de 4.

Problematica a vizat în special cauze, mai puțin probate, aduse de unii candidați independenți, privind modul în care s-a desfășurat campania electorală pentru alegerile generale din noiembrie 2008, cum ar fi: obstrucționarea accesului la mijloacele de informare în masă, tendințe de fraudare a alegerilor, distrugerea afișelor etc. S-a solicitat, de asemenea, sprijinul instituției Avocatul Poporului referitor la modificarea statutul candidatului independent sau intervenții la autoritățile statului privind bunul mers al campaniei electorale.

Petenților li s-a precizat modul de soluționare a contestațiilor, prevăzut în Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare

De asemenea, s-a apreciat că o eventuală nouă abordare normativă a statutului candidatului independent, ar trebui făcută în contextul general al revizuirii filozofiei întregului sistem electoral românesc (vizând atât alegerile locale, cât și alegerile parlamentare naționale sau europene).

j) dreptul de petiționare (art. 51 din Constituție)

Având în vedere faptul că dreptul de petiționare face parte din categoria drepturilor garanții, încălcarea sa este asociată în majoritatea cazurilor, cu încălcarea unuia sau mai multor drepturi, spre exemplu, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantat de art. 52 din Constituția României, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, dreptul la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituție, dreptul la informație, prevăzut de art. 31 din Legea fundamentală.

Astfel, persoanele fizice au adus la cunoștința Avocatului Poporului că s-au adresat unor autorități publice prin cereri, reclamații, sesizări, propuneri pentru rezolvarea unor probleme de ordin personal (cum ar fi: soluționarea unor aspecte privind pensiile; proprietatea; acordarea ajutorului social; acordarea de lămuriri cu privire la stadiul de soluționare al notificărilor depuse de persoanele îndreptățite, conform Legii nr. 10/2001

privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare sau stadiul de soluționare a dosarelor privind compensațiile acordate conform Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată; preschimbarea certificatelor de revoluționari și acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, redobândirea cetățeniei române și clarificarea cetățeniei române), dar au întâmpinat greutăți din partea autorităților publice sesizate, cu privire la comunicarea stadiului de soluționare în care se află dosarul depus, precum și la data și forma în care petenții pot primi ceea ce legea le oferă.

De asemenea, au fost semnalate situații în care unele autorități au refuzat să înregistreze petițiile. În alte situații, deși petiția era înregistrată, autoritățile publice sesizate fie nu au transmis petentului răspunsul în termenul prevăzut de lege, fie au tergiversat soluționarea aspectelor semnalate.

În categoria acestora se situează de cele mai multe ori Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor și Comisia de Cetățenie din Ministerul Justiției, față de care s-au primit cele mai multe plângeri pentru încălcarea dreptului menționat. Mai mult, respectivele autorități ale administrației publice, chiar și la solicitările instituției Avocatul Poporului au răspuns după insistențe sau după sesizarea forului ierarhic superior.

Instituția Avocatul Poporului, prin domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a intervenit de fiecare dată cu promptitudine în sprijinul petenților și solicitărilor acestora, adresându-se la toate nivelele prevăzute de lege, în vederea primirii răspunsului solicitat.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 7571/2008. Marcu (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare, de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, a dreptului de petiționare, prevăzut de art. 51 din Constituția României.

Potentul susținea că la data de 20 mai 2008 s-a adresat *on line* Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, fiind nemulțumit de răspunsul primit de la Oficiul Județean pentru Protecția Consumatorilor Prahova. Tot *on line*, Autoritatea Națională

pentru Protecția Consumatorilor a solicitat petentului copia reclamației și a răspunsului primit de la Oficiul Județean pentru Protecția Consumatorilor Prahova. Deși petentul a transmis cele solicitate, până la data la care s-a adresat instituției noastre nu a primit niciun răspuns.

Față de această situație, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, s-a supus atenției Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor examinarea situației prezentate. Ca rezultat al demersurilor întreprinse, la data de 29 septembrie 2008, autoritatea sesizată a transmis instituției Avocatul Poporului răspunsul a cărui copie a fost trimisă petentului.

k) dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție)

În anul 2008, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică a fost invocat într-un număr mare de petiții repartizate domeniului, aspectul putând fi apreciat ca un minus semnificativ în realizarea reformei administrației publice.

Deși cantitativ acest tip de petiții au fost numeroase (**76**), ca și în anii precedenți, nu toți petenții s-au adresat mai întâi sau nu au făcut dovada că s-au adresat autorităților reclamate. Din cauza acestui fapt instituția Avocatul Poporului nu a putut să-i sprijine direct, pentru soluționarea petițiilor depuse, dar a indicat petenților procedurile legale ce trebuie urmate.

O bună parte dintre petenți au fost vătămăți în drepturile lor de către instituții și autorități ale administrației publice prin refuzul sau întârzierea răspunsului la diferite petiții, care au zădărnicit intrarea în drepturi la termenul prevăzut de lege sau în condițiile acesteia. De aceea, de cele mai multe ori încălcarea dreptului persoanei vătămate s-a realizat corelativ cu încălcarea dreptului de petiționare. În rezolvarea petițiilor având ca obiect încălcări ale art. 52 din Constituție, la nivelul domeniului au fost efectuate **3 anchete** și au fost emise **2 recomandări**.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 2516/2008. Mirela (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare, de către Consiliul Județean Buzău, a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituția României.

Petenta s-a adresat Consiliul Județean Buzău, solicitând intervenția specialiștilor pentru demararea unor lucrări constând în amplasarea de marcaje proeminente, menite să

reducă viteza de deplasare a autovehiculelor, având în vedere pericolul evident de distrugere a locuințelor din zona în care domiciliu.

După răspunsul primit de la autoritatea sesizată, prin care se comunica faptul că în cel mai scurt timp vor fi montate indicatoare de reducere a vitezei și că în planul de lucrări pe anul 2008 este prevăzută și trecerea de pietoni cu marcaje proeminente, până la data la care petenta s-a adresat instituției noastre, nu s-a mai întreprins nicio activitate.

Pericolul iminent de afectare a structurii de rezistență a clădirilor din zona domiciliului, a determinat petenta să revină la solicitarea de montare a marcajelor proeminente, dar situația nu s-a schimbat.

Ca urmare, instituția Avocatul Poporului a solicitat Consiliului Județean Buzău o explicație privind motivele care au dus la această stare de lucruri. Răspunsul primit însă, în care se menționa că pentru amplasarea marcajelor proeminente „sunt necesare măsurători de trafic”, precum și reglementări tehnice stabilite de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale „având în vedere posibilele efecte negative privind stabilitatea construcțiilor riverane”, nu a fost de natură să convingă că pentru rezolvarea problemei se depun diligențe.

Pentru clarificarea aspectelor sesizate de petentă, având în vedere că în răspunsul inițial al autorității se preciza că termenul de amplasare este anul 2008 și faptul că sesizarea petentei nu era singulară, s-a aprobat efectuarea unei **anchete** la Consiliul Județean Buzău. Ca rezultat, Consiliul Județean Buzău a urgentat demersurile la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale, iar investiția s-a desfășurat în anul 2008.

Dosar nr. 4178/ 2008. Serena (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 51 și art. 52 din Constituția României, de către Spitalul de Psihiatrie Titan *Dr. Constantin Gorgos* din București.

Prin cererea sa, petenta solicita sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru a primi răspuns la mai multe petiții adresate spitalului, prin care cerea constituirea unei comisii de evaluare psihiatrică, evaluarea fiindu-i necesară la locul de muncă.

Pentru a veni în sprijinul petentei, în temeiul prevederilor art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, în data de 21 mai 2008, prin adresa nr. 4178, am sesizat Autorității de Sănătate Publică a Municipiului București, care ne-a recomandat însă să ne adresăm direct conducerii spitalului. Urmare a analizei documentației comunicate de către spital, am ajuns la concluzia că ceea ce se afirmă verbal, nu se susține prin documente. Ca urmare, la

Spitalul de Psihiatrie Titan *Dr. Constantin Gorgos* din București s-a efectuat o **anchetă**, prilej cu care s-a constatat că petentei, deși internată pentru evaluare psihiatrică, nu-i fusese eliberat un document constatator. Remarcându-se disfuncții în activitatea managerială, pentru conducerea spitalului a fost emisă **Recomandarea nr. 12** a Avocatului Poporului.

II. EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

În anul 2008, domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale nu i-au revenit spre soluționare petiții privind egalitatea de șanse între bărbați și femei, nu au fost semnalate aspecte privind libertatea conștiinței sau privind libertatea de organizare a cultelor religioase și nici petiții care să vizeze încălcări ale drepturilor minorităților naționale.

Fără a deține o evidență numerică a petenților pe minorități naționale, ci doar pe drepturi încălcate, dintre persoanele fizice care s-au adresat instituției Avocatul Poporului sesizând pretinse încălcări ale prevederilor art. 16 din Constituția României, pe primul loc se situează cele de etnie romă. Obiectul petițiilor formulate de către aceștia s-a referit în esență la: cazuri de neacordare sau suspendare a ajutorului social; interpretarea abuzivă a criteriilor de acordare a ajutorului social, încălcarea dreptului de petiționare, indiferența, tăcerea sau ostilitatea autorităților față de problemele lor, despăgubiri pentru deportarea în Transnistria și au vizat primăriile, diferiți angajatori, inspectorate școlare județene. Majoritatea cererilor au fost clarificate, pentru restul indicându-se procedurile de urmat sau instituțiile competente, oferindu-se îndrumări și explicații, aspectele semnalate în petiții neconfirmându-se.

Având în vedere aceste aspecte, pentru a cunoaște care sunt problemele cu care se confruntă minoritățile naționale din țara noastră și a stabili cu ce poate veni în ajutorul acestora, instituția noastră a analizat posibilitatea stabilirii unor parteneriate între instituția Avocatul Poporului și organizațiile diferitelor minorități naționale.

Ca urmare, în cursul lunii decembrie 2008 s-a procedat la comunicarea unor scrisori de intenție fiecărei minorități naționale reprezentate în Parlament, altele decât maghiară și romă, prin care li s-a adus la cunoștință intenția instituției de a realiza o mai bună cunoaștere reciprocă și de a colabora cu respectivele organizații. În acest scop, li s-a

propus ca după data de 15 ianuarie 2009 să fie organizate o serie de întâlniri, fie la sediul instituției Avocatul Poporului, fie la sediile din București ale organizațiilor.

Cu excepția Uniunii Culturale a Rutenilor din România, de la care Poșta Română ne-a returnat adresa, toate celelalte organizații, în număr de 16, au primit scrisoarea, unele dintre ele răspunzând deja propunerii lansate.

În anul 2008, domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a fost reprezentat la mai multe reuniuni organizate de Departamentul pentru Relații Interetnice – Guvernul României, privind monitorizarea modului de respectare a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, cartă ratificată prin Legea nr. 282/2007.

În vederea elaborării primului raport de țară pentru Consiliul Europei (ce trebuie transmis până la data de 1 mai 2009) domeniul de activitate drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, are desemnată o persoană care va participa la elaborarea acestui document.

Considerăm că lipsa unor petiții în domeniile egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale se explică prin existența la nivel statal a unor autorități publice cu atribuții în aceste domenii.

Astfel, în domeniul **egalității de șanse între bărbați și femei**, la nivel statal funcționează mai multe autorități publice și structuri organizatorice, dintre care menționăm: Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Comisia pentru egalitate de șanse pentru bărbați și femei a Camerei Deputaților; Comisia pentru egalitate de șanse a Senatului; Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați; Comisia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; Comisia județeană, respectiv a municipiului București, în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; Consiliul Economic și Social, prin Comisia pentru egalitatea de șanse și tratament.

În domeniul **cultelor religioase**, la nivel statal este organizat și funcționează Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național. De asemenea, în cadrul Parlamentului, funcționează Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților și Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului.

În ceea ce privește **minoritățile naționale**, la nivel statal funcționează mai multe autorități și instituții publice, structuri organizatorice, dintre care menționăm: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării; Agenția Națională pentru Romi; Centrul

Național de Cultură al Romilor; Departamentul pentru Relații Interetnice; Consiliul Minorităților Naționale; Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților; Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului.

CAPITOLUL VI. DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2008, domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap a primit **1021** petiții, ceea ce reprezintă o pondere de **12,71%** din numărul total de petiții primite de instituția Avocatul Poporului. Dintre aceste plângeri, **342** au fost clarificate ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului. Dintre plângerile clarificate, un procent de **75,4%** au fost soluționate în favoarea petenților, **11,7%** din petiții nu au putut fi soluționate în favoarea petenților, iar restul se află în curs de soluționare. Faptul că nu au fost soluționate în favoarea petenților nu reprezintă un rezultat negativ pentru petiționar, care cel puțin beneficiază de o explicație completă din partea instituției sau a organismului implicat în legătură cu ceea ce s-a soluționat.

De exemplu, instituția Avocatul Poporului a primit reclamația unui părinte, în legătură cu abuzurile la care sunt supuși copiii săi, aflați în Centrul de Plasament Sfântul Nicolae din București. Petentul a susținut că, în mod nejustificat, copiii săi au fost transferați de la Centrul de Primire Pinocchio, la centrul de plasament sus menționat, fapt pentru care s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București, însă nu a obținut nici un rezultat concret. Urmare a intervenției Avocatului Poporului au fost dispuse de instituțiile abilitate, controale în vederea stabilirii situației de fapt în care se află copiii petentului. Ca urmare a controalelor întreprinse de Corpul de Control al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București s-a constatat că drepturile și libertățile civile ale celor doi minori sunt respectate în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, aceștia beneficiind de condiții optime de creștere și îngrijire. De asemenea, instituția Avocatul Poporului a fost informată că menținerea măsurii de plasament, separarea celor doi copii și stabilirea domiciliului unuia dintre ei în Centrul Familiar de Tip Apartament “Privighetoarea” au fost stabilite prin Sentința Civilă pronunțată de Tribunalul București- Secția a V-a civilă (**Dosar nr. 4464/2008**).

I. DREPTURILE COPILOR

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului a instituit un nou cadru legal privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului. Implementarea acestei legislații a permis crearea unui sistem modern european de protecție a drepturilor copilului armonizat cu tratatele internaționale la care România este parte, cu Convenția din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, republicată, și cu Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, instituția Avocatul Poporului a urmărit garantarea drepturilor copilului de a beneficia de respectarea personalității și individualității sale, de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o poate atinge, de a primi o educație care să permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale, de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență, de a fi protejat împotriva oricărei forme de exploatare.

Activitatea domeniului referitoare la protecția drepturilor copiilor a constat în clarificarea petițiilor primite de la petenți, **2 sesizări din oficiu, 4 anchete**. De asemenea, au continuat demersurile în vederea consolidării relațiilor interinstituționale pentru realizarea unor acțiuni susținute în îndeplinirea atribuțiilor constituționale și legale ale instituției Avocatul Poporului de protector al drepturilor persoanelor fizice în general și în special, al acelor categorii care se confruntă cu probleme deosebite precum copiii, tinerii, persoanele cu handicap, pensionarii.

Principalele aspecte sesizate de petenți în cele **44 de petiții** adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, s-au referit la refuzul unor direcții generale de asistență socială și protecția copilului de a aproba la cerere transferul copiilor instituționalizați, nemulțumirile unuia dintre părinți față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celuilalt părinte, refuzul autorității tutelare de a aproba vânzarea bunurilor imobile aflate în proprietatea unui minor, plata alocației pentru copii numai prin intermediul unor bănci stabilite de direcția generală de asistență socială și protecția copilului, acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, acordarea trusoului pentru nou-născuți.

Totodată, cu prilejul demersurilor efectuate am identificat unele aspecte care, din cauza efectelor negative pe care le produc asupra copiilor, ar trebui să reprezinte punctul de plecare pentru inițierea unor dezbateri, în vederea găsirii soluțiilor adecvate.

Astfel, nu putem să rămânem indiferenți față de problemele financiare cu care se confruntă multe din familiile cu copii din România, fapt care duce în multe cazuri la imposibilitatea părinților de a-și crește copiii și, în această situație, la abandonarea acestora.

În acest context, apreciem că **ar trebui identificată o soluție** care să dea o mai mare eficacitate dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, potrivit cărora răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia. În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului. Intervenția statului este complementară. Statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifică realizată de instituțiile statului și de autoritățile publice cu atribuții în acest domeniu.

În identificarea unei soluții s-ar putea ține cont și de prevederile art. 119 din Legea nr. 272/2004 potrivit cărora, pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului se acordă o alocație lunară de plasament, în cuantum de 90 lei, care se indexează prin hotărâre a Guvernului. De această alocație beneficiază și copilul pentru care a fost instituită tutela, în condițiile legii. Alocația se plătește persoanei sau reprezentantului familiei care a luat în plasament copilul sau tutorelui. Alocația de plasament se suportă de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

În acest context, se naște o **întrebare firească**, la care autoritățile competente ar putea să dea un răspuns, respectiv, de ce acordarea unei alocații este posibilă numai în cazul în care s-a luat măsura plasamentului față de un copil, nu și în situația în care copilul este crescut în familie?

Poate în răspunsul care va fi dat la această întrebare se va regăsi și soluționarea problemei într-o așa manieră încât să fie puse în valoare dispozițiile art. 5 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

O altă problemă care a generat o serie de dezbateri a privit posibilitatea pe care o au autoritățile de a încredința un copil, succesiv, mai multor **asistenți maternali**.

Fără a nega oportunitatea schimbării asistentului maternal atunci când se constată abuzuri sau neîndeplinirea atribuțiilor legale ale acestuia față de copil, se impune, totuși, o mai clară și restrictivă expunere a condițiilor în care acesta poate fi schimbat din cauza efectului negativ pe care îl are asupra copilului schimbarea repetată a asistentului maternal. De asemenea, ar trebui pus un mai mare accent pe instituția adopției care ar trebui să primeze în fața măsurilor de protecție specială.

Aspectele susmenționate au fost dezbătute de reprezentanții domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, cu prilejul efectuării celor patru anchete. Reprezentanții autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului s-au arătat dispuși, în limitele competențelor legale, să susțină o inițiativă în sensul celor de mai sus.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 9377/2008. Avocatul Poporului s-a sesizat **din oficiu** în urma publicării articolului intitulat “26 de copii au fost scoși dintr-un spital vasluian” de către o agenție de știri, în care se relatează situația unor copii internați de mai mulți ani în spitalul din localitatea vasluiană Tutova.

În articol se evidențiază faptul că un copil care ajunge în spitalul din Tutova este condamnat să rămână aici foarte mult timp, iar la externare apare ca un retardat mintal. Autorul articolului afirmă că acești copii sunt victime ale abuzului emoțional și li se încalcă dreptul la familie.

În contextul prezentat, a rezultat o posibilă încălcare a prevederilor art. 49 privind dreptul la protecția copiilor și tinerilor și a art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății, prevăzute de Constituția României.

S-au efectuat **anchete** la spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui. De asemenea, problemele au fost discutate cu reprezentanții Autorității Naționale pentru Protecția Copilului.

Aspectele urmărite în cadrul celor două anchete au vizat condițiile de viață și starea de sănătate a copiilor internați în Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova, perioadele pentru care au fost internați copiii, fișele medicale ale copiilor, existența personalului specializat pentru îngrijirea copiilor în cadrul Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova, precum și implicarea autorităților și instituțiilor publice locale în protecția drepturilor copiilor aflați în dificultate.

Ca urmare a demersurilor făcute la Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu”, am constatat faptul că doi copii, din cei 25 instituționalizați, erau internați de foarte mult timp. Primul copil suferea de afecțiuni foarte grave, având nevoie de protecție specială, pe care familia nu i-o putea oferi. Deși a existat o cerere de încredințare formulată de mama fetei, nu s-a dat curs acestei solicitări întrucât starea de sănătate a fetei necesita menținerea măsurii de internare în spital. Totuși, am constatat și faptul că nu au fost depuse toate diligențele necesare în vederea stabilirii condițiilor în care fetița ar putea fi externată și încredințată familiei. Cel de-al doilea copil, ale cărui probleme de sănătate au necesitat internări repetate de la vârsta de 3 luni, nu a mai fost vizitat de părinți de patru ani, fiind practic abandonat în spital. În acest context, conducerea Spitalului „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova a solicitat efectuarea unei anchete sociale de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui pentru stabilirea situației psihosociale a copilului, în vederea luării unei măsuri de protecție specială. Ancheta socială nu era efectuată la data întreprinderii demersurilor instituției Avocatul Poporului.

Totodată, am constatat faptul că Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova nu avea inclus în schema de personal un post de asistent social sau o persoană cu atribuții de asistență socială, iar Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui nu avea desemnat un asistent social care să asigure legătura permanentă cu Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova, astfel cum prevedeau dispozițiile legale în vigoare.

De asemenea, potrivit dispozițiilor Ordinului Ministrului Sănătății nr.756/2005, ale Legii nr. 272/2004 și ale Regulamentului-Cadru de organizare și funcționare intern, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului avea obligația de a colabora cu Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” în vederea stabilirii condițiilor în care, în primul caz, fetița ar putea fi externată și încredințată familiei și de a întocmi raportul de evaluare inițială a copilului și familiei acestuia și să propună stabilirea unei măsuri de protecție specială în cel de-al doilea caz.

Față de cele constatate, instituția Avocatul Poporului a formulat o adresă către Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui prin care a solicitat instituției publice în cauză să examineze situația creată în ceea ce privește încălcarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor. De asemenea, am solicitat urgentarea demersurilor în vederea respectării dispozițiilor Ordinului nr.756/2005 privind coordonarea activităților de prevenire a abandonului în unitățile sanitare care au în structură secții de nou-născuți și/sau de pediatrie și ale Legii nr. 272/2004 privind protecția

și promovarea drepturilor copilului cu privire la obligativitatea angajării, respectiv, desemnarea unui asistent social care să asigure legătura permanentă cu Spitalul „Dr.I.T. Nicolaescu” Tutova, și informarea instituției Avocatul Poporului asupra măsurilor luate.

Ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, instituțiile publice au luat toate măsurile în vederea remedierii tuturor deficiențelor identificate.

Un alt aspect al activității desfășurate de domeniul de specializare cu privire la copii, care subliniază interesul manifestat față de această categorie socială cu nevoi speciale, a constat în **sprijinul material** acordat copiilor cu prilejul celor patru acțiuni desfășurate la: Școala Generală cu clasele I-IV Olari, județul Prahova; Complexul de Servicii Orlat, din județul Sibiu; Școala Generală Tomulești, cu clasele I – IV, din comuna Toporu, județul Giurgiu și la Școala Generală cu clasele I – IV Păcureți, comuna Păcureți, județul Prahova. Astfel:

* În data de 12 iunie 2008, a avut loc la Școala Generală cu clasele I-IV Olari, județul Prahova acțiunea de **acordare de ajutoare sociale** din fondul pus la dispoziția instituției Avocatul Poporului, potrivit prevederilor art. 36 din Legea nr. 35/1997, republicată. Delegația a fost condusă de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului. Din partea Inspectoratului Școlar Județean Prahova a participat un inspector școlar.

Cu acel prilej, au fost acordate unui număr de 45 de elevi, băieți și fete, clasele I-IV, ajutoare sociale constând în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte și încălțăminte), rechizite și dulciuri.

* În data de 25 august 2008, instituția Avocatul Poporului a acordat **ajutoare sociale**, copiilor de la Complexul de Servicii Orlat, din județul Sibiu. Delegația a fost condusă de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului. Din partea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu au participat directorul general adjunct și directorul general adjunct economic. Complexul de Servicii Orlat a fost reprezentat de șeful și contabilul complexului. De asemenea, la acțiune a participat primarul comunei Orlat.

Ajutoarele acordate celor 29 de fete de la Complexul de Servicii Orlat au constat în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte, încălțăminte), rechizite și dulciuri.

* În data de 3 noiembrie 2008, a avut loc acțiunea de **acordare de ajutoare sociale** la Școala Generală Tomulești, cu clasele I – IV, din comuna Toporu, județul Giurgiu.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihail Gondoș, adjunct al Avocatului Poporului și Cristian Cristea, secretar general.

Autoritățile locale au fost reprezentate de primarul comunei Toporu și directorul Școlii Generale unde a avut loc acțiunea.

Ajutoarele acordate unui număr de 33 de elevi, băieți și fete, din clasele I-IV au constat în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte, încălțăminte), rechizite și dulciuri.

* În data de 5 decembrie 2008, a avut loc acțiunea de **acordare de ajutoare sociale** la Școala Generală cu clasele I – IV Păcureți, comuna Păcureți, județul Prahova.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului.

Autoritățile locale au fost reprezentate de primarul comunei Păcureți, directorul Școlii Generale clasele I – IV Păcureți și preotul paroh al comunei Păcureți.

Ajutoarele acordate celor 52 de elevi, băieți și fete, din clasele I-IV au constat în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte, încălțăminte), rechizite și dulciuri.

II. DREPTURILE FAMILIEI

În cele **7 petiții** primite la domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, cu privire la protecția drepturilor familiei, petenții au solicitat informații cu privire la: acordarea concediului de maternitate și a concediului pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, obținerea unei pensii de urmaș, acordarea sprijinului financiar prevăzut de art. 3 din Legea nr. 396/2006 privind acordarea unui sprijin financiar la constituirea familiei, obligația părinților de a contribui la întreținerea minorului. De asemenea, petenții au manifestat nemulțumiri față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celuilalt părinte.

III. DREPTURILE TINERILOR

Cele **15 petiții** adresate de tineri, domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap au vizat, în special, nemulțumiri față de condițiile în care trăiesc în instituțiile de ocrotire socială; neacordarea în termenul stabilit de senatul universității a burselor de studiu; neacordarea unei locuințe sociale; refuzul de a aproba transferul, la cerere, la un alt centru de plasament; încălcarea dreptului la muncă și a dreptului de proprietate. De asemenea, tinerii ne-au solicitat informații despre procedura

care trebuie urmată în vederea obținerii ajutorului de șomaj și informații cu privire la cetățenie.

Pentru a evidenția o parte din problemele cu care s-au confruntat tinerii, precum și modul concret în care domeniul drepturilor copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap a intervenit pentru soluționarea acestora, enumerăm unele spețe pe care le regăsim în cazuistica noastră:

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 2027/2008. Prin mai multe petiții, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de către Ion (nume fictiv), în legătură cu situația tinerilor instituționalizați în centre de plasament din județul Vaslui.

Potentul a reclamat faptul că în Serviciul de tip familial Bârlad copiii sunt supuși abuzurilor, violențelor și nepăsării celor care ar trebui să îi îngrijească. În consecință, instituția Avocatul Poporului s-a adresat conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui.

Urmare a demersurilor instituției Avocatul Poporului, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui ne-a informat că a dispus efectuarea unei anchete la Serviciul de tip familial Bârlad. În cadrul anchetei s-a discutat cu tânărul reclamant și cu alți tineri rezidenți în centrul susmenționat.

Urmare a celor constatate, unei infirmiere i-a fost desfăcut contractul de muncă, iar potentul a fost transferat, la cerere, la un alt centru de plasament.

Ulterior, potentul a revenit la Avocatul Poporului susținând că tinerii din Centrul de Plasament “Elena Farago” din aceeași localitate, Bârlad, nu beneficiază de protecția și de condițiile de trai necesare pentru creștere și dezvoltare normală. Potentul a criticat atât lipsa de întreținere a clădirii, a obiectelor sanitare și starea de degradare a mobilierului, cât și carențele în supravegherea tinerilor din centru, între aceștia apărând dese incidente.

Față de aspectele sesizate, reprezentanții instituției Avocatul Poporului au efectuat **anchete** la Centrul de plasament “Elena Farago” din Bârlad și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui.

În cadrul anchetei au fost audiați atât conducătorul complexului și alți angajați, cât și copii, au fost solicitate informații cu privire la condițiile de viață și la relațiile dintre copii și personalul complexului, precum și documente (fișe medicale, situația școlară a copiilor din centru, fișe individuale de consiliere, documente privind personalul de

specialitate și cel auxiliar angajat al complexului), s-a realizat o verificare faptică a complexului (starea de întreținere a spațiilor și condițiilor igienico-sanitare, existența unor spații corespunzătoare pentru pregătirea hranei, servirea mesei, pentru odihnă și pregătirea lecțiilor, existența cabinetului medical etc.).

Urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui a fost demarată și o anchetă internă cu privire la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către angajații Centrului de plasament “Elena Farago” din Bârlad, în urma căreia s-a propus sancționarea disciplinară a mai multor salariați ai centrului de plasament ca urmare a neîndeplinirii unor atribuții prevăzute în fișa postului.

Cât privește situația petentului, acesta a fost instituționalizat în cadrul Serviciului Alternativ de Protecție de Tip Familial “Casa cu grădină” din Vaslui.

IV. DREPTURILE PENSIONARILOR

În principal, petițiile adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, au reclamat încălcări ale dispozițiilor Legii nr. 276/2004 pentru completarea art. 169 din Legea nr. 19/2000 cu privire la recalcularea, la cerere, a pensiilor, prin adăugarea stagiului de cotizare asimilat prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. b), ale Hotărârii Guvernului nr. 1550/2004 cu privire la evaluarea în vederea recalculării în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000 a pensiilor din sistemul public stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005, cu privire la recalcularea prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii cu respectarea prevederilor Legii nr. 19/2000, ale Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată și ale Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată.

Cele **884 de petiții** cu privire la pensie adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, au privit atât nemulțumiri ale pensionarilor din sistemul public de pensii, cât și nemulțumiri ale pensionarilor din alte sisteme, precum: armată, justiție, poliție.

Cu privire la sistemul public de pensii, petenții au manifestat nemulțumiri față de :

- modul în care unele case teritoriale de pensii au procedat la calcularea sau recalcularea pensiilor sau cu privire la faptul că pensiile nu le-au fost recalculate;
- imposibilitatea de a obține adeverințe care să ateste cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la recalcularea pensiilor potrivit dispozițiilor OUG 4/2005;
- punctajul rezultat în urma recalculării pensiilor;
- depășirea termenelor prevăzute de legislația în vigoare cu privire la data la care trebuia făcută recalcularea pensiilor, întâzieri în soluționarea cererilor de revizuire a pensiei recalculate ori de stabilire a drepturilor de pensie sau de trecere de la un tip de pensie la altul și chiar lipsa de răspuns la unele petiții;
- refuzul caselor de pensii (în special casele locale de pensii ale sectoarelor municipiului București și Casa de Pensii a Municipiului București) de a da curs solicitărilor formulate, în termenul legal;
- recunoașterea stagiului de cotizare efectuat în România în vederea obținerii unei pensii într-un alt stat european;
- punctajul rezultat în urma recalculării pensiilor;
- întâzieri în plata noilor drepturi de pensie stabilite ca urmare a recalculării;
- refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-au stabilit drepturi de pensie;
- greșelile și omisiunile făcute de casele de pensii la stabilirea drepturilor la pensie;
- neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de petenți în vederea recalculării pensiilor;
- dificultățile întâmpinate la recalcularea pensiilor ca urmare a efectuării unor stagii de cotizare ulterior datei la care au ieșit la pensie pentru limită de vârstă;
- problemele apărute în legătură cu transferul dosarelor de pensie de la o casă de pensii la alta, la cererea pensionarilor, ca urmare a schimbării domiciliului;
- neindexarea pensiilor de către casele de pensii în conformitate cu dispozițiile legale;
- comportamentul abuziv al unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii;
- modul de stabilire a cuantumului pensiei persoanelor care și-au desfășurat activitatea în condiții speciale/ deosebite de muncă;
- suspendarea nelegală a plății pensiilor;
- neprimirea de la reprezentanții caselor de pensii a unor clarificări cu privire la modul de recalculare a pensiei, actuala metodologie fiind complicată și laborioasă, ceea ce face, practic, foarte dificilă verificarea corectitudinii recalculării pensiei de către pensionari;

- salariile luate în calcul la recalcularea pensiilor, în perioadele pentru care veniturile realizate nu au fost înscrise în carnetul de muncă și nu pot fi dovedite prin adeverință;
- efectele discriminatorii provocate de unele acte normative, de exemplu Hotărârea Guvernului nr. 267/1990, în sensul că, la determinarea punctajului mediu anual, se ia în calcul un stagiu complet de cotizare de 20 de ani numai în cazul persoanelor care au desfășurat efectiv muncă în subteran cel puțin 15 ani și numai dacă au ieșit la pensie după data de 1 februarie 1990;
- dovedirea drepturilor salariale obținute și a sumelor reținute și virate la fondul de pensii și asigurări sociale, în perioadele lucrate cu contract guvernamental în străinătate;
- obligarea, prin dispoziție legală, a pensionarului la reconstituirea dosarului de pensie, atunci când acesta nu se mai regăsește, conform dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 1550/2004, potrivit căroră prezentarea actelor doveditoare necesare reconstituirii documentației de pensii intră în sarcina pensionarului în cauză;
- încălcarea principiului contributivității la stabilirea drepturilor de pensie prin neluarea în calcul a tuturor veniturilor salariale pentru care s-au datorat și plătit contribuțiile de asigurări sociale etc;
- nemodificarea cuantumului multor pensii în urma recalculării, întrucât punctajul determinat potrivit noii legislații a fost mai mic decât cel determinat anterior. Astfel, mulți pensionari nu au beneficiat nici de indexările pensiilor acordate ulterior de către Guvern;
- modul de calcul al pensiilor pentru bărbați și femei. Astfel, punctajul mediu anual se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare, la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare. Or, stagiul complet de cotizare este diferit la bărbați față de femei (la apariția Legii nr. 19/2000, stagiul complet de cotizare pentru femei era de 25 de ani, iar pentru bărbați era de 30 de ani), fapt ce determină un cuantum al pensiilor mai mare la femei decât la bărbați.

Nu se poate nega faptul că procesul de recalculare a pensiilor din sistemul public a fost o operațiune complexă, însă, acest lucru nu poate justifica în totalitate întârzierile cu care s-a procedat la recalcularea pensiilor, numeroasele greșeli care au fost făcute în procesul recalculării, precum și atitudinea unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii.

Petițiile primite relevă faptul că pensionarii au tot mai multă încredere în instituția Avocatul Poporului și apelează la aceasta în vederea soluționării problemelor cu care se

confruntă, dar, pe de altă parte evidențiază numeroasele probleme care există, încă, în raporturile dintre pensionari și casele de pensii. Se remarcă, de asemenea, faptul că multe dintre instituțiile publice au înțeles rolul și locul instituției Avocatul Poporului în peisajul instituțional românesc: sunt tot mai rare situațiile în care casele de pensii nu dau curs solicitărilor Avocatului Poporului în termenul legal de răspuns. Probleme mai persistă, însă, în ceea ce privește calitatea răspunsurilor. Acestea sunt uneori superficiale, fiind necesară revenirea cu noi adrese la instituțiile publice în cauză sau sesizarea organelor ierarhic superioare.

În condițiile în care numărul pensionarilor a crescut și resursele financiare ale acestora sunt insuficiente, apreciem că ar putea fi luată în considerare o **posibilă modificare** a Legii nr. 19/2000 prin adoptarea unui sistem de stabilire și recalculare a pensiilor în raport de două elemente: o parte fixă, al cărei quantum ar asigura un nivel de trai decent, egală cu salariul minim brut pe economie și care trebuie să se acorde tuturor pensionarilor, și o parte variabilă, determinată pe bază de puncte, calculată în raport de stagiul de cotizare și nivelul veniturilor obținute în timpul activității.

De asemenea, considerăm necesară introducerea pensiei minime garantate după modelul venitului minim garantat și al salariului minim garantat.

Recalcularea pensiilor ar trebui să se realizeze prin luarea în considerare, prioritar, a contribuțiilor plătite și nu a condițiilor de pensionare. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 s-a statuat principiul *“la condiții egale de pensionare, pensii egale, indiferent de anul ieșirii la pensie”*. Or, această regulă contravine principiilor contributivității, egalității și unicității pe care se sprijină sistemul public de pensii. Condițiile egale de pensionare nu înseamnă în mod obligatoriu contribuții egale. Principiul enunțat în ordonanță conține chiar o contradicție în termeni dat fiind că, în funcție de anul ieșirii la pensie, condițiile au fost altele, prin voința legiuitorului. În prezent, există pensii în plată stabilite în condițiile reglementate nu numai de Legea nr. 3/1977 și Legea nr. 19/2000, ci și de alte acte normative din perioada anterioară anului 1977, dar și ulterioară acestui an, care au prevăzut condiții total diferite de vechime și vârstă, ceea ce a creat inechități între pensionari. Ca exemplu, se pot menționa sporul de vechime diferit pentru aceeași vechime în muncă, în funcție de perioada de timp în care s-a prestat activitatea (art. 164 din Legea nr. 19/2000) și procente diferite de majorare a punctajului pentru contribuția la pensia suplimentară (art. 165 din aceeași lege).

Totodată, recalcularea pensiei pentru persoanele care se află în imposibilitatea de a prezenta documente care să reflecte veniturile realizate și pentru care s-a plătit contribuție pe parcursul activității, în condițiile în care foarte multe unități au fost desființate sau nu mai dețin arhive, ar trebui făcută prin luarea în considerare a salariului mediu pe ramura de activitate și nu a salariului minim. Legiuitorul a corectat această situație numai pentru perioada anterioară anului 1963, în timp ce situația avută în vedere acoperă o perioadă mai mare de muncă.

Având în vedere că resursele financiare pentru plata drepturilor de pensie sunt limitate, considerăm că legislația asigurărilor sociale ar trebui modificată astfel încât numai cei care și-au pierdut total capacitatea de muncă, fie din cauza vârstei, fie din cauza invalidității, să beneficieze de pensie. În acest sens, menționăm ca posibile modificări excluderea de la plata pensiei a persoanelor care au gradul III de invaliditate, în condițiile în care această categorie de beneficiari de prestații de asigurări sociale pot desfășura o activitate lucrativă și pot realiza stagii de cotizare, măsuri riguroase privind reactivarea celor care sunt pensionați pentru invaliditate și sunt revizuibili (apți de muncă), prin dezvoltarea sistemului de reabilitare a capacității de muncă, inclusiv obligativitatea programelor de recuperare medicală.

Cât privește celelalte sisteme de pensii (armată, justiție), ne-au fost sesizate nemulțumiri legate de modul în care a fost calculată și acordată pensia de serviciu pentru judecători și cadrele militare, refuzul Casei de Pensii a Ministerului Administrației și Internelor de a aproba acordarea pensiei militare prin trecerea de la o pensie acordată în sistemul public de pensii, neacordarea pensiei cuvenite ca urmaș al unui cadru militar etc.

Față de problemele reclamate de pensionari, domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap a intervenit, în numeroase cazuri, la casele teritoriale de pensii, precum și la Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și a efectuat **6 anchete** la casele de pensii.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 9344/2008. Avocatul Poporului s-a sesizat **din oficiu** ca urmare a unui articol apărut în presă. Pentru clarificarea acestui caz, s-a efectuat o anchetă la Casa Locală de Pensii Sector 1. În articolul de presă se relatează că un pensionar primește o pensie mult mai mică decât cea cuvenită, din cauza neluării în seamă a adeverințelor depuse la dosarul de pensie de către Casa Locală de Pensii Sector 1.

În cadrul **anchetei**, au fost cerute explicații conducerii Casei Locale de Pensii Sector 1, cu privire la situația pensionarului în cauză. Din informațiile furnizate și din documentele puse la dispoziție, a reieșit că acest pensionar a depus cerere de recalculare a pensiei, însoțită de dovezi ale veniturilor realizate.

De asemenea, s-a constatat că decizia de recalculare a pensiei în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005 a fost emisă cu întârziere de casa de pensii. În același timp, a fost emisă și decizia privind recalcularea pensiei în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2007. Ca urmare a recalculării pensiei, petentul a primit drepturi restante în cuantum de 52.988 lei.

Dosar nr. 8067/2008. Cristina (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului cu privire tergiversarea soluționării cererii privind certificarea stagiului de cotizare realizat în România, trimise Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale de către autoritatea competentă din Austria. Din conținutul cererii rezultă că, în perioada cât a locuit în România, și-a desfășurat activitatea în funcția de cercetător științific, timp de 7 ani. La vârsta de 60 de ani, a fost pensionată în Austria, conform legislației acestui stat. Pentru a valorifica și perioada cât și-a desfășurat activitatea de cercetător științific în România, serviciul de pensii austriac a întreprins mai multe demersuri la Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, începând cu ianuarie 2007, la care nu s-a răspuns concret.

Din verificările întreprinse rezultă că, pentru a da curs solicitărilor petentei, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale a transmis dosarele petentei Casei de Pensii a Municipiului București.

Casa de Pensii a Municipiului București a informat instituția Avocatul Poporului că, pentru soluționarea acestui caz, a fost necesară generarea unui nou CNP, deoarece petenta nu figura în baza de date a Casei de Pensii a Municipiului București. Totodată, instituția publică în cauză a precizat că a fost emis și transmis în luna iulie 2008, formularul E 205 RO, intitulat „Atestat privind cariera de asigurat în România”, iar pentru valorificarea perioadei în care petenta și-a desfășurat studiile universitare, Casa de Pensii a Municipiului București, a solicitat Universității Politehnice București, Facultății de Chimie Industrială, eliberarea unei adeverințe din care să rezulte durata studiilor, precum și forma de învățământ urmată de către petentă.

V. DREPTURILE PERSOANELOR CU HANDICAP

Prin cele **92 de petiții**, referitoare la dreptul persoanelor cu handicap, care au fost adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, petenții au expus nemulțumiri cu privire la: neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap, neacordarea drepturilor cuvenite pentru persoanele cu handicap, reevaluarea nejustificată a gradului de handicap și încadrarea persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, refuzul autorităților administrației publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav cărora li s-a stabilit dreptul de a beneficia de asistent social, tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap, depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru aceste persoane defavorizate, lipsa fondurilor pentru plata asistenților personali.

Totodată, în spiritul interesului și preocupării pe care instituția Avocatul Poporului le-a manifestat în mod constant față de problemele cu care se confruntă această categorie socială, instituția Avocatul Poporului a stabilit întâlniri cu reprezentanții Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap în vederea identificării unor soluții la aceste probleme.

Cu ocazia întâlnirilor, au fost purtate discuții referitoare la deficiențele identificate de instituția Avocatul Poporului cu privire la dispozițiile art. 54 din Normele Metodologice de aplicare a Legii nr. 448/2006, care prevăd posibilitatea organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protecției persoanelor cu handicap de a primi subvenții de la bugetul de stat numai după epuizarea veniturilor proprii, ceea ce creează o serie de blocaje financiare organizațiilor susmenționate. Reprezentanții Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap au considerat aceste critici întemeiate și au declarat că vor fi reținute în contextul modificărilor legislative în domeniu care vor fi inițiate.

Alte probleme care au constituit tema dezbaterilor cu autoritățile publice cu competențe în domeniul protecției persoanelor cu handicap s-au referit la creditul acordat persoanelor cu dizabilități a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap și la impozitul pe pensii pe care pensionarii cu handicap trebuie să-l plătească.

De asemenea, reprezentanții domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap au dezbătut cu reprezentanții Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap problema cuantumului indemnizațiilor acordate persoanelor

cu handicap, posibilitatea acordării de locuințe sociale către persoanele cu handicap, dar și aspecte ce presupun demersuri de natură salarială pentru persoanele cu dizabilități.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 27/2008. Despina (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu faptul că a depus la Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului (DGASPC) - Comisia pentru Persoane cu Handicap pentru Adulți, decizia de încadrare în grad de handicap emisă de Comisia Superioară de Evaluare a persoanelor cu Handicap pentru Adulți, prin care i-a fost soluționată contestația referitoare la încadrarea în gradul la care este îndreptățit tatăl său, persoană cu handicap grav, permanent și nerevizibil, în vederea acordării drepturilor bănești retroactiv, începând din luna octombrie 2007. Petenta arăta faptul că, până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, tatăl său nu fusese repus în drepturi, potrivit dispozițiilor deciziei Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți.

Au fost întreprinse demersuri în legătură cu aspectele semnalate de petentă. Din răspunsul primit din partea instituției publice reclamate, a rezultat că persoana cu dizabilități era îndreptățită la acordarea drepturilor bănești retroactiv, iar plata prestației sociale a fost făcută începând cu luna următoare celei atestată de valabilitatea deciziei de încadrare într-un grad de handicap, respectiv noiembrie 2007. Întârzierea plății se datorase faptului că DGASPC Constanța nu solicitase suplimentarea și aprobarea finanțării fondurilor de la bugetul de stat pentru acordarea acestor prestații.

Dosar nr. 2114/2008. Darie (nume fictiv), persoană cu dizabilitate a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului în vederea repartizării unei locuințe sociale din fondul locativ de stat de către Primăria orașului Avrig.

Față de cele sesizate în conformitate cu art. 59 alin (2) din Constituția României, respectiv art. 4 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, în scopul clarificării aspectelor sesizate, instituția s-a adresat primarului orașului Avrig.

Urmare a demersului efectuat, Primăria orașului Avrig a comunicat faptul că, în baza criteriilor de întocmire a listei de priorități pentru repartizarea unei locuințe, criteriile stabilite de Consiliul Local, petentul nu a întrunit decât 34 de puncte, iar punctajul care a permis atribuirea unei locuințe din fondul locativ de stat a fost, în anul 2008, 46 de puncte.

Totodată, Primăria oraşului Avrig a precizat că, potrivit dispozițiilor Legii nr. 114/1996, au avut acces la locuințe sociale în vederea închirierii, familiile sau persoanele care aveau un venit mediu lunar, realizat în ultimele 12 luni, cu cel puțin 20% sub nivelul venitului net lunar pe membru de familie sau, după caz, pe persoană. Petentul, având un venit mult mai mare decât nivelul minim prevăzut de lege, nu întrunea condițiile legale pentru a beneficia de o locuință socială din fondul locativ de stat. Pentru rezolvarea situației petentului, primăria va încerca să găsească alte posibilități legale.

CAPITOLUL VII. DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2008, la domeniul de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare au fost înregistrate un număr de **1104** petiții, reprezentând **13,75%** din totalul de **8030** petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului. Procentul petițiilor înregistrate la domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare, în privința cărora Avocatul Poporului a întreprins demersuri, a fost de **5%**.

Unul dintre aspectele care au făcut obiectul de activitate al acestui domeniu de specializare, l-a constituit respectarea dreptului la liberă circulație a cetățenilor români în străinătate, având în vedere măsurile dispuse de unele state europene pentru controlul migrației. În această privință, Avocatul Poporului a adresat (așa cum rezultă în Capitolul XIV pct. 3 al prezentului Raport), o „*Scrisoare deschisă*” către Ombudsmanii Uniunii Europene, Ombudsmanul European, Ombudsmanii regionali din Italia și Președintele Institutului Internațional al Ombudsmanului - Regiunea Europeană, prin care a solicitat cooperarea în vederea ocrotirii dreptului la liberă circulație al cetățenilor români în străinătate. În acest sens, Avocatul Poporului a menționat că este de datoria Ombudsmanilor să depună eforturi pentru imprimarea în opinia publică și în conduita autorităților publice a unei atitudini de respect și toleranță favorabile liberei circulații a persoanelor și eliminării oricărei forme de discriminare între cetățenii unui stat membru și cetățenii altor state membre.

Totodată, în anul 2008 a fost elaborat *Raportul special* privind reglementările emise de ministrul justiției și de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în materia executării pedepselor și a măsurii educative a internării minorilor infractori în centre de reeducare, la care vom face referire la secțiunea penitenciare.

De asemenea, în cadrul domeniul de specializare armată, justiție, poliție, penitenciare au fost examinate și soluționate un număr de **31 cereri** având ca obiect invocarea de către petenți a **neconstituționalității** unor prevederi legale, dintre care amintim: Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali; Legea nr. 4/2008 privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a jocurilor sportive; Legea nr. 317/2004 privind Consiliul

Superior al Magistraturii; Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 39/2005 privind cinematografia, precum și modificarea Legii nr. 328/2006 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 39/2005 privind cinematografia.

Astfel, o petentă a solicitat instituției Avocatul Poporului ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest sens, petenta menționa că prevederile legale indicate sunt neconstituționale față de art. 15 alin. (1) și art. 16 alin. (1) din Constituția României, motivând că, din cauza unei omisiuni a legiuitorului, nu a fost modificat și completat art. 1 din Decretul-Lege nr. 118/1990 cu prevederile lit. (f) și (g) ale art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, fapt care a generat apariția unei inadvertențe între cele două acte normative.

În acest context, petenta invoca omisiunea legiuitorului de a face referire la faptul că, de drepturile prevăzute de art. 1 din Decretul-Lege nr. 118/1990 beneficiază și categoriile de persoane nominalizate de art. 3 lit. f) și lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999.

Potrivit art.1 din Decretul-Lege nr.118/1990: „(1) Constituie vechime în muncă și se ia în considerare la stabilirea pensiei și a celorlalte drepturi ce se acordă, în funcție de vechimea în muncă, timpul cât o persoană, după data de 6 martie 1945, pe motive politice: a) a executat o pedeapsă privativă de libertate în baza unei hotărâri judecătorești rămase definitivă sau a fost lipsită de libertate în baza unui mandat de arestare preventivă pentru infracțiuni politice; b) a fost privată de libertate în locuri de deținere în baza unor măsuri administrative sau pentru cercetări de către organele de represiune; c) a fost internată în spitale de psihiatrie; d) a avut stabilit domiciliu obligatoriu; e) a fost strămutată într-o altă localitate. (2) De aceleași drepturi beneficiază și persoana care: a) a fost deportată în străinătate după 23 august 1944; b) a fost constituită în prizonier de către partea sovietică după data de 23 august 1944 ori, fiind constituită ca atare, înainte de această dată, a fost reținută în captivitate după încheierea armistițiului”.

Potrivit art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au

participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, „Prin măsuri administrative abuzive se înțelege orice măsuri luate de organele fostei miliții sau securității ori de alte organe ca urmare a săvârșirii unei fapte în scopurile menționate la art. 2 alin. (1), în baza cărora s-a dispus: a) privarea de libertate în locuri de deținere sau pentru efectuarea de cercetări; b) internarea în spitale de psihiatrie; c) stabilirea de domiciliu obligatoriu; d) strămutarea într-o altă localitate; e) deportarea în străinătate, după 23 august 1944, pentru motive politice; f) exmatricularea din școli, licee și facultăți; g) încetarea contractului de muncă sau retrogradarea, dispuse din motive politice și dovedite cu acte scrise, administrative sau judecătorești, de la acea dată”.

Potrivit art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, persoanele care au calitatea de luptător în rezistența anticomunistă, precum și cele din rezistența armată care au participat la acțiuni de împotrivire cu arma și de răsturnare prin forță a regimului comunist beneficiază de: b) drepturile prevăzute în Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, cu modificările ulterioare.

Față de prevederile legale menționate, s-a constatat că persoanele care au dobândit calitatea de luptător în rezistența anticomunistă, în baza art. 3 lit. (f) și lit. (g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, nu pot beneficia de drepturile consacrate de Decretul-Lege nr.118/1990. Situația persoanelor exmatriculate din școli, licee și facultăți și a celor cărora le-a încetat contractul de muncă sau au fost retrogradați, din motive politice și dovedite cu acte scrise, administrative sau judecătorești, **nu este reglementată** și de Decretul-Lege nr. 118/1990, astfel încât și aceste categorii de persoane să poată beneficia de drepturile prevăzute de acest act normativ. Pe cale de consecință, în cazul prezentat, s-a constatat existența unei necorelări între cele două acte normative.

În ceea ce privește omisiunea legiuitorului de a face referire la faptul că, de drepturile prevăzute în acest act normativ beneficiază și categoriile de persoane nominalizate de art. 3 lit. (f) și lit. (g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, s-a constatat că, în nici un caz, controlul de constituționalitate nu poate privi omisiuni, deoarece, Curtea Constituțională s-ar transforma într-un legislator pozitiv, ce este de natura și rolul funcției exclusive a Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare a țării, astfel cum statuează art. 61 alin. (1) din Constituție (Decizia Curții Constituționale nr. 76/1996).

În plus, s-a apreciat că necorelarea dintre prevederile art.1 din Decretul-Lege nr. 118/1990 și dispozițiile art. 3 lit. (f) și lit. (g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, poate conduce la interpretări arbitrare cu privire la acordarea drepturilor recunoscute persoanelor care au dobândit calitatea de luptător în rezistența anticomunistă, ajungându-se până la negarea acestora.

În acest context, instituția Avocatul Poporului a supus atenției examinarea situației create Președintelui Senatului - Parlamentul României (cerere nr. 755/2008).

I. ARMATĂ

În domeniul armată, în anul 2008, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **5 petiții** având ca obiect: contestarea unor ordine ale ministrului apărării, referitoare la punerea la dispoziție a unor cadre militare ca urmare a cercetării și judecării acestora; modul de soluționare a cererilor pentru obținerea unor adeverințe referitoare la datele cuprinse în documentele deținute de arhivele Unității Militare 02405 Pitești din subordinea Ministerului Apărării, necesare pentru calcularea pensiilor militare; invocarea unor excepții de neconstituționalitate ale unor prevederi legale referitoare la efectuarea serviciului militar.

Astfel, un petent a sesizat instituția Avocatul Poporului invocând neconstituționalitatea prevederilor art. 2 din Legea nr. 395/2005 **privind suspendarea pe timp de pace a serviciului militar obligatoriu** și trecerea la serviciul militar pe bază de voluntariat. Potrivit dispozițiilor legale criticate, „Începând cu data de 1 ianuarie 2007, executarea serviciului obligatoriu, în calitate de militar în termen și militar cu termen redus, se suspendă. Ultima încorporare a recruților pentru militarii în termen va fi în luna octombrie 2006, iar pentru militarii cu termen redus, în luna ianuarie 2006”. Astfel, în opinia petentului, dispozițiile legale menționate erau contrare art. 55 din Constituție, care prevede că cetățenii au dreptul și obligația să apere România. În acest sens, petentul solicita să se revină asupra acestei legi și să se reintroducă serviciul militar obligatoriu pe o perioadă de 3-4 luni, necesar instruirii militare a tinerilor cu vârste între 18 și 30 ani.

Potentului i s-a adus la cunoștință că nu există motive temeinice pentru sesizarea de către Avocatul Poporului a Curții Constituționale, întrucât dispoziția privind renunțarea la stagiul militar obligatoriu a fost luată după consultarea populației prin referendum și modificarea Constituției, avându-se în vedere caracteristicile mediului militar internațional,

alianțele și angajamentele internaționale ale României, experiența altor state care și-au profesionalizat forțele armate. Totodată, pentru eliminarea stagiului militar obligatoriu s-a ținut cont de necesitatea menținerii unei capacități militare adecvate, care să răspundă misiunilor armatei în contextul geostrategic actual și obligațiilor internaționale asumate de România conform intereselor și obiectivelor de securitate. În plus, prin profesionalizarea completă a armatei, România va beneficia de o mai mare stabilitate a organismului militar, iar personalul va fi mai motivat, reducându-se problemele de disciplină militară. De asemenea, petentului i s-au menționat prevederile art. 3 din Legea nr. 395/2005, potrivit căreia „pe durata stării de război, a stării de mobilizare, precum și pe timpul stării de asediu, executarea serviciului militar devine obligatorie, în condițiile legii”. Astfel, în timp de pace, la împlinirea vârstei de 20 de ani, tinerii trebuie să se prezinte la centrele militare pentru a fi luați în evidență militară (cerere nr. 9070/2008).

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 4783/2008. Costin (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul art. 51 și art. 52 din Constituție, privind dreptul de petiționare și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, în privința nesoluționării cererilor adresate UM 02405 Pitești, prin care a solicitat eliberarea unei copii de pe foaia matricolă corespunzătoare anilor 1946-1948, perioadă în care a fost soldat în Regimentul 8 Grăniceri Iași.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Unitatea Militară 02405 Pitești ne-a comunicat faptul că nu deține foaia matricolă a petentului, iar adeverința ce i-a fost eliberată în anul 2000 (întocmită pe baza altor surse documentare decât foaia matricolă, respectiv pe baza registrului control evidență nominală contingent 1946 din fondul de arhivă al Cercului Teritorial Iași) reflectă întocmai mutațiile operate la partida sa, astfel încât aceasta răspunde, punctual, cât privește conținutul obiectului cererii adresate de petent.

II. JUSTIȚIE

Referitor la dispozițiile art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, în anul 2008, în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare s-a înregistrat un număr de **862 petiții** având ca obiect: contestarea soluțiilor dispuse de Ministerul Public;

neinformarea persoanelor interesate, de către organele de urmărire penală, asupra stadiului soluționării plângerilor penale formulate; modul de apreciere a concludenței și utilității probelor de către instanțele de judecată; contestarea unor hotărâri judecătorești; necomunicarea hotărârilor judecătorești pronunțate atât în procesele penale, cât și în procesele civile; disfuncționalități ale organizării activității administrative a instanțelor judecătorești; plângeri împotriva activității unor magistrați; dificultăți privind punerea în executare a hotărârilor judecătorești de către executorii judecătorești, respectiv imposibilitatea punerii în executare a unor titluri executorii care stabilesc obligații de plată în sarcina instituțiilor publice; informări asupra etapelor necesare a fi parcurse în dreptul intern, prealabile sesizării Curții Europene a Drepturilor Omului.

Dintre acestea, **176 petiții** adresate domeniului, au avut ca obiect: acordarea de consultații juridice referitoare la procesele penale sau civile aflate pe rolul instanțelor de judecată; asistarea și reprezentarea petenților în procesele în care aceștia erau părți. În privința acestor categorii de cereri, petiționarii au fost informați că, potrivit Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, consultanța juridică, asistarea sau reprezentarea petiționarilor în justiție constituie atribuții ale avocaților înscriși în barou. Totodată, petenților li s-au adus la cunoștință prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, potrivit căreia poate solicita acordarea ajutorului public judiciar, în condițiile acestui act normativ, orice persoană fizică, în situația în care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale.

a) Ministerul Public

În anul 2008, în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare au fost primite **112 petiții**, având ca obiect activitatea parchetelor.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 1717/2008. Alina (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul prevederilor art. 21 din Constituție (accesul liber la justiție), în legătură cu tergiversarea urmăririi penale privind împrejurările decesului fiicei sale, prin nefinalizarea noii expertize tehnice auto de către Institutul Național de Expertize Criminalistice.

Conform cererii petentei, inițial, prin rezoluție s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de conducătorii autovehiculelor implicate în accident. Împotriva rezoluției Parchetului de pe lângă Judecătoria Drobeta Turnu-Severin, petenta a formulat plângere, în urma căreia Judecătoria Drobeta Turnu-Severin a dispus desființarea rezoluției prim-procurorului Parchetului de pe lângă Judecătoria Drobeta Turnu-Severin, a ordonanței Parchetului de pe lângă Judecătoria Drobeta-Turnu Severin și trimiterea cauzei pentru noi cercetări procurorului. Totodată, petenta a precizat că, deși noua expertiză tehnică auto a fost dispusă de către organul de urmărire penală în anul 2005 și s-a achitat onorariul necesar efectuării acesteia, cauza se afla încă **în lucru** la Institutul Național de Expertiză Criminalistică.

Față de cele expuse, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului a transmis spre competentă soluționare Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cererea petentei.

b) Consiliul Superior al Magistraturii

Având în vedere prevederile art. 133 din Constituție, potrivit cărora Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, instituția Avocatul Poporului a transmis acestuia, spre competentă soluționare, un număr de **3 cereri** formulate de petenți.

Sub acest aspect, reiterăm propunerea introducerii, la o viitoare revedere a Legii nr. 35/1997, a unui text privind posibilitatea sesizării de către instituția Avocatul Poporului a Consiliului Superior al Magistraturii.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 5289/2008. George (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința demersurilor întreprinse pentru efectuarea cercetărilor penale în legătură cu împrejurările în care soția sa a decedat, în anul 1995, după ce fusese internată de mai multe ori în unitățile medicale din localitățile Buhuși, Bacău și București. În anul 1997, față de cadrele medicale reclamate, prin rezoluția procurorului, s-a dispus neînceperea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă. În același an, fostul Parchet de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a admis plângerea formulată de petent, a infirmat rezoluția de neîncepere a urmăririi penale privind săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă și a dispus restituirea dosarului Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Bacău.

Deoarece petentul susținea că a întreprins în total 76 de demersuri privind soluționarea cauzei (adresându-se fostului Parchet de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției, Parchetului de pe lângă Tribunalul Bacău, Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Bacău, Tribunalului Bacău, Direcției Sanitare București, Președintelui României, Poliției orașului Buhuși, Inspectoratului de Poliție București, Ministerului Internelor și Reformei Administrative, Direcției Naționale Anticorupție și Ministerului Afacerilor Externe), Avocatul Poporului a transmis petiția, spre competență soluționare, Consiliului Superior al Magistraturii.

c) instanțele judecătorești

În anul 2008, în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare au fost primite **452 petiții**, având ca obiect actele și faptele instanțelor judecătorești.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 8508/2008. Andreea (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul art. 31 și art. 51 din Constituție, privind dreptul la informație și dreptul de petiționare, în legătură cu cererea adresată Tribunalului București, prin care solicitase îndreptarea unei erori materiale dintr-o sentință civilă. Totodată, petenta menționa că, deși a solicitat instanței de judecată ca Încheierea pronunțată în cauză, să-i fie comunicată prin poștă, nu a primit nici un răspuns.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Biroul de Informare și Relații Publice al Tribunalului București ne-a informat că cererea a fost soluționată, iar Încheierea a fost comunicată petentei prin serviciul poștal.

În privința executării hotărârilor judecătorești, ca fază a procesului civil, domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare a înregistrat un număr de **100 petiții** referitoare la dificultățile întâmpinate de petenți în legătură cu punerea în executare a hotărârilor judecătorești emise în materia proprietății și pensiilor.

d) Ministerul Justiției

În anul 2008, în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare au fost primite **5 petiții**, a căror soluționare implica intervenția Ministerului Justiției.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 1282/2008. Gina (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul prevederilor art. 31 din Constituție (dreptul la informație), în legătură cu dificultățile întâmpinate pentru identificarea adresei de domiciliu și a stării civile actuale ale soțului său (cetățean turc), în vederea introducerii acțiunii de divorț. Totodată, petenta preciza că a sesizat Consulatul General al Republicii Turcia la Constanța și Consulatul General al României la Istanbul, de la care nu a primit răspunsuri.

Urmare a demersurilor întreprinse, Consulatul General al României la Istanbul ne-a comunicat că, anterior cererii adresate instituției Avocatul Poporului, petenta s-a adresat telefonic acestui Consulat, ocazie cu care consulul de serviciu i-a explicat procedura de urmat pentru reglementarea situației stării civile în care se află. Astfel, petenta nu putea introduce acțiunea de divorț la o instanță română, deoarece nu efectuase transcrierea în România a căsătoriei încheiate în Turcia. În consecință, a fost sfătuită să transcrie actul de căsătorie turcesc în România pentru a se putea adresa, ulterior, instanțelor românești cu cererea de divorț sau să introducă acțiunea de divorț în Turcia pe baza certificatului de căsătorie turcesc. De asemenea, potrivit informațiilor comunicate, Consulatul a solicitat autorităților din Istanbul identificarea adresei de domiciliu a soțului petentei, urmând ca, la primirea răspunsului, să fie informată imediat.

Ministerul Justiției ne-a comunicat că, potrivit dispozițiilor Convenției de asistență juridică în materie civilă și penală încheiată între România și Turcia (semnată la Ankara în anul 1968), coroborate cu prevederile Legii nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială, Ministerul Justiției transmite autorităților străine cereri de asistență judiciară internațională doar la solicitarea instanțelor de judecată române. Astfel, Ministerul Justiției este în măsură a transmite o eventuală cerere de asistență privind obținerea de informații asupra domiciliului din Republica Turcia și a stării civile actuale a soțului petentei, doar ca urmare a formulării acesteia de către o instanță de judecată, în cadrul unui proces aflat pe rol. Totodată, conform adresei menționate, din experiența Direcției de Drept Internațional și Tratatate din cadrul Ministerului Justiției, autoritățile române au dat curs, la rândul lor, unor numeroase astfel de cereri provenite din partea autorităților judiciare turce.

III. POLIȚIE

În anul 2008, domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare a înregistrat un număr de **127 petiții** privind activitatea organelor de poliție, care s-au referit, spre exemplu la: lipsa de informare a petenților asupra modului de soluționare a plângerilor formulate; tergiversarea de către organele de cercetare penală a soluționării plângerilor penale; cercetarea disciplinară a unor cadre de poliție; plângeri împotriva proceselor-verbale de constatare a contravențiilor. Totodată, o serie de petiții au avut ca obiect activitatea poliției ca organ de cercetare penală. În acest context, petenții au fost informați că supravegherea activității organelor de cercetare penală este, în conformitate cu prevederile art. 209 din Codul de procedură penală, în sarcina procurorului.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 2774/2008. Radu (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul art. 21 și art. 52 din Constituția României, privind accesul liber la justiție, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, în legătură cu cele două plângeri penale depuse, în aprilie 2007, la Secția 9 Poliție București, la care nu a primit răspuns. De asemenea, petentul menționa că a adresat Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București, două cereri de urgentare a soluționării plângerilor depuse, comunicându-i-se că dosarul penal se află spre cercetare la Poliția Sectorului 2, din data de 3 mai 2007.

Ca urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Poliția Sectorului 2 București ne-a informat că cele două plângeri penale depuse la Secția 9 Poliție, în luna aprilie a anului 2007, au fost conexate, iar în data de 6 martie 2008, lucrarea penală a fost înaintată Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București, cu propunerea de neîncepere a urmăririi penale. Totodată, ni s-a comunicat că petentul a fost informat cu privire la rezultatul cercetărilor efectuate de lucrătorii Secției 9 Poliție.

IV. PENITENCIARE

În anul 2008, domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare a înregistrat un număr de **51 petiții** formulate de către persoanele private de libertate, care s-au referit la: nemulțumiri față de cuantumul pedepselor; acordarea de consultații juridice; condițiile de

detenție; acordarea asistenței medicale; dreptul de petiționare; contestarea încheierilor judecătorilor delegați pentru executarea pedepselor privative de libertate privind soluționarea plângerilor formulate de deținuți împotriva măsurilor dispuse de administrația penitenciarelor; dreptul persoanelor private de libertate de a primi vizite și dreptul la corespondență; dreptul la hrană corespunzătoare religiei; nerespectarea dreptului la viață intimă, familială și privată, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către personalul din penitenciar; transferarea în alte penitenciare.

În anul 2008, în urma analizării actelor normative adoptate în domeniul executării pedepselor privative de libertate după întocmirea de către Avocatul Poporului a Raportului special privind executarea pedepselor în penitenciare din 2003, a fost elaborat ***Raportul special privind reglementările emise de ministrul justiției și de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în materia executării pedepselor și a măsurii educative a internării minorilor infractori în centre de reeducare.***

Acest raport special și-a propus să determine crearea de către autoritățile publice competente a cadrului legal corespunzător executării pedepselor privative de libertate și a măsurilor educative, în conformitate cu obligațiile stabilite în sarcina acestora de dispozițiile Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și de reglementările internaționale privind executarea măsurii educative în centre de reeducare.

În cuprinsul său, Raportul special a abordat: domeniile în privința cărora nu au fost emise reglementările legale stabilite de Legea nr. 275/2006 și de Regulamentul de aplicare al acesteia, prin raportare la autoritățile publice responsabile cu emiterea lor, respectiv: Ordinele ministrului justiției și Deciziile Directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor; caracterul desuet al Decretului nr. 545/1972 privind executarea măsurii educative a internării minorilor infractori într-un centru de reeducare; aspecte practice referitoare la respectarea drepturilor persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, cu referire la sesizarea adresată Avocatului Poporului de un grup de deținuți din Penitenciarul Vaslui.

Totodată, Raportul special a cuprins propuneri ale Avocatului Poporului privind crearea cadrului legal corespunzător bunei funcționări a sistemului penitenciar și al centrelor de reeducare:

1. completarea Legii nr. 275/2006 cu dispoziții exprese referitoare la: dreptul la un anumit tip de hrană pentru deținuți, corespunzător religiei acestora, care să fie în

concordanță cu exigențele impuse de art. 29 din Constituție, referitoare la garantarea libertății conștiinței;

2. emiterea de către ministrul justiției a ordinelor referitoare la: normele minime obligatorii de hrană pentru persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate, astfel cum prevede art. 35 alin. (2) din Legea nr. 275/2006; normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, astfel cum prevede art. 33 alin. (4) din Legea nr. 275/2006; normele în baza cărora administrația locului de deținere asigură deținuților gratuit un număr de ziare sau de publicații, astfel cum prevede art. 184 alin. (4) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006;

3. identificarea unei modalități care să permită realizarea concordanței între Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vederea asigurării transparenței în actul decizional al directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor și a cunoașterii de către persoanele private de libertate, de către societatea civilă și de către instituțiile cu atribuții în apărarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate a deciziilor emise în domeniul executării pedepselor de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor;

4. adoptarea unui nou act normativ care să reglementeze măsura educativă a internării minorilor infractori într-un centru de reeducare, în concordanță cu prevederile internaționale în materie, reorientată spre **interesul superior al copilului**, spre accentuarea funcției educative și spre reintegrarea în societate.

Urmare a Raportului special întocmit de instituția Avocatul Poporului, **Ministerul Justiției** a formulat un **răspuns** potrivit căruia:

1. La nivelul Ministerului Justiției a fost constituit un colectiv de specialiști care lucrează la un nou proiect de lege privind executarea pedepselor, care a centralizat sugestiile și punctele de vedere exprimate de instituțiile publice abilitate, printre care și instituția Avocatul Poporului.

2. Sugestia formulată în Raportul special de Avocatul Poporului privitoare la dreptul la hrană în funcție de religia persoanelor deținute a fost avută în vedere la elaborarea noului proiect de lege privind executarea pedepselor. În prezent, se află în lucru proiectul de ordin al ministrului justiției privind elaborarea normelor minime obligatorii

pentru deținuți, act normativ care va conține și prevederi exprese privind acordarea de hrană adecvată apartenenței religioase persoanelor deținute.

3. Administrația Națională a Penitenciarelor a elaborat și a înaintat Ministerului Justiției spre aprobare proiectul de ordin privind normele minime de cazare ale persoanelor private de libertate, care reglementează suprafața și volumul minim de aer care trebuie să se asigure fiecărei persoane private de libertate, dotarea camerelor de cazare, a grupurilor și instalațiilor sanitare, dispunerea luminii naturale, furnizarea luminii artificiale și a căldurii.

4. Până în prezent, ordinul potrivit căruia administrația locului de deținere asigură gratuit un număr de ziare sau publicații nu a fost elaborat.

5. La data de 22 iulie 2008, conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor a dispus ca toate actele normative emise să fie publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

6. Proiectul Legii privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aflat în curs de elaborare în cadrul Ministerului Justiției, cuprinde un titlu (Titlul VI - Dispoziții privind executarea măsurilor educative aplicate minorilor), care reglementează măsurile educative pentru minori, astfel încât, la data intrării în vigoare a acestui proiect, se va abroga Decretul nr. 545/1972. Proiectul de lege: nu mai conține sancțiunea separării minorilor în secții cu regim restrictiv; prevede dreptul minorului de a contesta sancțiunile disciplinare aplicate, precum și măsurile luate față de el; cuprinde dispoziții privind individualizarea măsurilor educative și stabilește vârsta la care minorii pot munci.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 767/2008. Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată printr-o petiție anonimă, de un grup de deținuți care semnalau neregulile și ilegalitățile comise de conducerea Penitenciarului Vaslui, respectiv: accidentul suferit de un deținut în grădina aflată în proprietatea directorului adjunct al penitenciarului; revolta declanșată de deținuți, determinată de comportamentul abuziv al conducerii penitenciarului; prestarea de către deținuți a unor munci în folosul unor persoane particulare, prin utilizarea unor materiale din penitenciar.

În temeiul art. 14 alin. (1) și art. 22 din Legea nr. 35/1997, republicată, coroborat cu art. 24 alin. (1) din Regulamentul de aplicare al acesteia, Avocatul Poporului **s-a sesizat**

din oficiu în legătură cu aspectele semnalate și a dispus efectuarea unei **anchete** în Penitenciarul Vaslui.

În urma anchetei efectuate la Penitenciarul Vaslui, s-a constatat că a avut loc un accident de muncă, însă acesta nu a fost înregistrat de penitenciar. Din declarația medicului Penitenciarului Vaslui, deținutul accidentat a avut nevoie de 10-14 zile de îngrijiri medicale.

Din declarațiile luate cu ocazia efectuării anchetei nu a rezultat că accidentul de muncă a avut loc pe terenul directorului adjunct al Penitenciarului Vaslui, ci că acesta s-a petrecut pe terenul gospodăriei agro – zootehnice a penitenciarului.

Potrivit art. 50 din Legea nr. 319/2006 a securității muncii și sănătății în muncă, Administrația Națională a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Justiției organizează, coordonează și controlează activitatea de securitate și sănătate în muncă din unitățile sale, prin serviciile de prevenire și protecție create sau desemnate în scopul aplicării prevederilor legii. Cercetarea, înregistrarea și evidența accidentelor de muncă și a bolilor profesionale produse în unitățile din subordinea instituțiilor Administrației Naționale a Penitenciarelor se efectuează de organele proprii ale acestora. Instituțiile prevăzute la alin. (1) pot elabora reglementări proprii pentru aplicarea Legii nr. 319/2006, în completarea celor existente la nivel național.

Conform art. 168 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, reglementările legale referitoare la organizarea și desfășurarea muncii sunt aplicabile și persoanelor private de libertate, inclusiv cele referitoare la prevenirea accidentelor de muncă, bolilor profesionale și altor situații de risc.

Totodată, cu ocazia anchetei efectuate, deținuții au făcut declarații cu privire la comportamentul necorespunzător al directorului adjunct, constând în atitudini abuzive, injurii, insulte, amenințări (care constituie încălcări ale prevederilor art. 3 din Legea nr. 275/2006), și în aplicarea unor sancțiuni disciplinare cu suspendarea dreptului de a presta o muncă, pe o perioadă de cel mult o lună (art. 153 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006).

În privința hranei deținuților, cu prilejul anchetei s-a constatat că aceasta nu este corespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ (nu se folosea întreaga cantitate de alimente necesară pentru prepararea hranei), în sensul că în „tocana de cartofi cu carne” erau doar bucăți de grăsime, carnea lipsea, iar cartofii erau puțini, mai mult de trei sferturi

din întreaga hrană preparată fiind apă. Astfel, în penitenciar erau peste 500 de deținuți, ceea ce presupunea folosirea a cel puțin 50 de kg de carne (100 de grame de carne pentru fiecare, cantitatea zilnică recomandată de nutriționiști).

În același timp, din ancheta efectuată a rezultat și lipsa totală de medicamente uzuale și necesare pentru intervenția de urgență și de strictă necesitate în cazul îmbolnăvirii sau accidentării deținuților. Cele mai frecvente medicamente care se administrau în penitenciar erau „paracetamol, sulf (unguent) și iubifem”.

De asemenea, s-a constatat că programul de vizite al deținuților nu era respectat și că nu exista în program vizita conjugală din lipsa amenajării spațiilor necesare.

Față de cele expuse, instituția Avocatul Poporului a sesizat Administrația Națională a Penitenciarelor și Ministerul Justiției, care nu au comunicat nici un răspuns.

Dosar nr. 6538/2008. Horia (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului, în condițiile art. 47 din Constituție, privind dreptul la un nivel de trai decent, solicitând sprijinul pentru a beneficia de hrana corespunzătoare cultului său religios.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Penitenciarului Satu Mare, invocând prevederile art. 35 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, coroborate cu art. 86 din Regulamentul din 2006 de aplicare a Legii nr. 275/2006, pentru garantarea libertății conștiinței. În temeiul dispozițiilor legale menționate, ministrul justiției a emis Ordinul nr. 2713/C/2001, potrivit căruia hrănirea persoanelor fizice aflate în executarea unor pedepse privative de libertate, care sunt adepte ale unor culte sau religii, poate fi asigurată în mod adecvat, înlocuindu-se, în limita posibilităților, produsele agroalimentare care nu sunt indicate pentru acești obiectori de conștiință, cu altele. Astfel, Ordinul ministrului justiției prevede că persoanele fizice, aflate în detenție în executarea unor pedepse privative de libertate, adepte ale unor culte sau religii sunt hrănite conform Normei de hrană nr. 17, fiind eliminate produsele agroalimentare care nu sunt indicate pentru aceste persoane (slănină, carne de porc, subproduse de porc).

În urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul Satu Mare a comunicat că petentului i-a fost aprobat regimul de hrană potrivit cultului musulman.

Dosar nr. 1313/2008. Andrei (nume fictiv), deținut în Penitenciarul București-Rahova ne-a sesizat, în contextul prevederilor art. 34 din Constituție (dreptul la ocrotirea sănătății) coroborate cu art. 50 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (dreptul la asistență medicală) în privința refuzului medicului-șef din cadrul Penitenciarului București-Rahova, de a-i „asigura” sondele urinare recomandate de medicii specialiști din cadrul Ministerului Sănătății Publice.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul București-Rahova ne-a comunicat că petentul era cazat în infirmeria unității, având recomandare de sondaj urinar, care se putea face și cu sonde curate, nu obligatoriu sterile. Având în vedere recomandarea medicală din luna noiembrie 2007 și faptul că unitatea penitenciară nu dispunea la acel moment de acest produs, s-a întocmit referat pentru achiziționarea a 45 de sonde urinare, iar achiziția s-a realizat în data de 20 decembrie 2007. Următoarea achiziție de 300 de bucăți s-a realizat în data de 31 ianuarie 2008. Până la efectuarea primei achiziții, sondele urinare au fost procurate de la Penitenciarul Spital Rahova.

Conform adresei Penitenciarului București-Rahova, sondele urinare sunt eliberate zilnic deținutului prin cabinetul medical, acesta semnând de primire în registrul de consultații al secției. Totodată, se menționa faptul că unitatea penitenciară i-a asigurat deținutului sondele urinare și pe perioada cât a fost internat la Spitalul prof. dr. Bagdasar-Arseni.

Dosar nr. 6490/2008. Andra (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul prevederilor art. 31 și ale art. 51 din Constituția României, privind dreptul la informație și dreptul de petiționare, în vederea obținerii de informații cu privire la situația concubinului său, arestat în Italia. Astfel, petenta menționa că s-a adresat Consulatului General al Italiei la Timișoara și Consulatului General al României la Milano, fără a primi un răspuns de la acestea.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Consatul General al României la Milano ne-a solicitat furnizarea datelor complete de identificare a cetățeanului român arestat în Italia (data și locul nașterii, numărul cărții de identitate sau al pașaportului), întrucât informațiile existente *„au fost insuficiente în a identifica cetățeanul român în cauză, în bazele de date italiene, care au ca cerință minimă de accesare, numele*

și data nașterii”. În urma comunicării informațiilor solicitate, puse la dispoziția instituției Avocatul Poporului de către petentă, Consulatul General al României la Milano ne-a precizat că cetățeanul român a fost arestat pentru infracțiunea de „inducere în sclavie de minori”, fiind în așteptarea primului termen de judecată. Totodată, Consulatul General al României la Milano a menționat că arestatul beneficia de asistență juridică în proces.

CAPITOLUL VIII. DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2008 petițiile adresate instituției Avocatul Poporului analizate în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe au fost în număr de **1615**, reprezentând un procent de **20,11%** din totalul de petiții de **8030** înregistrate în cadrul instituției, în care au fost ridicate probleme privind: dreptul de proprietate privată, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul de petiționare, dreptul la muncă și protecția socială a muncii, justa așezare a sarcinilor fiscale, dreptul la moștenire, dreptul la un nivel de trai decent. Într-un procent de **25,69%**, adică în **415** de petiții analizate în cadrul domeniului de activitate, au fost efectuate demersuri la autoritățile administrației publice în vederea clarificării aspectelor sesizate de către petenți. În procent de **78,31%** au fost clarificate problemele semnalate de petenți. Un număr semnificativ de petiții au vizat probleme care nu intrau în sfera de activitate a instituției Avocatul Poporului. Cele mai multe probleme s-au referit la soluționarea litigiilor ivite între persoane fizice și persoane juridice; între persoane fizice privind dreptul de proprietate, dreptul la moștenire; între persoanele fizice și asociațiile de proprietari; între persoane fizice și CEC cu privire la neaplicarea unora dintre petenți a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. în vederea achiziționării de autoturisme. În aceste cazuri, în vederea rezolvării problemelor cu care se confruntă petenții au fost informați cu privire la procedeele legale pe care le pot urma.

În unele cazuri, deoarece autoritățile sesizate nu au răspuns solicitărilor instituției Avocatul Poporului sau răspunsurile primite din partea acestora nu erau de natură să clarifice aspectele sesizate de către petenți, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unui număr de **9** anchete care s-au desfășurat la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Primăria Municipiului București, Primăria Sectorului 5 București și Primăria Mihăilești, județul Giurgiu. Totodată, au fost emise **5** recomandări către Primăria Municipiului București, Primăria Mihăilești, județul Giurgiu și Primăria comunei Ardușat, județul Maramureș.

I. PROPRIETATE

Referitor la nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe s-a înregistrat un număr de **968 petiții**. Ca și în anii precedenți, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu tergiversarea întocmirii documentației necesare reconstituirii dreptului de proprietate de către comisiile locale de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, cu punerea în posesie și emiterea titlurilor de proprietate.

În principal, petițiile rezolvate de domeniul de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, au fost cele privind modul de aplicare a următoarelor acte normative: Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată; Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată; Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar, în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată; Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, modificată și completată; Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2007 pentru accelerarea procedurii de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

În ceea ce privește aplicarea **Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată**, petenții au semnalat instituției Avocatul Poporului următoarele aspecte legate de activitatea autorităților administrației publice:

- refuzul de a analiza ori de a întocmi documentația necesară reconstituirii dreptului de proprietate;
- tergiversarea emiterii și eliberării titlurilor de proprietate;
- refuzul de a efectua punerea în posesie;

- refuzul de a pune în executare hotărârile judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-a dispus anularea ori modificarea titlurilor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legale;
- refuzul de a reconstitui dreptul de proprietate pe vechile amplasamente.

În legătură cu aspectele sesizate de petenți, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la nivelul comisiilor locale sau județene de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, solicitând luarea măsurilor legale ce se impun în vederea rezolvării problemelor acestora și informarea Avocatului Poporului asupra celor dispuse.

Cu privire la modul de aplicare a **Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente**, și a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 81/2007 pentru accelerarea procedurii de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv**, petenții ne-au solicitat sprijinul în legătură cu dificultățile întâmpinate în ceea ce privește reconstituirea dreptului lor de proprietate.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, s-a constatat că, deși au trecut mai mult de trei ani de la intrarea în vigoare a legii, unele comisii locale nu au definitivat întocmirea documentației necesare și înaintarea acesteia către comisiile județene în vederea eliberării titlurilor de proprietate.

Problemele semnalate de petenți au privit următoarele aspecte:

- tergiversarea soluționării cererilor depuse în temeiul Legii nr. 247/2005;
- refuzul comisiilor locale de a înainta contestațiile formulate împotriva propunerilor de validare/invalidare a reconstituirii dreptului de proprietate, către comisiile județene, spre competență soluționare;
- depășirea, în mod nejustificat, a termenului prevăzut de Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005, în vederea soluționării contestațiilor de către comisiile județene.

De asemenea, foarte mulți petenți și-au exprimat nemulțumirea față de prevederile Deciziei nr. 2/28 februarie 2006 a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul **Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților**, potrivit căreia ordinea de

soluționare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Tehnic al Comisiei Centrale, cât și alegerea evaluatorilor, se va face în *mod aleatoriu, cu ajutorul unui soft de calculator*.

În data de 16 septembrie 2008, Comisia Centrală a adoptat Decizia nr. 2815, prin care se stabilește că dosarele vor fi analizate în ordine cronologică. În ceea ce privește decizia Comisiei Centrale de a schimba modalitatea de stabilire a ordinii de soluționare a acestor dosare, un rol însemnat l-au avut și intervențiile instituției Avocatul Poporului în acest sens.

În ceea ce privește modul de aplicare a **Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, republicată**, petiționarii au semnalat, în principal, nerespectarea, de către autoritățile și instituțiile publice competente, a termenului instituit de lege pentru soluționarea notificărilor depuse de persoanele îndreptățite.

În aceste cazuri, au fost solicitate informații de la autoritățile competente, în urma cărora a constatat că unele notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, nu au fost soluționate în termenul legal de 60 de zile, deși au trecut mai de mult de șase ani de la expirarea termenului în care puteau fi depuse notificările. Astfel, nesoluționarea în termenul prevăzut de lege a dosarelor întocmite în baza Legii nr. 10/2001, republicată, reprezintă o tergiversare în ceea ce privește acordarea măsurilor reparatorii prin echivalent, în cazul în care restituirea în natură a imobilului nu era posibilă.

Cu privire la depășirea termenului legal de soluționare a notificărilor de către autoritățile și instituțiile publice competente, s-a constatat că la nivelul acestora, există disfuncționalități din cauza volumului mare de notificări depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, precum și din cauza colaborării defectuoase între diferite departamente și servicii competente a soluționa notificările.

De asemenea, autoritățile și instituțiile publice competente ne-au comunicat că petenții prezintă de cele mai multe ori dovezi incomplete cu privire la calitatea de persoană îndreptățită sau în ceea ce privește dreptul de proprietate și nu folosesc calea atacării în contencios administrativ a actelor prin care s-au soluționat notificările, solicitând în mod expres, soluționarea pe cale administrativă, motivând lipsa resurselor financiare pentru susținerea unui proces. Astfel, în urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului în legătură cu clarificarea problemelor semnalate de petenți, li s-a solicitat acestora să-și completeze dosarele formate în baza Legii nr. 10/2001, republicată.

De asemenea, petenții au sesizat și probleme legate de refuzul autorităților administrației publice de a pune în executare **hotărârile judecătorești** rămase definitive și irevocabile privind aplicarea Legii nr. 10/2001, republicată. Ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, unele situații de acest gen au fost soluționate în favoarea petenților.

Cu ocazia demersurilor întreprinse la autoritățile administrației publice, instituția Avocatul Poporului apreciază că atitudinea unor autorități este inadmisibilă, întrucât deși sunt obligate în exercitarea competențelor legale ce le revin, să asigure respectarea legilor și a ordinii de drept, acestea nu o realizează. Astfel, în luna octombrie 2008, reprezentanții instituției Avocatul Poporului, care aveau împuternicire în vederea efectuării unei anchete la nivelul Primăriei sectorului 5 București, au fost împiedicați să-și exercite atribuțiile legale în acest sens de către salariații acestei instituții.

Cu privire la modul de aplicare a **Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, modificată și completată**, petițiile analizate în cadrul domeniului proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe au ridicat, în principal, problema întâzierii soluționării dosarelor, a acordării compensațiilor în temeiul legii și a efectuării plății acestor compensații.

În anul 2008, un număr semnificativ de persoane fizice s-au adresat Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților sesizând probleme privind:

- analizarea hotărârilor primite de la comisiile județene și a municipiului București;
- înaintarea propunerilor de validare/invalidare a hotărârilor comisiilor județene și a municipiului București, către Șeful Cancelariei Primului-Ministru, care va dispune prin ordin;
- nemulțumirea petenților față de răspunsurile transmise de către Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003, acestea fiind în format standard, fără a corespunde solicitărilor petenților;

- neefectuarea plăților reprezentând compensațiile acordate în temeiul acestor acte normative în termenul legal.

Deoarece memoriile adresate Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților au rămas fără răspuns, persoanele care s-au considerat lezate în drepturile lor au sesizat instituția Avocatul Poporului. În acest context, ne-am adresat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților în vederea clarificării situației create. Din răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, reiese că un număr mare de dosare au fost retrimise spre reanalizare și completare către primării sau prefecturi, altele fiind deja finalizate.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 6772/2008. Nicolae (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituția României, de către Primăria comunei Ardușat, județul Maramureș.

Din conținutul documentelor transmise de către petent rezulta că Primăria comunei Ardușat, județul Maramureș refuza să pună în executare hotărâri ale instanțelor judecătorești, definitive și irevocabile, prin care Comisia locală de aplicare a Legii fondului funciar Ardușat, Primarul comunei Ardușat și Comisia județeană de aplicare a Legii fondului funciar erau obligați la punerea efectivă în posesie a petentului, asupra suprafeței de 0,58 ha teren intravilan, situat în satul Colțirea și la eliberarea titlului de proprietate.

În Decizia civilă nr. 308/2001 a Tribunalului Maramureș, pronunțată în apelul declarat împotriva sentinței civile nr. 5688/2000, instanța a apreciat că dacă în perioada în care exista plângere pe rolul instanței la Legea fondului funciar, au fost emise acte de către primărie pe numele fratelui petentului, acestea apar ca fiind nelegale, deoarece comisia nu putea dispune de terenul în cauză (0,58 ha), atât timp cât Hotărârea Comisiei Județene nr. 7542/1995 era supusă controlului judecătoresc.

Astfel, în această situație se poate identifica o culpă a primăriei, care deși cunoștea situația conflictuală dintre cei doi frați, existând pe rolul instanței o contestație formulată de petent împotriva atribuirii către fratele său a terenului în suprafață de 0,58 ha teren intravilan, aceasta a întocmit actele pentru eliberarea titlului de proprietate, cu suprafața în litigiu, exclusiv pe numele fratelui petentului.

Toate sentințele obținute de petent, recunosc dreptul acestuia asupra suprafeței de teren de 0,58 ha teren intravilan și obligau primăria la punerea efectivă a petentului în posesie.

În acest caz, a fost emisă **Recomandarea Avocatului Poporului nr. 10** din 31 octombrie 2008 privind respectarea dreptului de proprietate privată și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituția României.

Dosar nr. 7259/2008. Luca și Alin (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituția României, de către Primăria orașului Ștefănești, județul Argeș.

Petenții reclamau tergiversarea soluționării cererilor de restituire a diferențelor de teren rămase nerestituite de către primarul orașului Ștefănești, județul Argeș.

Deși petenții au dat curs solicitării primăriei, și chiar mai mult au efectuat demersuri în scris, prin avocat, solicitând primarului stabilirea unei date la care părțile să fie prezente pentru punerea în posesie, cererile nu au fost soluționate.

Urmare a demersurilor întreprinse, am primit din partea Primăriei orașului Ștefănești adresa nr. 22112 din data de 23 septembrie 2008, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 8060 din data de 29 septembrie 2008, prin care am fost informați că este necesar ca petenții să se prezinte la primărie.

Pentru că răspunsul Primăriei nu elucida situația semnalată, în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a fost efectuată o **anchetă** la Primăria orașului Ștefănești, județul Argeș.

Concluziile anchetei au evidențiat faptul că dacă primăria nu s-ar fi rezumat numai la a comunica petenților adrese cu același conținut, ci ar fi adus la cunoștință acestora necesitatea finalizării lucrărilor cadastrale de firma cu care primăria are contract, sau posibilitatea de prezentare a unei documentații cadastrale proprii, și, totodată, necesitatea stabilirii unei programări, pentru orice zi de marți sau joi a lunii, când specialiștii Primăriei Ștefănești efectuează măsurători în teren, cererea petenților se putea soluționa mult mai repede.

Apreciem că dacă autoritatea publică în cauză, ar fi asigurat o informare corectă a petenților asupra problemelor legate de soluționarea cererilor de întocmire a documentațiilor cadastrale, neînțelegerile și conflictul nu ar fi existat.

În acest context, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 8** din data de 16 octombrie 2008 privind respectarea dreptului la informație, prevăzut de art. 31 din Constituția României.

Dosar nr. 1873/2008. Florica (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, nemulțumită de faptul că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților tergiversează soluționarea dosarului nr. 891CC/2007 cu privire la acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată. De asemenea, petenta precizează că dosarul a fost selectat de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor în data de 24 mai 2007.

Față de cele menționate de către petentă, instituția Avocatul Poporului a sesizat Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților solicitând clarificarea situației prezentată de către petentă.

Ca rezultat al demersului întreprins, cererea petentei a fost soluționată, în sensul că, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților prin adresa nr. 4291 din data de 14 mai 2008 a comunicat instituției Avocatul Poporului că raportul de evaluare întocmit în dosarul 891/2007 a fost aprobat în ședința Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din data de 27 martie 2008, iar Decizia Comisiei, ce reprezintă titlul de despăgubire a fost redactată, urmând să fie comunicată petentei de îndată ce va fi avizată și semnată.

II. MUNCA

În acest domeniu de activitate, au fost analizate **82 petiții**, referitoare la nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituție.

Petenții au invocat pretinse abuzuri în legătură cu încadrarea în muncă, acordarea drepturilor bănești și depășirea orelor legale de program fără acordarea compensațiilor

c convenite de către angajatori – persoane juridice, refuzul eliberării cărților de muncă după încetarea contractului de muncă, acordarea concediilor legale.

În exercitarea atribuțiilor conferite de Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului poate interveni numai în cazurile în care persoanele fizice sunt lezate în drepturile sau libertățile cetățenești de către autoritățile administrației publice, astfel că petenții au fost îndrumați să se adreseze fie inspectoratelor teritoriale de muncă, fie instanțelor de judecată competente, în termenul legal.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 5106/2008. Magda (nume fictiv), expert național detașat la Comisia Europeană și angajată în cadrul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului său la muncă și protecția socială a muncii, respectiv, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Astfel, în perioada detașării la Comisia Europeană, contractul său de muncă a fost suspendat de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și în consecință, petenta nu a mai beneficiat de drepturile cuvenite în calitate de expert detașat la Comisia Europeană (plata salariului și plata contribuțiilor sociale).

Față de această situație ne-am adresat Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului solicitând clarificarea aspectelor sesizate de către petentă. Urmare a demersului întreprins, prin adresa nr. 6547 din 28 iulie 2008 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului informează instituția Avocatul Poporului că „doamnei i se vor achita salariul și contribuțiile sociale aferente perioadei pentru care a fost detașată la Comisia Europeană”.

III. PROTECȚIE SOCIALĂ

În anul 2008, în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, au fost analizate **61 petiții** din domeniul protecției sociale, care au vizat probleme legate de atribuirea locuințelor sociale, acordarea venitului minim garantat și acordarea de ajutoare constând în alimente și medicamente. Din răspunsurile primite din partea autorităților administrației publice locale a reieșit faptul că, de cele mai multe ori, acestea se află în imposibilitate de a soluționa favorabil solicitările de locuințe sociale din cauza lipsei acestora.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 3127/2008. Bogdan (nume fictiv), s-a adresat în data de 5 februarie 2008 cu o cerere către Serviciul Public de Asistență Socială al Primăriei Sectorului 5, municipiul București, solicitând scutirea de la plata tarifului de utilizare a rețelelor de drumuri naționale, pentru autoturismul cu care-l transporta pe fiul său în vârstă de 7 ani, care are un grad de handicap avansat. Petentul susținea că nu a primit niciun răspuns în termenul legal de la instituția sesizată. Față de acestea, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 5, municipiul București care a comunicat că cererea petentului a fost soluționată în mod favorabil, astfel că în data de 11 martie 2008 s-a semnat Convenția tripartită între Ministerul Transporturilor, C.N.A.D.N.R. și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 5, municipiul București, urmând ca petentul să se prezinte pentru a ridica documentul.

Dosar nr. 3465/2008. Marius (nume fictiv), a reclamat modul de soluționare a dosarelor depuse la Primăria Municipiului Brăila în baza Legii nr. 15/2003 privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală, cu modificările și completările ulterioare.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat primarului municipiului Brăila, pentru informații referitoare la stadiul de aplicare al Legii nr. 15/2003, cu modificările și completările ulterioare, solicitând:

- numărul total al dosarelor depuse de cetățeni în baza acestei legi;
- situația loturilor din zona industrială sud, respectiv în zona Brăilița, str. Eroilor:
 - a) numele persoanelor cărora s-au acordat aceste loturi, precum și numărul dosarului;
 - b) hotărârea Consiliului local prin care se aprobă atribuirea fiecărui teren;
 - c) data punerii în aplicare a acestei hotărâri de către primărie.

În urma analizei documentelor primite, au fost constatate nereguli în modul de aplicare a acestei legi, precum și discordanțe între datele furnizate. Pe cale de consecință, s-a procedat la efectuarea unei **anchete** la autoritatea publică reclamată, în cadrul căreia au fost confirmate nereguli în aplicarea Legii nr. 15/2003, cu modificările și completările ulterioare și s-a stabilit un set de măsuri:

- până la sfârșitul lunii septembrie, să se efectueze o acțiune de verificare pe teren și să se determine cu exactitate persoanele care nu s-au prezentat pentru punerea în posesie, precum și a celor care nu au început construcția;
- până la data de 15 octombrie 2008, să se inițieze un proiect de hotărâre pentru revocarea hotărârilor Consiliului local prin care s-au atribuit terenuri celor nominalizați pentru retragerea dreptului de folosință a terenului atribuit, precum și un proiect de hotărâre pentru atribuirea terenurilor devenite indisponibile, celor îndreptățiți.

Aceste măsuri au fost concretizate în adoptarea următoarelor hotărâri ale Consiliului local:

- **Hotărârea nr. 225/29 august 2008** privind adoptarea criteriilor suplimentare de departajare a solicitărilor formulate în baza Legii nr. 15/2003, republicată;
- **Hotărârea nr. 226/29 august 2008** privind revocarea unui număr de 50 de hotărâri ale Consiliului Local Municipal Brăila referitoare la atribuirea în folosință gratuită a unor terenuri conform Legii nr. 15/2003 în vederea construirii unor locuințe proprietate personală;
- **Hotărârea nr. 271/30 septembrie 2008** privind aprobarea cererii petentului și atribuirea în folosință gratuită a unui lot de teren, în suprafață de 248,27 mp, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în conformitate cu prevederile Legii nr. 15/2003, republicată.

IV. IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2008, au fost înregistrate la domeniul de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe **92 petiții** referitoare la nerespectarea de către autoritățile publice a dreptului la **justa așezare a sarcinilor fiscale**, prevăzut de art. 56 alin. (2) din Constituția României.

Petenții au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu modul defectuos de calcul al impozitelor de orice fel percepute de autoritățile administrației publice centrale și locale, refuzul nejustificat de înregistrare și eliberare a unor acte sau tardivitatea eliberării acestora, tergiversarea emiterii deciziilor de impunere, compensarea unor debite.

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe s-a adresat direcțiilor de impozite și taxe locale, administrațiilor finanțelor publice.

Legea fundamentală prevede în art. 56 alin. (1) obligația cetățenilor de a contribui prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. Consacrând această obligație, Constituția a prevăzut și limitele acesteia, care reprezintă, printre altele, o garanție constituțională a dreptului de proprietate privată. Astfel, contribuția cetățenilor la cheltuielile publice poate consta numai din plata impozitelor și taxelor prevăzute prin lege; orice alte prestații sunt interzise - potrivit art. 56 alin. (3) – în afara celor stabilite, în situații excepționale. Totodată, potrivit art. 56 alin. (2) din Legea fundamentală, sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale, adică să fie subordonat atât principiului echității, cât și unui principiu de justiție socială, ceea ce corespunde caracterului social al statului.

În acest sens, potrivit art. 16 lit. e) din Legea nr. 44/1994 **privind veteranii de război**, precum și unele drepturi ale **invalidilor și văduvelor de război**, republicată, cu modificările ulterioare, veteranii de război, precum și văduvele veteranilor de război sunt scutiți de la plata impozitelor și taxelor locale, precum și de la plata impozitelor corespunzătoare pentru terenurile arabile în suprafață de până la 5 ha.

Cu toate acestea, există numeroase cazuri în care autoritățile administrației publice locale refuză aplicarea acestor prevederi legale.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 6864/2008. Marcel (nume fictiv) s-a adresat Primăriei orașului Sângeorgiu de Pădure, județul Mureș solicitând scutirea de la plata impozitului pentru terenul agricol în suprafață de 0,5824 ha, pe care îl deține în această oraș potrivit Legii nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalidilor și văduvelor de război, republicată, cu modificările și completările ulterioare, însă nu i s-a aprobat această scutire, așa cum rezultă din răspunsul Primăriei orașului Sângeorgiu de Pădure, județul Mureș nr. 1398 din 6 mai 2008.

Având în vedere aspectele prezentate, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Primăriei orașului Sângeorgiu de Pădure, județul Mureș cu solicitarea de a examina situația expusă. Prin adresa nr. 2791 din 17 octombrie 2008, Primăria orașului Sângeorgiu de Pădure, județul Mureș a comunicat că, începând cu 1 ianuarie 2008, petentul este scutit de

la plata impozitului pe terenul agricol pe care îl deține în Sângeorgiu de Pădure, județul Mureș, în suprafață de 0,58 ha. De asemenea, am fost informați că până la momentul respectiv, petentul a avut obligația să achite impozitul aferent suprafeței de teren agricol, astfel că din suma de 146,59 RON achitată de petent, s-a reținut doar impozitul datorat până la 31 decembrie 2007, adică 100,09 RON, iar restul sumei de 46,50 RON urmând să i se restituie ca plată nedatorată.

Dosar nr. 7800/2008. Steriana (nume fictiv) s-a adresat Consiliului local Deva, Serviciul public de taxe și impozite cu solicitarea de a fi scutită de la plata impozitului prevăzut de Legea nr. 44/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru suprafața de teren de 0,47 ha teren agricol, însă, potrivit răspunsului autorității administrative în cauză, nr. 10954 din 4 aprilie 2008, i s-a refuzat scutirea, întrucât apreciază că sunt aplicabile prevederile Codului Fiscal și nu ale legii menționate.

Față de cele semnalate instituția Avocatul Poporului s-a adresat Consiliului local Deva, Serviciul public de taxe și impozite în vederea examinării situației expuse. Prin adresa nr. 31298 din 14 octombrie 2008, Consiliul local Deva, Serviciul public de taxe și impozite ne-a comunicat că a dispus scutirea petentei de la plata impozitului pe terenul în suprafață de 0,47 ha aflat în proprietatea acesteia, începând cu 1 ianuarie 2008.

CAPITOLUL IX. ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Pentru a se asigura accesul cetățenilor care nu locuiesc în București la serviciile oferite de Avocatul Poporului, începând cu anul 2003 au fost înființate birouri teritoriale ale instituției. În prezent acestea sunt în număr de 14, fiind organizate în toate orașele reședință ale curților de apel, respectiv: Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara, și dispun de un personal de 33 de persoane, dintre care 7 consilieri și 26 de experți, care își desfășoară activitatea sub îndrumarea coordonatorilor birourilor teritoriale și a adjuncților Avocatului Poporului, sub atenta supraveghere a Avocatului Poporului.

Birourile teritoriale îndeplinesc așadar la nivel local, rolul constituțional și legal al instituției, și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Activitatea acestora constă în: medierea conflictelor dintre cetățeni și autoritățile administrației publice, orientarea și informarea cetățenilor în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă, contribuirea la depistarea și combaterea fenomenelor locale care generează încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești și îmbunătățirea continuă a activității administrației publice.

Eficiența activității birourilor teritoriale s-a concretizat în anul 2008 în soluționarea unui număr total de **3517 petiții**, efectuarea a **22 anchete**, acordarea a **13858 audiențe**, înregistrarea a **3882 apeluri telefonice** la serviciul de dispecerat, după cum urmează:

Alba-Iulia: 625 audiențe, 223 petiții, 229 apeluri telefonice, 14 activități informative.

Bacău: 737 audiențe, 180 petiții, 221 apeluri telefonice, 8 activități informative.

Brașov: 898 audiențe, 153 petiții, 236 apeluri telefonice, 21 activități informative.

Constanța: 768 audiențe, 236 petiții, 150 apeluri telefonice, 38 activități informative.

Cluj-Napoca: 863 audiențe, 239 petiții, 313 apeluri telefonice, 14 activități informative.

Craiova: 1800 audiențe, 206 petiții, 828 apeluri telefonice, 26 activități informative.

Galați: 347 audiențe, 112 petiții, 167 apeluri telefonice, 21 activități informative.

Iași: 950 audiențe, 321 petiții, 266 apeluri telefonice; 51 activități informative.

Oradea: 772 audiențe, 168 petiții, 174 apeluri telefonice; 6 activități informative.

Pitești: 1194 audiențe, 591 petiții, 92 apeluri telefonice, 49 activități informative.

Ploiești: 1045 audiențe, 235 petiții, 175 apeluri telefonice, 17 activități informative.

Suceava: 1298 audiențe, 179 petiții, 345 apeluri telefonice, 10 activități informative.

Târgu-Mureș: 1760 audiențe, 413 petiții, 371 apeluri telefonice, 48 activități informative.

Timișoara: 801 audiențe, 261 petiții, 315 apeluri telefonice, 22 activități informative.

În anul 2008, birourile teritoriale au desfășurat **345 activități informative**, constând într-o amplă mediatizare prin mijloacele de informare în masă a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului.

În scopul soluționării cu celeritate a problemelor sesizate de cetățeni instituției Avocatul Poporului, birourile teritoriale au desfășurat o colaborare permanentă cu autoritățile administrației publice. În acest sens, menționăm: încheierea unei colaborări între Biroul Teritorial Bacău și Instituția Prefectului Județului Bacău în luna mai 2008; încheierea unui Protocol de colaborare între Instituția Prefectului din județul Covasna și Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului; inițierea unei colaborări între Biroul Teritorial Cluj-Napoca și Direcția de Muncă și Protecție Socială Cluj; organizarea unor întrevederi între Biroul Teritorial Craiova și Primarul orașului Filiași și Primarul comunei Bucovăț, având ca temă încălcarea drepturilor cetățenilor de către administrația publică locală; inițierea unei colaborări permanente între Biroul Teritorial Pitești și Primăria municipiului Pitești, Primăria orașului Ștefănești, Primăria orașului Mioveni, Consiliul Județean Argeș, stabilindu-se întâlniri periodice trimestriale; încheierea a două Protocoale de colaborare între Biroul Teritorial Suceava și Instituția Prefectului Județului Suceava și Instituția Prefectului Județul Botoșani.

Avocatul Poporului a continuat în anul 2008 consolidarea activității birourilor teritoriale, prin acțiuni logistice de dotare a birourilor teritoriale și prin extinderea atribuțiilor birourilor teritoriale sub aspectul creșterii numărului autorităților administrației publice pe care le pot sesiza. Unul dintre obiectivele majore ale Avocatului Poporului a fost

și acela al garantării calității serviciilor oferite cetățenilor de personalul birourilor teritoriale.

Cei 14 coordonatori ai birourilor teritoriale ai instituției Avocatul Poporului au participat la Conferința internațională cu tema „*Legislația internă și Convenția europeană a drepturilor omului*”, ce a avut loc la Alba-Iulia, în cadrul căreia au fost aniversați și **10 ani de la înființarea instituției Avocatul Poporului**. Această întâlnire de lucru a constituit un bun prilej de realizare a schimbului de experiență, fiind dezbătute următoarele teme: *Implicarea instituției Avocatul Poporului în rezolvarea unor probleme privind penitenciarele - cazuri; Efectuarea anchetelor. Proceduri - cazuri; Din experiența instituției Avocatul Poporului privitoare la Legea nr. 10/2001; Din experiența instituției Avocatul Poporului privitoare la Legea nr. 44/1994.*

Amintim, de asemenea, participarea reprezentanților birourilor teritoriale Alba-Iulia, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Oradea și Pitești la Seminarul internațional organizat cu prilejul încheierii programului MATRA „**Întărirea capacității organizatorice și instituționale a Avocatului Poporului**”, derulat de Avocatul Poporului în parteneriat cu Ombudsmanul Național al Olandei, în perioada 2004 – 2008.

Pe plan intern, se cuvine să mai menționăm participarea și prezentarea de lucrări în cadrul a numeroase seminarii, conferințe, mese rotunde și dezbateri publice: Seminarul cu tema „*Armonizarea legislației naționale în contextul european actual*”, organizat de Facultatea de Drept și Științe Sociale a Universității 1 Decembrie 1918 Alba-Iulia; Conferința internațională cu tema „*Uniunea Europeană - Istorie, cultură, civilizație*”, organizată de Facultatea de Drept și Științe Administrative a Universității Pitești; Conferința internațională cu tema „*Istoria, cultura și cetățenia Uniunii Europene*”, organizată de Facultatea de Drept și Științe Administrative din cadrul Universității Pitești; Conferința Internațională „*Justiție și integrare comunitară*”, organizată de Facultatea de Drept și Sociologie din cadrul Universității „Transilvania” din Brașov; Conferința Internațională „*Realități și perspective ale progresului de integrare europeană în era globalizării*”, organizată de Facultatea de Drept „Simion Bărnuțiu” din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu; A 6-a Conferință Internațională „*Provocări în Educația și Cercetarea Secolului XXI*”, organizată de Facultatea de Drept și Sociologie din cadrul Universității „Transilvania” din Brașov și „Universitatea Tehnică” din Sofia; Conferința Internațională „*Efectele poluării și impactul asupra sănătății populației*”, organizată de Academia Balkan Environmentel și Universitatea „Transilvania” din Brașov; Dezbaterile

publică „*Adopția Internațională*”, organizată de Asociația Catharis Brașov; Sesiunea anuală a cadrelor didactice și a cercurilor științifice studențești a Universității Creștine Dimitrie Cantemir – Facultatea de Drept; Seminarul cu tema „*Realități și perspective ale procesului de integrare a României în Uniunea Europeană*”, organizat de Institutul de științe administrative Paul Negulescu, Cluj-Napoca; Sesiunea științifică anuală a Departamentului de Cercetări Socio-Umane al Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca; Seminarul „*Strategia națională anticorupție*”, organizat de Centrul Național de Integritate; Conferința cu tema „*Îmbunătățirea luptei împotriva corupției*”; Seminarul „*Transparența decizională la nivelul administrației publice locale*”, organizat de Prefectura Județului Dolj; Ședința Grupului Local de Lucru Program Phare 2005 Componenta „*Victime*” și „*Săptămâna prevenirii criminalității*”, organizate de Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Suceava; Deschiderea oficială a *Centrului de resurse pentru părinți și copii*, organizată de Filiala Suceava a ONG „Salvați Copiii” și Școala Generală „Miron Costin”; Acțiunea „*Ziua Europeană de luptă împotriva traficului de persoane*”, organizată de Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane – Centrul Regional Suceava; „*Accesul la cultură – drept constituțional al românilor*” în cadrul Săptămânii Educației Globale, organizată de Ministerul Educației Cercetării și Tineretului și Inspectoratul Școlar Județean Brașov; Conferința internațională „*Suntem Copiii Europei*”, organizată de Penitenciarul de Minori și Tineri Craiova, Inspectoratul Școlar Județean Dolj, Casa Corpului Didactic Dolj, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Dolj și Școala Specială „Sfântul Mina”; Seminarul „*Provocările la adresa familiei creștine în lumea contemporană*”, organizat de Universitatea Pitești și Facultatea de Teologie Ortodoxă; Masa rotundă cu tema „*Asistarea psiho-socială a persoanelor private de libertate. Pregătirea pentru libertate*” și vernisajul expoziției „*Pași spre libertate*” cu lucrări realizate de persoanele private de libertate, organizate de Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Suceava și Penitenciarul Botoșani în parteneriat cu Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Botoșani și Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Facultatea de Istorie și Geografie - Catedra Filosofie, Științe Sociale și Politice; Dezbateră „*Puterea și viața alături de persoane seropozitive*”, organizată de Pro Karma Târgu-Mureș, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Asociația Noi și Ceilalți din București; Seminarul „*60 de ani de la semnarea Declarației Universale a Drepturilor Omului*”, organizat de Liga Apărării Drepturilor Omului Timiș; Seminarul „*Constituție și religie*”, organizat de Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice

din cadrul Facultății de Drept în colaborare cu Instituția Avocatul Poporului; Masa rotundă cu tema „*Promovarea și apărarea drepturilor copilului*”, organizată de Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului Dolj; Seminarul cu tema „*Drepturile copilului sunt lege!*”, organizat de Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului Dolj și Consiliul Județean Dolj; activități organizate de consulatele din Constanța în colaborare cu Prefectura Constanța de Ziua minorităților.

Pe plan **internațional**, în data de 10 septembrie 2008, Mihaela Stănciulescu, expert în cadrul Biroului Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului a participat la conferința organizată de Fundația Konrad Adenauer Stiftung Macedonia, cu tema „Drepturile omului și drepturile minorităților în Europa”, care a avut loc la Skopje – Macedonia.

Referitor la alte activități întreprinse, se cuvine să precizăm că în datele de 12 iunie, 25 august și 5 decembrie 2008, reprezentanții Biroului Teritorial Ploiești și ai Biroului Teritorial Alba-Iulia, au participat la acțiuni de acordare de **ajutoare sociale** din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului pentru copiii de la Școala Generală clasele I – IV, din comuna Olari, județul Prahova, Complexul de Servicii Orlat, județul Sibiu și Școala Generală clasele I – IV Păcureți, din comuna Păcureți, județul Prahova.

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au inițiat **acorduri de colaborare** și cu anumite universități în vederea efectuării unor stagii de practică ale studenților. Astfel, menționăm: realizarea activității de îndrumare a unui număr de 5 studenți ai Facultății de Drept „Nicolae Titulescu” din cadrul Universității Craiova, de către Biroul Teritorial Craiova; realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Galați a unui auditor de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii și a unei grupe de studenți ai Facultății de Drept a Universității „Dunărea de Jos” din Galați; realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Târgu-Mureș a studenților din cadrul Universității „Petru Maior” din Târgu-Mureș - Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative; realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Timișoara de către doi studenți din cadrul Universității de Vest Timișoara – Facultatea de Drept.

Putem afirma că în anul 2008 activitatea birourilor teritoriale s-a îmbunătățit considerabil, atât cantitativ cât și calitativ, în comparație cu anii precedenți (de la **2464 audiențe** acordate în anul **2004** la **13858 audiențe** acordate în anul **2008**), colaborarea

acestora cu instituțiile și autoritățile publice de pe plan local înregistrând plusuri semnificative.

Din statisticile referitoare la activitatea birourilor teritoriale, rezultă faptul că acestea se bucură de o popularitate crescândă în rândul cetățenilor, ceea ce corespunde rațiunii pentru care aceste birouri au fost înființate, și anume, accesul lesnicios la serviciile oferite de instituția Avocatul Poporului.

CAPITOLUL X. ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONAȚELOR

Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor, asigurat în România de către Curtea Constituțională - unica autoritate de jurisdicție constituțională, se evidențiază în anul 2008, prin formularea a **2090 puncte de vedere** și prin ridicarea direct în fața Curții Constituționale a **6 excepții de neconstituționalitate**.

I. Puncte de vedere

A) Puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate

Astfel cum rezultă din dispozițiile art. 19 din Legea nr. 35/1997, republicată, și art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului. În acest context, Avocatul Poporului a formulat un număr de **2088 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate**, ceea ce reprezintă un progres al activității în acest domeniu, față de 1635 de puncte de vedere formulate în anul 2007; 1375 în anul 2006; 1005 în anul 2005; 621 în anul 2004; 386 în anul 2003 și 180 de puncte de vedere formulate în anul 2002.

Cauzele în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului au pus în discuție, în principal, posibila contrarietate a unor dispoziții legale cu: principiul accesului liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil (460), principiul egalității în drepturi (391), dreptul de proprietate (243), principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile (130), restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (110), (Anexa nr.6).

Cel mai mic procentaj (sub 1%) în perioada analizată, s-a înregistrat în cazul punctelor de vedere privind posibila neconcordanță dintre unele dispoziții legale și regulile constituționale referitoare la suveranitate (art. 2 din Constituție), syndicate, patronate și asociații profesionale (art. 9 din Constituție), Consiliul Superior al Magistraturii (art. 133 și art. 134 din Constituție), conflictul temporal de legi (art. 154 din Constituție) ș.a.

Prevederile art. 278 și următoarele din Codul de procedură penală; art. 48 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar; unele dispoziții din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței; art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule au constituit în repetate rânduri, obiectul unor excepții de neconstituționalitate cu privire la care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatului Poporului.

În **cazul** unor excepții de neconstituționalitate, s-a constatat că încheierea de sesizare a instanței de contencios constituțional nu conținea opinia instanței judecătorești cu privire la excepția invocată. Au existat și cazuri în care, prin încheierea de sesizare a Curții Constituționale, instanța judecătorească a arătat că „nu își va exprima punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată, întrucât apreciază că în felul acesta se poate antepunța cu privire la fondul cauzei”.

Totodată, în unele **cazuri**, în susținerea neconstituționalității unor prevederi legale autorul excepției nu a indicat prevederile din Constituție pretins încălcate prin textul criticat.

Sub acest aspect, observăm că potrivit dispozițiilor imperative ale art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, „Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.” Totodată, art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, stabilește că sesizările adresate Curții Constituționale se fac în formă scrisă și trebuie motivate.

În alte **cazuri**, susținerile autorului excepției nu ridicau probleme de constituționalitate, ci doar probleme de interpretare și de aplicare a legii, a căror rezolvare intră în competența instanțelor judecătorești.

Totodată, în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, instanța judecătorească a reținut în unele cazuri că, prin invocarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia nu a urmărit decât tergiversarea soluționării procesului.

Redăm în cele ce urmează câteva **exemple** din practica instituției Avocatul Poporului în formularea punctelor de vedere, solicitate de către Curtea Constituțională.

Într-un **caz**, Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) teza a doua din **Legea cadastrului și a publicității imobiliare** nr. 7/1996, care reglementau procedura de contestare a încheierii de înscriere sau de respingere a cererii de înscriere în cartea funciară. Astfel, potrivit textului de lege criticat, plângerea se depune de persoana interesată la biroul teritorial din cadrul oficiului teritorial. În punctul său de vedere, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile legale criticate erau neconstituționale, întrucât înlăturau posibilitatea cetățeanului de a se adresa direct și nemijlocit justiției, de a solicita încuviințarea de probe și de a se prevala neîngrădit de toate garanțiile pe care le presupune un proces echitabil. Prin Decizia nr. 467/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 422 din 5 iunie 2008, Curtea Constituțională a constatat că prevederile legale indicate sunt neconstituționale în măsura în care nu permit accesul direct al contestatorului și la instanța de judecată competentă.

Un punct de vedere similar a fost exprimat și în **cazul** excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind **atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii**, în sensul că instituirea condiției ca plângerea să se înainteze Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, sub sancțiunea nulității acesteia, creează un impediment administrativ care nu are o justificare obiectivă și este contrară liberului acces la justiție. Prin Decizia nr. 569/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 281 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 și a constatat că textul este neconstituțional în măsura în care nu permite ca plângerea să fie adresată și direct instanței de judecată competente.

Într-un alt **caz**, în care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. II din Legea nr. 288/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 - **Codul familiei**, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile de lege criticate potrivit cărora „Dispozițiile prezentei legi privind acțiunea în tăgăduirea paternității, precum și acțiunea în stabilirea paternității copilului din afara căsătoriei sunt aplicabile și în cazul copiilor născuți înainte de intrarea sa în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată” aduc atingere principiului fundamental al neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. Prin Decizia nr. 755/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. II din Legea nr. 288/2007, reținând că neconstituționalitatea reglementării rezultă din faptul că legea nouă se aplică și copiilor născuți înainte de intrarea ei în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de soluționare.

Într-o **cauză**, Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 34 alin. (1²) din Legea nr. 76/2002 **privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă** în sensul că a condiționa dreptul la ajutor de șomaj de realizarea unui stagiu de cotizare de minimum 12 luni în ultimele 24 de luni premergătoare cererii de acordare a indemnizației de șomaj este contrar principiului egalității în drepturi a cetățenilor care au încheiat un contract individual de muncă și plătesc contribuția de asigurări pentru șomaj, precum și art. 47 alin. (2) din Constituție. Prin Decizia nr. 664/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 24 iulie 2008, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 34 alin. (1²) din Legea nr. 76/2002, reținând că, potrivit dispozițiilor constituționale, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul, limitele și condițiile de acordare a drepturilor de asigurări sociale.

De asemenea, Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea **taxei pe poluare pentru autovehicule**, în sensul că dispozițiile legale criticate referitoare la restituirea pe baza procedurii stabilite în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență a taxei rezultată ca diferență între suma achitată de contribuabil în perioada 1 ianuarie 2007 – 30 iunie 2008, cu titlu de taxă specială pentru autoturisme și autovehicule, și cuantumul rezultat din aplicarea prezentelor prevederi privind taxa pe poluare pentru autovehicule aduc atingere

principiului constituțional al neretroactivității legii. În opinia Avocatului Poporului, dispozițiile legale criticate pentru neconstituționalitate dispun pentru trecut instituind o compensare între taxa de primă înmatriculare deja plătită și taxa de poluare care a fost ulterior introdusă. Prin urmare, aplicarea taxei de poluare și în cazul unor situații juridice născute anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2008 este contrară principiului fundamental potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Prin Decizia nr. 1344/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din 22 decembrie 2008, Curtea Constituțională a respins ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008.

B) Puncte de vedere privind sesizările (obiecțiile) de neconstituționalitate

Astfel cum rezultă din dispozițiile art. 16 alin. (3) și art. 17 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, dacă sesizarea de neconstituționalitate a unei legi, anterior promulgării de Președintele României, s-a făcut de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului, Curtea Constituțională o va comunica președintelui celeilalte Camere, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, iar dacă sesizarea s-a făcut de către Guvern, Curtea o va comunica președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Avocatului Poporului. Până la data dezbaterilor, președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului pot prezenta, în scris, punctul lor de vedere.

Avocatul Poporului a prezentat **2 puncte de vedere cu privire la sesizările (obiecțiile) de neconstituționalitate** formulate de Guvernul României referitoare la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și la Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ.

II. Excepții de neconstituționalitate

În exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **6 excepții de neconstituționalitate**, care au avut ca obiect:

- Art. 48 alin. (3) din Legea nr. 67/2004 pentru **alegerea** autorităților administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 17 mai 2007;
- Art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind **circulația** pe drumurile publice, republicată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 16/2007 privind organizarea și exercitarea profesiei de **geodez**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 19 ianuarie 2007;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru **salarizarea personalului** din învățământ în anul 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 739 din 31 octombrie 2008;
- Art. 19 și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a **salarilor de bază** în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoanele care ocupă funcții de demnitate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 16 iulie 1998;
- Art. 20¹ alin.(1) lit. a), b), c) și d) din Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a **Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism**, cu modificările și completările ulterioare și art. 22³ lit. a), b), c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind **Direcția Națională Anticorupție**, cu modificările și completările ulterioare.

▪ În motivarea excepției de neconstituționalitate privind **art. 48 alin. (3) din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale**, Avocatul Poporului a susținut că prevederile de lege criticate, potrivit cărora „Nu se admit liste de candidați independenți pentru funcția de consilier” încalcă dreptul fundamental al cetățenilor la asociere și au caracter discriminator întrucât stabilesc condiții mai grele pentru candidații independenți decât pentru candidații propuși de partidele politice.

Prin Decizia nr. 606/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 563 din 25 iulie 2008, Curtea Constituțională a **respins** excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (3) din Legea nr. 67/2004.

▪ În motivarea excepției de neconstituționalitate referitoare la **art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice**, republicată, cu modificările și completările ulterioare s-a susținut, în esență, că atribuirea în competența șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta a dreptului de

a dispune cu privire la prelungirea dreptului de circulație, în cazul conducătorului de autovehicul sau tramvai implicat într-un accident de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, lăsând la îndemâna procurorului sau judecătorului numai atributul propunerii, este în contradicție flagrantă cu principiul separației și echilibrului puterilor în stat. Faptul că șeful poliției are, în ipoteza normei legale menționate, competența de a decide cu privire la propunerea formulată de procuror sau de judecător are semnificația unei ingerințe a puterii executive în activitatea autorității judecătorești. Totodată, prin limitarea rolului judecătorului la formularea unei simple propuneri cu privire la care urmează să decidă șeful poliției rutiere, dispozițiile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, instituiau o situație improprie activității judecătorului, contrară prevederilor art. 124 din Constituție. S-a mai arătat că textul de lege criticat încălca și normele constituționale privind rolul Ministerului Public, prin aceea că reduceau rolul procurorului care efectuează urmărirea penală sau care exercită supravegherea cercetării penale doar la emiterea unei propuneri în legătură cu prelungirea dreptului de circulație, competența de a decide cu privire la prelungirea acestui drept fiind atribuită în mod discreționar șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta. În opinia Avocatului Poporului, aplicarea textului de lege indicat putea conduce la situația paradoxală în care șeful poliției rutiere, ca autoritate administrativă, să infirme propunerea formulată de procuror care, și în acest caz, acționează în calitate de reprezentant al intereselor generale ale societății și apărător al drepturilor și libertăților fundamentale.

Prin Decizia nr. 742/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 29 iulie 2008, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și a constatat că dispozițiile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

În plus, observăm că pentru a pune de acord prevederile declarate neconstituționale cu dispozițiile din Constituție, luând în considerare necesitatea corectării, în lumina celor statuate prin decizia Curții Constituționale, și asigurării cadrului legal în materia reținerii permisului de conducere pentru anumite fapte comise de conducătorii de autovehicule sau de tramvaie, a fost emisă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 146/2008 pentru modificarea art. 111 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația

pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 754 din 7 noiembrie 2008.

▪ În susținerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor **Legii nr. 16/2007 privind organizarea și exercitarea profesiei de geodez**, Avocatul Poporului a arătat că actul normativ în cauză era contrar unor prevederi din Legea fundamentală. Astfel, s-a observat că Legea nr. 16/2007 a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată. Prin urmare, actul normativ menționat a fost adoptat ca lege organică. Domeniul de reglementare al legii este organizarea și exercitarea **profesiei de geodez**. Acest domeniu nu se regăsește printre domeniile prevăzute de art. 73 alin. (3) din Constituție, pentru legile organice. În contradicție cu dispozițiile constituționale invocate, în cazul de față, asistăm la extinderea domeniului legii organice la o materie, care prin natura ei face parte din sfera de reglementare a legii ordinare.

De asemenea, s-a mai susținut că Legea nr.16/2007 a fost adoptată fără respectarea prevederilor art.75 alin. (4) și (5) din Constituție, referitoare la modul de rezolvare a conflictelor de competență între prima Cameră sesizată și Camera decizională, în sensul că texte noi din propunerea legislativă privind organizarea și funcționarea profesiei de geodez au fost adoptate de către Camera decizională, fără a fi examinate și de prima Cameră sesizată. Totodată, s-a considerat că legea criticată restrângea exercițiul dreptului la muncă, fără a fi respectate exigențele constituționale stabilite de art.53, prin aceea că institua condiții noi de calificare în profesia de geodez. Legea nr.16/2007 nu corespundea nici exigențelor de tehnică legislativă, având în vedere modul deficitar de redactare. În acest sens art.13 alin.(2) din lege trimitea la Legea nr.301/2004 – Codul penal, care în prezent nu este în vigoare.

Prin Decizia nr. 1150/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 10 decembrie 2008, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și a constatat că dispozițiile Legii nr. 16/2007 sunt neconstituționale. În considerentele deciziei menționate, Curtea Constituțională a reținut că potrivit Constituției, legile organice pot fi adoptate numai în domeniile expres prevăzute de art.73 alin.(3), iar organizarea și exercitarea profesiei de geodez, reglementată de Legea nr.16/2007, nu se regăsește printre acestea și nici, conform lit. t) a aceluiași alineat, printre „celelalte domenii pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice”.

▪ În motivarea excepției de neconstituționalitate a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008**, s-a susținut că actul normativ menționat nu este conform cu prevederile constituționale ale art.1 alin.(4) și (5), art.20 alin.(1), art.41 alin.(4), art.61 alin.(1), art.102 alin.(1), art.111 alin.(1) și art.115 alin.(6), precum și ale unor dispoziții din pacte și tratate la care România este parte.

Argumentele de neconstituționalitate invocate de Avocatul Poporului au vizat faptul că funcția executivă realizată de Guvern este în mod evident subordonată și controlată de Parlament, rolul acestuia fiind acela de a executa legile, iar nu de a obstrucționa aplicarea lor. În aceste condiții, ordonanța criticată se prezenta ca un refuz explicit al Guvernului de a aplica și executa legea votată de către Parlament și promulgată de Președintele României. Prin aceasta se încălca comportamentul constituțional loial, comportament care rezultă din principiul separației și echilibrului puterilor. Totodată, s-a arătat că Ordonanța de urgență nr.136/2008 era contrară prevederilor constituționale privind delegarea legislativă, fiind de natură să afecteze drepturi fundamentale, precum dreptul la muncă și la protecția socială a muncii.

Prin Decizia nr. 1221/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 804 din 2 decembrie 2008, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct și a constatat că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2008 sunt neconstituționale. În considerentele deciziei, Curtea a reținut în esență, că „adoptarea de către Guvern a Ordonanței de urgență nr. 136/2008 nu a fost motivată de necesitatea reglementării într-un domeniu în care legiuitorul primar nu a intervenit, ci, dimpotrivă, de contracararea unei măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului din învățământ adoptată de Parlament” și că Guvernul, prin intervenția sa ulterioară, intră în conflict cu prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”. Totodată, instanța de contencios constituțional a arătat că „neconstituționalitatea reținută lovește actul normativ în ansamblul său, astfel că abrogarea dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2008, prin cele ale art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, ulterior sesizării instanței constituționale, nu mai are nicio relevanță pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate”.

▪ Examinând unele dispoziții ale **Legii nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoanele care ocupă funcții de demnitate publică**, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a apreciat că acestea conțin norme contrare art. 16 alin. (1) și art. 41 alin. (2) din Legea fundamentală.

Actele normative care reglementează drepturile personalului care își desfășoară activitatea în administrația publică centrală conțin o serie de sporuri care se acordă acestei categorii de personal. Analizând natura acestor sporuri, se observă că sporul pentru condiții vătămătoare, sporul pentru condiții grele de muncă, sporul pentru condiții periculoase, sporul pentru activitatea desfășurată în condiții de încordare psihică foarte ridicată nu au legătură cu salariul primit pentru prestarea muncii în temeiul unui contract individual de muncă. Astfel, se disting două categorii de sporuri: sporuri care se acordă în baza dreptului la muncă și sporuri care se acordă, în baza altor texte de lege, pentru sănătatea și securitatea tuturor salariaților care desfășoară activitatea în aceleași condiții de muncă.

Potrivit art. 41 alin. (2) din Constituție, salariații au dreptul la măsuri de protecție socială care privesc securitatea și sănătatea, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale. Astfel, textele legale criticate potrivit cărora indemnizația lunară reprezintă unica formă de remunerare a activității corespunzătoare funcției și reprezintă baza de calcul pentru stabilirea drepturilor și obligațiilor care se determină în raport cu venitul salarial, reprezintă un corolar illogic al prevederilor constituționale menționate, întrucât sporul pentru condiții vătămătoare, sporul pentru condiții grele de muncă, sporul pentru condiții periculoase, sporul pentru activitatea desfășurată în condiții de încordare psihică foarte ridicată, sunt sporuri care se plătesc pentru prejudiciul determinat de degradarea sănătății.

În consecință, apreciem că textele de lege criticate permit autorităților competente să lipsească anumite categorii de persoane de drepturi cuvenite pentru prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, în situația în care, aceștia își desfășoară activitatea în aceleași condiții cu persoanele care au contract individual de muncă și beneficiază de aceste sporuri. De asemenea, tratamentul juridic diferențiat stabilit de legiuitor în considerarea unor situații egale încalcă principiul egalității în drepturi și nediscriminării, neavând o motivare obiectivă și rațională.

Urmează ca instanța de contencios constituțional **să se pronunțe** prin decizie asupra excepției de neconstituționalitate ridicate direct cu privire la prevederile art. 19 și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 154/1998, cu modificările și completările ulterioare.

▪ Din examinarea textelor **art. 22³ lit. a), b), c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție și art. 20¹ alin.(1) lit. a), b), c) și d) din Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism**, s-a constatat că aceste prevederi instituind cazurile în care procurorii din cadrul parchetelor ierarhic superioare pot prelua, în vederea efectuării urmăririi penale, cauze de competența parchetelor ierarhic inferioare au conținut **asemănător** cu art. 209 alin.(4¹) din Codul de procedură penală, declarat neconstituțional, potrivit Deciziei nr. 1058/2007 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 810 din 28 noiembrie 2007.

Reluând argumente reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr.1058/2007 Avocatul Poporului a arătat, în esență că restrângerea atribuțiilor procurorului, prin prevederea unor situații limitative în lege în care poate să preia atribuțiile ce revin prin lege procurorului ierarhic inferior, constituie o încălcare a art. 132 alin. (1) din Constituție.

Cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 20¹ alin.(1) lit. a), b), c) și d) din Legea nr. 508/2004, cu modificările și completările ulterioare și a art. 22³ lit. a), b), c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, cu modificările și completările ulterioare, **urmează să se pronunțe** Curtea Constituțională.

**CAPITOLUL XI. RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN
ANUL 2008**

Bugetul instituției Avocatul Poporului pentru anul 2008 se prezintă după cum urmează:

	Buget inițial	Suplimentare bugetară – nov 2008	Buget final -lei-	Buget consumat	Realizat %
Total, din care:	5.439.000	1.640.000	7.079.000	6.685.339	94,44
Cheltuieli personal	4.388.000	1.560.000	5.948.000	5.602.353	94,19
Bunuri și servicii	1.009.000	80.000	1.089.000	1.048.000	96,24
Transferuri	9.000	0	9.000	4.585	55,39
Capital	33.000	0	33.000	29.999	90,91

Execuția bugetară la data de 31.12.2008 este de 94,44% și o apreciem ca pe o execuție foarte bună comparativ cu condițiile concrete, deosebite, de lucru ale anului 2008.

Bugetul inițial al anului 2008 a fost **subdimensionat** pentru cheltuielile de personal, așa încât încă din luna ianuarie 2008 s-au făcut demersurile necesare pentru obținerea suplimentării bugetare necesare acoperirii acestor cheltuieli. Cu toate insistențele instituției Avocatul Poporului, suplimentarea bugetară pentru cheltuieli de personal și a celor pentru bunuri și servicii s-a făcut doar în luna noiembrie 2008. Suplimentarea bugetară totală a fost de 1.640.000 lei, astfel: la Titlul I. Cheltuieli de personal cu suma de 1.560.000 lei și la Titlul II. Bunuri și servicii cu suma de 80.000 lei. Acest fapt, împreună cu plafonarea lunară a deschiderilor de credite, cu interdicțiile la achiziții impuse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37 din martie 2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar au dus la imposibilitatea consumării în totalitate a creditelor bugetare și la disponibilizarea sumei de 393.000 lei. Disponibilizarea s-a făcut pentru suma de 345.000 lei la Titlul I. Cheltuieli de personal, 41.000 lei la Titlul II. Bunuri și servicii, 4.000 lei pentru Titlul VII. Alte transferuri și 3.000 lei la Titlul X. Active nefinanciare.

CAPITOLUL XII. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE

Rolul constituțional al instituției Avocatul Poporului este acela de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice. Pe plan intern, de-a lungul timpului, instituția Avocatul Poporului și-a amplificat și diversificat în mod vizibil acțiunile menite să asigure realizarea acestui obiectiv.

Pe plan extern, instituția Avocatul Poporului și-a intensificat activitatea în cursul anului 2008, atât în ceea ce privește consolidarea relațiilor bilaterale cu instituții similare din Europa și din alte țări, cât și implicarea crescândă pe plan multilateral în cadrul întâlnirilor la care a participat în calitate de membru al Institutului European al Ombudsmanului și Institutului Internațional al Ombudsmanului, precum și la mesele rotunde și conferințele organizate de Uniunea Europeană, Consiliul Europei și Instituțiile Naționale pentru Protecția Drepturilor Omului din statele membre ale Uniunii Europene.

Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au participat activ la dezbaterile ocazionate de aceste întâlniri, evidențiind activitățile Avocatului Poporului desfășurate în domeniul apărării drepturilor și libertăților cetățenești, și s-au implicat în intensificarea dialogului la nivel regional și internațional între instituțiile Ombudsmanului din diferite țări.

Primiri, vizite și alte evenimente oficiale pe plan intern:

* Cel mai important eveniment desfășurat de instituția Avocatul Poporului în cursul anului 2008, l-a reprezentat organizarea în luna februarie a Seminarului internațional dedicat încheierii Programului MATRA „*Întărirea capacității organizatorice și instituționale a Avocatului Poporului*”, derulat de Avocatul Poporului în parteneriat cu Ombudsmanul Național al Olandei, în perioada 2004 – 2008.

Principalele activități ale programului au fost: studiu pregătitor; alegerea unei imagini publice și creșterea receptivității publicului; analiza posibilității de a utiliza o procedură informală eficientă de soluționare a petițiilor; perfecționarea pregătirii profesionale în acordarea audiențelor; evaluarea și îmbunătățirea anchetelor și rapoartelor speciale ale Avocatului Poporului; perfecționarea sistemului de înregistrare a petițiilor.

Delegația olandeză, condusă de **dr. Alex Brenninkmeijer**, Ombudsmanul Național al Olandei, a fost primită de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, și de adjuncții acestuia. În cadrul seminarului au fost dezbătute progresele instituționale înregistrate la cele

două instituții partenere, impactul schimbărilor societății asupra activității ombudsmanului, raporturile ombudsmanului cu cetățenii și cu autoritățile publice cu prezentarea experienței celor două instituții, precum și perspective de colaborare viitoare.

La Seminar au participat reprezentanți ai Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la București, reprezentanți ai Președinției României, Curții Constituționale, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietății, experți și consilieri din cadrul instituției Avocatul Poporului și birourilor teritoriale ale acesteia, care au beneficiat de schimbul de experiență și pregătirea din cadrul programului.

* În data de 18 aprilie 2008, la solicitarea Senatului României și a Ambasadei Regatului Maroc la București, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului vizita domnului **Mohamed El Ansari**, Președintele Comisiei Juridice pentru Legislație și Drepturile Omului din Camera Consilierilor a Regatului Maroc.

Senatul României a fost reprezentat de doamna Carmen Dinu, consilier parlamentar.

Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului, Simina Gagu, consilier al Avocatului Poporului, Andreea Băicoianu, consilier și Alina Dinu, expert. Discuțiile au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România, autoritatea judecătorească, Parlamentul și Executivul. De asemenea, au fost evidențiate rolul și importanța ombudsmanului în peisajul instituțional intern și internațional, în promovarea și protejarea drepturilor și libertăților omului.

Întâlnirea a avut o însemnătate deosebită pentru schimbul de informații și expertiză între cele două instituții, precum și în vederea consolidării raporturilor de cooperare între instituția Avocatul Poporului și instituția Mediatorului Marocului, Diwan Al Madhalim. Totodată, a fost lansată și propunerea pentru realizarea unui schimb de vizite oficiale între Avocatul Poporului din România, Comisia Juridică pentru Legislație și Drepturile Omului din Camera Consilierilor a Regatului Maroc și instituția Mediatorului din această țară.

* În data de 22 mai 2008 a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului întâlnirea cu doamna **Laura Hossu**, Coordonator proiecte în domeniul drepturilor omului din cadrul Institutului pentru Politici Publice, București. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului, Simina Gagu, consilier al Avocatului Poporului, Andreea Băicoianu,

consilier. Discuțiile au vizat contribuția instituției Avocatul Poporului în combaterea extremismului și intoleranței în România.

* La solicitarea Curții Constituționale, în data de 25 iunie 2008, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita delegației Curții Constituționale din Republica Moldova, condusă de domnul **Dumitru Pulbere**, președinte. Din delegație au mai făcut parte: Elena Safaleru, judecător, Valeria Șterbeț, judecător, Ion Bot, Ion Anton și Veaceslav Zaprojan, judecători-asistenți.

Curtea Constituțională a fost reprezentată de Ion Predescu și Tudorel Toader, judecători și Ruxandra Săbăreanu, secretar general.

Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Discuțiile purtate în cadrul întâlnirilor au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România, autoritatea judecătorească, Parlamentul și Executivul.

De asemenea, au fost evidențiate rolul și importanța ombudsmanului în peisajul instituțional intern și internațional, în promovarea și protejarea drepturilor și libertăților omului.

Întâlnirea a avut o însemnătate deosebită pentru schimbul de informații și expertiză între cele două instituții, precum și în vederea consolidării raporturilor de cooperare între instituția Avocatul Poporului și instituția Avocatul Parlamentar din Republica Moldova.

Totodată, domnul Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale din Republica Moldova și-a exprimat speranța că raporturile de colaborare dintre instituția Avocatul Poporului din România și Avocatul Parlamentar din Moldova vor deveni mai strânse.

Avocatul Poporului din România și-a exprimat disponibilitatea pentru dezvoltarea raporturilor existente între cele două instituții omoloage.

* La invitația domnului **Marcin Libicki**, Președintele Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European, prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a participat în data de 26 iunie 2008, la un dejun de lucru care a avut loc la Palatul Parlamentului, cu prilejul vizitei delegației Comisiei pentru petiții a Parlamentului European în România.

* La solicitarea Transparency International Romania, în data de 10 octombrie 2008, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului întrevederea cu domnul **Victor Alistar**,

director executiv în cadrul Transparency International Romania. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Daniela Marinescu, expert.

În cadrul întrevederii au fost purtate discuții pe marginea solicitării Consiliului Superior al Magistraturii de sesizare a Curții Constituționale cu privire la constatarea neconstituționalității prevederilor Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate.

* În perioada 19-21 noiembrie 2008, a avut loc la **Alba-Iulia** Conferința internațională cu tema „*Legislația internă și Convenția europeană a drepturilor omului*” – dedicată împlinirii a 90 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 și împlinirii a 15 ani de la înființarea specializării Drept în cadrul Universității „1 Decembrie 1918”.

Lucrările conferinței s-au bucurat de prezența a numeroși rectori, decani, și prodecani din cadrul unor prestigioase universități și facultăți din România și alte state din Europa.

În cadrul aceleiași manifestări au fost aniversați și 10 ani de la înființarea instituției Avocatul Poporului.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Alexandru Bălănescu și Mihail Gondoș, adjuncti ai Avocatului Poporului, Cristian Cristea, secretar general, Magda Ștefănescu și Andreea Băicoianu, consilieri, Dorina David și Cornelia Cor, experți și cei 14 coordonatori ai birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

* În data de 18 decembrie 2008, a avut loc la Sala de Consiliu a Facultății de Drept a Universității din București, Seminarul științific cu tema „**Religie și Constituție**” organizat de Instituția Avocatul Poporului în colaborare cu Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice. La seminar au participat: prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului, Cristian Cristea, secretar general, precum și experți și consilieri din cadrul instituției. Facultatea de Drept din cadrul Universității București a fost reprezentată de conf. univ. dr. Flavius Baias, decanul Facultății de Drept, prof.univ.dr. Simina Tănăsescu, prodecanul Facultății de drept și doctoranzi în drept.

Participări la ceremonii:

* În data de 5 iunie 2008, instituția Avocatul Poporului a participat la manifestările organizate cu prilejul **Zilei Eroilor**. La depunerea de coroane din Parcul Carol instituția

Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Dorel Bahrin și Andreea Băicoianu, consilieri.

* În data de 26 iunie 2008, instituția Avocatul Poporului a fost invitată să participe la manifestările prilejuite de **Ceremonia Publică de Înălțare a Drapelului Național al României**. Manifestarea a avut loc în Piața Tricolorului din fața Palatului Cercului Militar Național. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihail Gondoș, adjunct al Avocatului Poporului, și Dorel Bahrin, consilier.

* În data de 29 iulie 2008, instituția Avocatul Poporului a fost invitată să participe la manifestările organizate cu prilejul **Zilei Imnului Național al României**. La festivitatea din Piața Tricolorului de la Palatul Cercului Militar Național din București au participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Eugen Dinu, consilier.

* În data de 25 octombrie 2008, instituția Avocatul Poporului a participat la manifestările organizate cu prilejul **Zilei Armatei României**. La depunerea de coroane din Parcul Carol, instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Dorel Bahrin și Andreea Băicoianu, consilieri.

* În data de 1 decembrie 2008, instituția Avocatul Poporului a participat la manifestările organizate cu prilejul **Zilei Naționale a României**. La depunerea de coroane din Parcul Carol, instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului, Cristian Cristea, secretar general și Andreea Băicoianu, consilier.

Participări la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale pe plan extern

Instituția Avocatul Poporului a continuat, și în cursul anului 2008, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale.

Prezența activă a reprezentanților instituției Avocatul Poporului, în plan internațional, la dezbateri ce au avut ca obiect protejarea și promovarea drepturilor omului, a fost susținută și prin distribuirea unor documente de referință, printre care Raportul de activitate al Avocatului Poporului, pe anul 2007, a Broșurii aniversare „*Avocatul Poporului din România – 10 ani*”, a Buletinului Informativ al Avocatului Poporului, și a diverselor lucrări de specialitate întocmite de consilieri și experți.

Menționăm:

- Participarea la Colocviul cu tema „Privarea de libertate și drepturile omului”, care a avut loc la **Paris – Franța**, în data de 18 ianuarie 2008. Colocviul a fost organizat de Mediatorul Republicii Franceze, domnul Jean-Paul Delevoye în colaborare cu Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei, domnul Thomas Hammarberg. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Simina Gagu, consilier al Avocatului Poporului și Alina Dinu, expert. Întrunirea a reunit reprezentanți ai instituțiilor de tip ombudsman din Europa, ai organizațiilor nonguvernamentale implicate în lupta împotriva torturii și a relelor tratamente, ai Națiunilor Unite, avocați din cadrul Baroului din Paris.

Discuțiile au vizat privarea de libertate și protecția drepturilor omului, reguli europene și internaționale, analiza Protocolului opțional la Convenția împotriva torturii (OPCAT) și legislația europeană privind penitenciarele, ratificarea OPCAT de către toate țările semnatare, studiu comparativ al mandatului ombudsmanilor în domeniul drepturilor omului, instituirea unui mecanism național de prevenire a torturii și a relelor tratamente în locurile privative de libertate.

- Participarea la a 20-a Aniversare a Comisarului pentru protecția drepturilor civile din Polonia – Conferința cu tema: „Libertate – Adevăr – Justiție”, **Varșovia – Polonia**, 15 mai 2008. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului și Alina Dinu, expert.

- Participarea la Seminarul Ofițerilor de Legătură (EUOMB), **Strasbourg – Franța**, în perioada 1-3 iunie 2008. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Simina Gagu, consilier al Avocatului Poporului.

- Participarea la conferința organizată de Fundația Konrad Adenauer Stiftung Macedonia, cu tema „Drepturile omului și drepturile minorităților în Europa”, care a avut loc la **Skopje – Macedonia** în data de 10 septembrie 2008. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Stănciulescu, expert în cadrul Biroului Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului.

- La invitația domnului Ulco van de Pol, **Ombudsmanul din Amsterdam**, 3 persoane din cadrul instituției Avocatul Poporului au efectuat un program de pregătire în Olanda, în perioada 3-4 noiembrie 2008. Participanții la programul de pregătire au fost: Raluca Mitrache, consilier, Elena Comșa și Ligia Crăciunescu, experți.

Vizita de lucru a avut ca obiectiv schimbul de experiență între reprezentanții celor două instituții implicate în procesul de apărare a drepturilor și libertăților cetățenilor. Astfel,

au fost prezentate materiale privind organizarea și funcționarea celor două instituții, procedeele și mijloacele de intervenție specifice, volumul de activitate, precum și o serie de cazuri cu care s-au confruntat acestea.

■ Participarea la Conferința cu tema „Independența și integritatea instituțiilor Ombudsman”, organizată de **Ombudsmanul din Provincia Autonomă Voivodina**, în perioada 6-7 noiembrie 2008, la **Novi-Sad – Voivodina**. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Irina Sandu, expert.

■ Participarea la Conferința Internațională cu tema: „Drepturile omului – pământul făgăduinței pentru lege, dar și al echității”, organizată de Ombudsmanul din Bulgaria în cooperare cu Ombudsmanul Național al Olandei, în data 17 noiembrie 2008 la **Sofia – Bulgaria**. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de: Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Simina Gagu, consilier și Bianca Drăghici, expert.

■ Participarea la Sesiunea internațională dedicată celei de a 60-a Aniversari a Declarației Universale a Drepturilor Omului - **Muzeul Auschwitz – Birkenau, Cracovia – Polonia**, organizată de Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile (Ombudsmanul) din Polonia în colaborare cu Ombudsmanul din Israel și Ministerul Afacerilor Externe din Polonia, în perioada 4-5 decembrie 2008, la Cracovia. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului.

Subiectele abordate în cadrul acestor reuniuni, precum și materialele științifice realizate și prezentate de către colegii de la instituțiile similare, schimbul de experiență, materializat prin discuțiile purtate cu privire la soluționarea anumitor cazuri, reprezintă o sursă importantă de informații și documentare și conferă expertiză instituției Avocatul Poporului, în procesul continuu de perfecționare a activității personalului.

În anul 2008 a continuat colaborarea instituției Avocatul Poporului cu **Ombudsmanul European**.

Totodată, având în vedere aderarea României la Uniunea Europeană și dobândirea calității de stat membru, Ombudsmanul European a elaborat Raportul de activitate pe anul 2007 și în limba română, împreună cu o serie de postere și cărți poștale.

De altfel, trebuie amintite și cele **26 scrisori** prin care anumiți petenți care s-au adresat Ombudsmanului European pentru soluționarea unor cereri, au fost îndrumați să se adreseze spre o competentă soluționare a problemelor instituției Avocatul Poporului din România.

Practica studenților

În contextul raporturilor de colaborare cu alte instituții, trebuie menționată cea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București - Programul ELSA, în cadrul căreia 15 studenți au desfășurat stagii de practică, la instituția Avocatul Poporului (în perioadele: 7-18 aprilie 2008, 16 iunie-16 iulie 2008, 10-21 noiembrie 2008).

La încheierea fiecărui stagiu de practică, studenții au completat fișe de evaluare a acestui program, care cuprind întrebări și sugestii referitoare la desfășurarea stagiului de practică. Studenții au apreciat în mod pozitiv activitățile incluse în cadrul stagiului de practică, unii dintre ei fiind chiar interesați de o viitoare carieră în cadrul instituției Avocatului Poporului.

În perioada 21 aprilie - 23 mai 2008, 10 auditori de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii au efectuat un stagiu de practică la instituția Avocatul Poporului.

CAPITOLUL XIII. PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI

Cauze în care instituția Avocatul Poporului a fost parte în anul judiciar 2008

Instituția Avocatul Poporului, în anul 2008, a avut calitatea de parte într-un număr de **26 de cauze**. Dintre acestea **4** au fost litigii de muncă (acțiuni promovate de foști și actuali angajați), iar **22** de cauze au reprezentat acțiuni formulate de o serie de petenți care s-au declarat nemulțumiți de demersurile întreprinse de către experții și consilierii instituției.

Din totalul de 26 cauze, în 12 dintre ele au fost pronunțate hotărâri judecătorești, iar restul de 14 dosare se află pe rolul instanțelor de judecată.

În cauzele care au avut ca obiect nemulțumirea petenților față de demersurile întreprinse de către experții și consilierii instituției, punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului a fost acela că fiind instituție de tip ombudsman, Avocatul Poporului contribuie la soluționarea conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile administrației publice, pe cale amiabilă, prin mediere și dialog.

De asemenea, într-un număr mare de dosare, instituția a fost chemată în judecată fără a fi emitentul actelor contestate sau a avea legătură cu dreptul pretins încălcat. În aceste cauze, în exercitarea dreptului la apărare, s-a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.

Persoanele care promovează acțiuni de chemare în judecată a instituției Avocatul Poporului nu au în vedere faptul că instituția Avocatul Poporului acționează ca o autoritate de supraveghere, fiind lipsită de mijloace legale de coercițiune, de a obliga sau sancționa o altă autoritate publică, fapt ce reiese cu claritate atât din prevederile art. 13 lit. c) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră, (Avocatul Poporului) *urmărește rezolvarea legală a cererilor primite și cere autorităților sau funcționarilor administrației publice în cauză încetarea încălcării drepturilor și libertăților cetățenești, repunerea în drepturi a petiționarului și repararea pagubelor*, cât și din art. 21 alin. (1) și (2) care statuează că „în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite recomandări care nu pot fi supuse controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului **sesizează** autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.”

Medierea, sesizarea autorităților ierarhic superioare celei care a încălcat dreptul petiționarului, acordarea de audiențe, efectuarea de anchete, formularea de recomandări

sunt procedee și mijloace de intervenție specifice instituției Avocatul Poporului, dar nu dau întotdeauna rezultatele dorite, mai ales când partenerii nu manifestă dorința spre dialog, suplețea necesară și, mai ales, nu manifestă acel comportament legal, normal, uzând deseori de ceea ce doctrina și procedura numesc abuzul de drept.

Capacitatea de reacție a autorităților publice, datorită cadrului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului, s-a întărit în raport cu exigențele societății de a elimina situațiile critice în care drepturile și libertățile cetățenești sunt încălcate.

Plecând de la realitatea că rolul instituției este protecția drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului trebuie să fie și să rămână o instituție a medierii, a dialogului, iar nu o instituție care să aibă putere de coerciție, cum poate ar dori unii cetățeni nemulțumiți.

CAPITOLUL XIV. MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ

După 10 ani de activitate, instituția Avocatul Poporului, înființată în 1997, și-a câștigat pe deplin credibilitatea atât față de cetățeni, cât și față de autoritățile publice, manifestându-se ca un instrument legal de protecție a drepturilor, și în sens larg, ca apărător al intereselor cetățenilor.

În noiembrie 2008, la Alba-Iulia, cu ocazia organizării Conferinței internaționale cu tema „Legislația internă și Convenția europeană a drepturilor omului” - dedicată împlinirii a 90 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 și împlinirii a 15 ani de la înființarea specializării Drept în cadrul Universității „1 Decembrie 1918”, a fost celebrată aniversarea a 10 ani de la înființarea instituției Avocatul Poporului.

După 10 ani de activitate, instituția Avocatul Poporului este o instituție publică autonomă și independentă, eficientă împotriva birocratismului și a nedreptăților care afectează grav drepturile și libertățile persoanelor fizice, apreciată de către cetățeni, pentru eforturile depuse în favoarea respectării drepturilor lor.

1. RELAȚIILE CU MASS – MEDIA

1.1 Televiziunea și radioul public

► Sediul central al instituției Avocatul Poporului

În anul 2008, Avocatul Poporului a apelat la mijloace de mediatizare, televiziunea și radioul public, pentru a facilita cetățenilor cunoașterea rolului instituției Avocatul Poporului în apărarea drepturilor și libertăților acestora.

Semnificativ în această privință sunt solicitările primite din partea posturilor de radio și televiziune: la postul de radio *BBC România* a fost difuzat interviul acordat de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, privind Decizia Curții Constituționale nr. 51/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste; de asemenea, prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a acordat două interviuri postului de televiziune *Realitatea TV*, referitoare la excepția de neconstituționalitate în legătură cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru

salarizarea personalului din învățământ în anul 2008 și petițiile formulate de Federația Sindicatelor Libere din Învățământ și Federația Sindicatelor din Învățământ Spiru Haret în legătură cu neconstituționalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 și, respectiv un interviu pentru realizarea unui documentar despre Curtea Constituțională. Postul *BITV* l-a avut ca invitat pe prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, în emisiunea ce a avut ca subiect atribuțiile specifice instituției Avocatul Poporului, colaborarea cu instituțiile statului, raporturile cu instanța de contencios constituțional.

De asemenea, au fost acordate interviuri de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, în cadrul cărora au fost prezentate atribuțiile, rolul instituției și raporturile acesteia cu autoritățile administrației publice la: postul național de televiziune - *TVRI*, în cadrul emisiunii „Tele Matinal”, postul de radio *Vocea speranței, Realitatea TV* - în cadrul emisiunii „Taxa la zid”, postul *TV N-24* - în cadrul emisiunii „Cauză și efect”, *Radio România Actualități* - în cadrul emisiunilor „Antena la telefon”, „Emisiunea în limba maghiară”, „Bună dimineața, București!”, unde au fost transmise informații referitoare la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

► **Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului**

În teritoriu, numărul considerabil al solicitărilor primite din partea posturilor de radio și televiziune au demonstrat interesul cetățenilor în implicarea instituției Avocatul Poporului în soluționarea problemelor cu care aceștia se confruntă.

Postul *Radio Atlas Alba-Iulia* a transmis interviul privind cadrul juridic de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului și principalele aspecte ale activității ***Biroului Teritorial Alba-Iulia***.

Biroul Teritorial Bacău a acordat un interviu postului *TV CNS Roman*, iar postul de radio *Radical FM Bacău* a prezentat în cadrul emisiunii „Lucrare de control”, instituția Avocatul Poporului și activitatea biroului.

Postul local *Nova TV Brașov* a transmis emisiunea privind atribuțiile și activitatea ***Biroului Teritorial Brașov*** și un comunicat de presă cuprinzând informații referitoare la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

Postul *Radio Constanța* a transmis emisiunea „În gura lumii”, unde au fost prezentate aspecte din activitatea **Biroului Teritorial Constanța**; postul *Radio Constanța* a transmis emisiunea „Agenda cetățeanului”, unde a fost mediatizată activitatea instituției Avocatul Poporului; *Televiziunea Constanța* a transmis emisiunea interactivă, în direct, „Reporter – Cine este Avocatul Poporului?”.

Posturile locale *TVS – Craiova*, *Radio Craiova*, *Radio Oltenia*, *Televiziunea Română – Studioul Teritorial Craiova* au prezentat instituția Avocatul Poporului și activitățile **Biroului Teritorial Craiova**.

Activitatea **Biroului Teritorial Iași** a fost prezentată de postul *TV Tele M*, *Radio Iași* - în cadrul a două emisiuni în direct cu ascultătorii; postul *TV Total Vaslui* - în cadrul emisiunii „Legea are cuvântul”; *Radio Iași* - în cadrul emisiunii „Agenda publică”; *Radio Smile* – în cadrul emisiunilor „Drepturi și libertăți încălcate de autorități” și „Ajutor public judiciar”.

Postul *TV Transilvania* în cadrul emisiunilor „Știrile de la ora 18” și „Analiza din redacție” a prezentat aspecte ale activității **Biroului Teritorial Oradea**.

Activitatea **Biroului Teritorial Pitești** a fost prezentată de postul *Argeș TV* – în cadrul emisiunilor „Cum vă poate ajuta Avocatul Poporului?” și „Hypermarket”, *Radio 21* - la știrile dimineții a transmis datele contact ale Biroului Teritorial Pitești, *Televiziunea „Etalon” Rm. Vâlcea* – în cadrul emisiunii interactive „În sprijinul cetățeanului”.

La posturile locale *Alpha TV* – în cadrul emisiunii „Povara Libertății” și *Prahova TV* au fost prezentate atribuțiile **Biroului Teritorial Ploiești**, au fost dezbătute prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă și s-a prezentat scopul acțiunii de acordare de ajutoare sociale desfășurată de instituția Avocatul Poporului la Școala Generală din Olari, Prahova, în timp ce la postul local Antena 1, la actualități, a fost prezentată activitatea Biroului în anul 2008.

Atribuțiile **Biroului Teritorial Suceava** au fost prezentate la postul local *Plus TV*.

Au fost prezentate atribuțiile **Biroului Teritorial Târgu-Mureș** la următoarele posturi: *Antena 1 Târgu-Mureș*, *Televiziunea Târgu-Mureș*, *Radio Târgu-Mureș*. Postul *TVR 1 Târgu-Mureș* a transmis, de asemenea, în cadrul emisiunilor de știri, comunicatul de presă redactat de Biroul Teritorial Târgu – Mureș referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

Posturile de radio Timișoara și *Kiss FM* au prezentat instituția Avocatul Poporului și au transmis informații privind activitatea **Biroului Teritorial Timișoara**. La postul de radio

Timișoara a fost transmis interviul "60 de ani de la semnarea Declarației Universale a Drepturilor Omului".

1.2 Presa scrisă

► Sediul central al instituției Avocatul Poporului

În cadrul programului mediatic „La masa Adevărului”, în ziarul *Adevărul* a apărut articolul „Românii îi simt pe demagogi”, interviu realizat cu prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului.

În data de 24 decembrie 2008, prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a acordat un interviu pentru *Ghidul de Carieră Juridică "Drum în Drept"*, adresat studenților Facultății de Drept.

Au apărut de asemenea articole redactate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului: în ziarul *Evenimentul Zilei* „Ajutor judiciar de stat”, referitor la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008.

Ziarele *Jurnalul Național*, *Curentul*, *Gândul*, *Cronica Română*, *Evenimentul*, *România Liberă*, *Național*, precum și numeroase cotidiene din presa locală au prezentat poziția Avocatului Poporului privind neconstituționalitatea ordonanțelor emise de Guvernul României pentru amânarea majorării salariilor profesorilor.

În ceea ce privește presa scrisă se cuvine a menționa „*Actualitatea Românească – Ziarul românilor de pretutindeni*” care a publicat răspunsuri, redactate de către experții și consilierii instituției Avocatul Poporului, la întrebările românilor din străinătate. De asemenea, tot în ziarul „*Actualitatea Românească*” au fost publicate articole de interes general pentru cetățeni: Avocatul Poporului, în slujba cetățenilor; Medierea prin instituția Avocatul Poporului, un mijloc de rezolvare a problemelor sociale; Instituție europeană în Cetatea Banilor; Între principiul legalității și cel al bunei administrări; Minorități naționale fără drepturi?; Autoritatea Tutelară ia măsuri legale în urma sesizării instituției Avocatul Poporului; Încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății al beneficiarilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat de către autoritățile administrației publice locale; Nerespectarea dreptului de proprietate privată în contextul aplicării legilor proprietății.

► Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului din Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara, au primit numeroase solicitări din partea presei locale.

În ziarul *Informația de Alba* au apărut articolele „**Biroul Teritorial Alba-Iulia** al instituției Avocatul Poporului, în slujba cetățeanului”; „Tergiversarea soluționării cererilor de recalculare a pensiei a fost stopată”; „Demers soluționat favorabil”; „Eroarea a fost îndreptată”; „Soluționarea cererii a fost deblocată”; „Un răspuns prompt”; „Recalculare cu emoții”; ziarul *Ulpia Jurnal* a publicat articolul „Activitatea desfășurată în anul 2008 de Biroul Teritorial Alba-Iulia al instituției Avocatul Poporului în domeniul drepturilor copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor și persoanelor cu handicap”.

Ziarul de Roman și Monitorul de Bacău au publicat comunicate de presă redactate de **Biroul Teritorial Bacău**, referitoare la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

Cotidienele *Transilvania Expres* și *Cuvântul Nou* au publicat un comunicat de presă privind activitatea **Biroului Teritorial Brașov** și informații referitoare la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă; în cotidianul *Monitorul Expres* din Brașov a fost materializată colaborarea dintre Biroul Teritorial Brașov și Asociația Gil Corona din Brașov, colaborare în cadrul căreia Biroul Teritorial Brașov are statutul de invitat permanent.

Biroul Teritorial Constanța a publicat în săptămânalele *Ghimpele de Constanța*, *Școala Constănțeană*, ziarele *Replica*, *Obiectiv de Tulcea*, *Observator* mai multe articole, dintre care amintim: „Avocatul Poporului în slujba cetățeanului”; „Restituirea proprietăților boala lungă a primăriilor din județ”; „Avocatul Poporului cere modificarea Codului Fiscal”; „Avocatul Poporului Constanța apără drepturile copiilor și tinerilor”; „Avocatul Poporului Constanța de patru ani în slujba cetățenilor”; „ANRP și dosarele privind acordarea despăgubirilor”; „Pensionarii CAP purtați pe drumuri”; „Avocatul Poporului poate face o anchetă pentru a clarifica motivul unei plângeri”; „275 de plângeri la Avocatul Poporului”; „Avocatul Poporului serbează 10 ani de existență”; „Cazuri rezolvate de Avocatul Poporului”; „Puncte în plus la pensiile pentru muncitorii din zonele cu radiații”; „Avocatul Poporului face anchetă la primăria Constanța”; „Mai mulți bani pentru persecuții politice”; comunicatul de presă transmis de Biroul Teritorial Constanța referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

Activitatea **Biroului Teritorial Cluj-Napoca** a fost publicată în ziarul *Foaia Transilvană*, prin articolele: „Avocatul Poporului sprijină punerile în posesie ale clujenilor”; „Avocatul Poporului lucrează pentru tinerii deținuți”; în ziarul *Gazeta de Cluj* a fost publicat articolul „Potrivit Avocatului Poporului, legile lacunare lovesc în dizidenții Clujului”; pe site-ul *Agerpress* a apărut comunicatul „Cluj: Încălcarea dreptului de proprietate, în majoritatea petițiilor adresate Avocatului Poporului”.

Cotidienele *Panoramic Mehedințean* și *Gorjanul* au publicat articolul „Despre activitatea **Biroului Teritorial Craiova** al Avocatului Poporului”, „*Gazeta de Olt*” – în cadrul rubricii permanente pe care instituția Avocatul Poporului o are, au fost publicate articole despre activitatea instituției.

În ziarul *Monitorul de Galați* au apărut articole redactate de **Biroul Teritorial Galați**: „Aflăm de la Avocatul Poporului despre dreptul la informație”; „Pensionarii în topul sesizărilor adresate Avocatului Poporului”; „Misiunea noastră este aceea de mediere”; „Cum vă apără Avocatul Poporului”; „Noi forme de protecție a persoanelor vârstnice”.

Biroul Teritorial Iași a prezentat un interes generos al presei locale. Ziarele *Orizontul din Pașcani*, *Ziarul de Iași*, *Obiectiv de Vaslui*, *Ieșeanul*, *Ziua de Iași* au publicat articolele, dintre care amintim: „Cum vă poate ajuta Avocatul Poporului”; „Impozitarea pensiilor persoanelor cu handicap”; „Dreptul de proprietate sau folosința versus plata sau scutirea de impozit”; „Refugiații, beneficiari ai Legii nr. 290/2003 și nemulțumirile lor”; „Serviciile publice și asociațiile de proprietari”; „Avocatul Poporului - Răspunsuri ale Biroului Teritorial Iași pentru cei care au scris redacției”; „Despăgubirile acordate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților”; „Pensii pentru cetățenii români domiciliați în străinătate”; „Ajutorul public judiciar în materie civilă”; „Pensiile veteranilor de război și drepturile acestora”; „Drepturi de pensie după fostele grupe de muncă I și a II-a”; „Pensiile militare de stat”; „Drepturile revoluționarilor, recunoscute doar de lege?”; „Discuții pe marginea Legii nr. 10/2001”; „Protecția copilului între asistența maternală și adopție”; „Cetățenii străini pot dobândi drept de proprietate asupra terenurilor din România?; „Curtea Europeană a Drepturilor Omului este ultima speranță pentru români?”.

Ziarul Crișana a publicat articolele „Aglomeratie la **Biroul Teritorial Oradea** al Avocatului Poporului” și „Val de petiții la Biroul Teritorial Oradea al Avocatului Poporului”.

Biroul Teritorial Pitești a semnalat apariția în *Ancheta, Ghidul locatarului, Orizont Economic Argeșean, Evenimentul Muscelan, Argeșul și în cotidianul Curierul Zilei* a articolelor, dintre care amintim: „Bilanțul pe 2007 al Avocatului Poporului Pitești”; „Un nou an în slujba cetățeanului la Avocatul Poporului”; „Când ne putem adresa Avocatului Poporului și împotriva cui?”; „Apelați cu încredere la Avocatul Poporului”; „Aflați când Avocatul Poporului vă poate sări în ajutor”; „Între comisia de disciplină a PSD și Avocatul Poporului”; „Concluzia Avocatului Poporului în Argeș: Casa de Pensii și primăriile, cele mai reclamate instituții”; „Un caz concret soluționat de Avocatul Poporului”; „Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului soluționate de Curtea Constituțională”; „Raporturile cetățenilor cu ombudsmanul Teritorial Pitești”; „Aspecte despre practica instituției Avocatul Poporului privind sesizarea din oficiu”; „Ce trebuie să știm despre Avocatul Poporului”; „Biroul Teritorial Pitești al Avocatului Poporului a organizat activități de colaborare cu autorități ale administrației publice locale”; „Audiențe la Avocatul Poporului”; „Se impune o relație corectă cu cetățenii la nivelul administrației publice”; „Avocatul Poporului din Argeș în Macedonia”; „Ajutorul public judiciar în materie civilă”; „Avocatul Poporului vă mediază conflictele cu instituțiile publice”; „Biroul Avocatului Poporului este de doi ani în Pitești”; „Reprezentanții locali ai Avocatului Poporului acționează în sprijinul cetățenilor”; „Actul de administrare defectuoasă în atenția Biroului Teritorial Pitești al Avocatului Poporului”; „Punctul de vedere al Avocatului Poporului cu privire la comunicarea Consiliului Europei privind situația persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană și Planul european de acțiune 2008-2010”; „Avocatul Poporului la dispoziția argeșenilor”; „Sesizări soluționate de Avocatul Poporului”.

Activitatea **Biroului Teritorial Ploiești** a fost evocată prin articolele publicate în *Telegraful de Prahova, Actualitatea Prahoveană, Șansa Buzoiană, Prahova, Monitorul de Prahova, Prahova Liberă, Observatorul Prahovean*: „Avocatul Poporului apără drepturile cetățeanului”; „Activitatea Biroului Teritorial Ploiești al Avocatului Poporului în trimestrul I 2008”; „Ajutorul public judiciar”; „Demersurile instituției Avocatul Poporului pot evita calea justiției”; „Avocatul Poporului apără drepturile cetățeanului”; „Activitatea Biroului Teritorial Ploiești al Avocatului Poporului în semestrul I/2008, informații privind modul de adresare și competență”; „În sprijinul cetățenilor”; „Activitatea Biroului Teritorial Ploiești al Avocatului Poporului, de la deschidere până azi”; „Avocatul Poporului, mediator în litigiile cetățeanului cu instituțiile statului”.

Biroul Teritorial Suceava a acordat un interviu publicat în *ziarul Crai Nou* cu titlul „Avocatul Poporului nu se substituie judecătorilor, tribunalelor și parchetelor”.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș a transmis spre publicare în cotidienele *24 ore Mureșene*, *Cuvântul Liber*, *Punctul*, *Kozpont*, *Vasarhely Hirlap*, *Népuysag*, *City News MS* articole, dintre care amintim: „Biroul Teritorial al Avocatului Poporului în slujba cetățenilor mureșeni”; „Avocatul Poporului a obținut suspendarea hotărârilor care interzic debransarea”; scrisori de mulțumire ale petenților adresate Biroului Teritorial al Avocatului Poporului Târgu-Mureș; articolul de mulțumire al unui grup de pensionari pentru sprijinul acordat de biroul teritorial în recalcularea pensiilor și comunicatul de presă referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă; „Interzicerea debransărilor este ilegală”; „E rău când oamenii nu-și cunosc drepturile”; „În numele cetățenilor”; „Pensie întârziată cu doi ani”; „60 de ani de la Declarația Universală a Drepturilor Omului”; „Ziua Drepturilor Omului”.

Biroul Teritorial Timișoara a transmis spre publicare articole ce au relatat din cazuistica instituției în cotidianul *Renașterea Bănățeană*, *Agenda Zilei*, *ziarul Opinia Timișoarei*, *ziarul Agenda Consiliului Județean Timiș*: „Continuă batjocorirea pensionarilor”; „Ofsaid la Primăria Tormac”; „Abonamente la Avocatul Poporului”; „Avocatul Poporului, ultima salvare”; „Ajutăm cetățenii care au probleme în toată țara”; „Pensionari”; „Avocatul Poporului, un an de activitate ca apărător al cetățeanului”.

2. COLABORĂRI CU ALTE AUTORITĂȚI ȘI O.N.G. – URI

2.1 Programul „Matra”

În perioada 2004-2008, Ombudsmanul Național al Olandei și Instituția Avocatul Poporului au fost implicate într-o colaborare concretizată prin organizarea unor acțiuni comune, pe teme de specialitate, în cadrul Programului Matra „*Întărirea capacității organizatorice și instituționale a Avocatului Poporului*”.

Seminarul din februarie 2008, organizat la București, cu participarea Ombudsmanului Național al Olandei, domnul Alex Brenninkmeijer, a Avocatului Poporului, domnul prof. univ. dr. Ioan Muraru, a adjuncților Avocatului Poporului, unor experți și consilieri ai celor două instituții ombudsman, precum și a unor reprezentanți ai Administrației Prezidențiale, Curții Constituționale, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, Ambasadei Regatului Țărilor de Jos, a marcat încheierea acestui proiect.

Scopul proiectului a fost consolidarea capacității instituționale a Avocatului Poporului, iar unul din mijloacele pentru atingerea acestui obiectiv l-a reprezentat perfecționarea pregătirii profesionale a personalului de specialitate.

Creșterea receptivității cetățenilor și a autorităților față de activitatea și rolul instituției Avocatul Poporului - un alt obiectiv al proiectului - sunt evidențiate de datele statistice care marchează un spor calitativ și cantitativ al activității.

2.2 Colaborări inițiate de birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului cu alte autorități

Biroul Teritorial Bacău a încheiat o colaborare cu instituția Prefectului Județului Bacău.

Biroul Teritorial Brașov a încheiat Protocoale de colaborare cu Instituția Prefectului din județul Covasna, cu Instituția Prefectului din județul Brașov, cu Universitatea Transilvania și cu Asociația Gil Corona.

Biroul Teritorial Cluj-Napoca a realizat o colaborare cu Direcția de Muncă și Protecție Socială Cluj.

S-a realizat o activitate de îndrumare de către *Biroul Teritorial Craiova* a unui număr de 5 studenți ai Facultății de Drept „Nicolae Titulescu” din cadrul Universității Craiova, care au ales ca temă a lucrării de diplomă instituția Avocatul Poporului.

Începând din luna ianuarie 2008, au avut loc acțiuni de popularizare a atribuțiilor *Biroului Teritorial Galați* prin primarii comunelor din județele Galați și Vrancea.

Biroul teritorial Iași a stabilit o colaborare permanentă cu mass-media - Ziarul de Iași - pentru publicarea a 4 articole lunar. De asemenea, s-a realizat o întâlnire cu membrii Consiliului Județean Vaslui, cu ocazia constituirii acestuia.

În iunie 2008, la Universitatea Pitești, Facultatea de Științe Juridice și Administrative s-a realizat întâlnirea cu decanul și prodecanii privind colaborarea în practica studentescă la *Biroul Teritorial Pitești* și promovarea instituției în mediul universitar. De asemenea, *Biroul Teritorial Pitești* a inițiat colaborări permanente cu Primăria Municipiului Pitești, cu Primăria orașului Ștefănești, cu Primăria orașului Mioveni, cu Consiliul Județean Argeș și cu Primăria Municipiului Pitești.

Biroul Teritorial Suceava a încheiat protocoale de colaborare cu Instituția Prefectului Județului Suceava și cu Instituția Prefectului Județului Botoșani.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș a inițiat un acord de colaborare cu Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș - Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative, în vederea desfășurării în perioada iulie – septembrie 2008 a activității de practică de an universitar de către studenții acestei facultăți în cadrul Biroului Teritorial Târgu-Mureș.

2.3 Colaborarea dintre Avocatul Poporului și Ombudsmanul European

În ceea ce privește colaborarea dintre instituția Avocatul Poporului și Ombudsmanul European în anul 2008, problemele specifice cu care se confruntă Avocatul Poporului din România au fost tratate în materiale publicate în Buletinul de Informare a Ombudsmanilor Europeni și redactate de către experții și consilierii din cadrul instituției Avocatul Poporului. Dintre acestea amintim: *Semnale în administrația publică; Procedura sesizării din oficiu a ombudsmanului; Dreptul la un nivel de trai decent; Audiențele, un mijloc eficient de comunicare cu cetățenii; Posibile contradicții între prevederi legale și Constituție; Accesul la informație pentru persoanele aflate în executarea unor pedepse privative de libertate.*

3. PUBLICAȚII

3.1 Raportul anual al instituției Avocatul Poporului, broșura instituției, materiale informative

De asemenea, pentru a facilita publicului relația cu instituția, Avocatul Poporului a pus la dispoziția petiționarilor, raportul anual adresat Parlamentului, statistici privind activitatea instituției, broșura instituției. Materialele informative cu privire la instituția Avocatul Poporului sunt disponibile și în format electronic pe site-ul instituției Avocatul Poporului: www.avp.ro.

3.2 Buletinul informativ trimestrial al instituției Avocatul Poporului

Instituția Avocatul Poporului a depus eforturi financiare proprii și în acest an, în vederea sensibilizării și a responsabilizării autorităților administrației publice față de activitatea instituției, prin editarea Buletinului informativ trimestrial, ce cuprinde detaliat aspecte din activitatea desfășurată, aprecieri transmise de petiționari și de autoritățile

publice la adresa instituției Avocatul Poporului, cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului.

3.3 Comunicate de presă, interviuri

Instituția Avocatul Poporului, în ideea de a fi cât mai transparentă față de mass media, a informat presa despre activitatea sa, atât prin cele **23 de comunicate de presă** transmise, cât și prin interviuri, despre desfășurarea unor evenimente deosebite pe plan intern și extern.

Considerând că este de datoria Ombudsmanilor să depună eforturi pentru imprimarea în opinia publică și în conduita autorităților publice a unei atitudini de respect și toleranță favorabile liberei circulații a persoanelor și pentru eliminarea oricăror forme de discriminare între cetățenii unui stat membru și cetățenii altor state membre, instituția Avocatul Poporului a formulat o *Scrisoare deschisă* adresată Ombudsmanului European, Președintelui Institutului Internațional al Ombudsmanului– Regiunea Europeană, Ombudsmanilor Uniunii Europene, insistând pe ideea cooperării între instituțiile Ombudsmanului din statele membre ale Uniunii Europene, pentru ocrotirea dreptului la libera circulație a cetățenilor români în străinătate. Instituția Avocatul Poporului a difuzat și un comunicat de presă în data de 1 iulie 2008.

De asemenea, instituția Avocatul Poporului a trimis scrisoarea deschisă în legătură cu situația românilor din Italia și celor 19 Ombudsmani locali din Italia.

Ombudsmanii sesizați au apreciat în mod deosebit apelul Avocatului Poporului față de respectarea drepturilor omului cu privire la cetățenii români care trăiesc și lucrează în străinătate. Aceștia au împărtășit temerile instituției noastre, considerând că trebuie împiedicată răspândirea de stereotipuri către opinia publică, care poate duce la dezvoltarea unor forme de intoleranță, comportamente rasiste și xenofobe, care pot vătăma drepturile tuturor cetățenilor.

Totodată, ombudsmanii s-au arătat impresionați de apelul Avocatului Poporului, asigurând instituția de sprijin în problemele de discriminare întâmpinate de anumiți cetățeni români, care își exercită dreptul la libera circulație.

3.4 Comunicări on - line

Pagina de internet a instituției Avocatul Poporului conține informații privind prezentarea și structura instituției, statistici, date de contact, legislație și o secțiune de

linkuri utile ale Comisiei Europene, facilitând accesul la o mare varietate de consultări și dezbateri.

Pe site-ul instituției la rubrica „*Din cazuistica instituției Avocatul Poporului*” au fost date publicității cazuri clarificate de instituția Avocatul Poporului.

4. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE DE INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI CU PRIVIRE LA ACORDAREA AJUTOARELOR SOCIALE

Un alt aspect al activității de mediatizare constituie deja o practică cunoscută a instituției Avocatul Poporului, de acordare de ajutoare sociale, acțiuni ce au fost organizate de domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap și prezentate în Capitolul VI al prezentului Raport.

În concluzie, în anul 2008 am constatat o creștere considerabilă a interesului manifestat atât de cetățeni, cât și de mass-media, față de activitatea instituției Avocatul Poporului și de modalitățile concrete de sprijinire a soluționării cazurilor de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Instituția Avocatul Poporului s-a preocupat de consolidarea locului și rolului acesteia de apărător al drepturilor persoanelor fizice, al cunoașterii de către cetățeni a instrumentelor prin care Avocatul Poporului poate interveni cu promptitudine și profesionalism în sprijinul acestora.

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

Nr. crt.	Indicatorul	Total lucrări efectuate
1.	Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	17783
2.	Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale, referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești	8030
3.	Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	5820
4.	Anchete efectuate de instituția Avocatul Poporului	42
5.	Recomandări emise de Avocatul Poporului	12
6.	Puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor exprimate la solicitarea Curții Constituționale	2088
7.	Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului	6

ANEXA NR. 2

STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI
LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE

	Denumire drept (articol din Constituție)	Petiții înregistrate
1.	Egalitate în drepturi (art. 16)	217
2.	Străini și apatrizi (art. 18)	-
3.	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	-
4.	Accesul liber la justiție (art. 21)	689
5.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art.22)	18
6.	Libertatea individuală (art. 23)	9
7.	Dreptul la apărare (art. 24)	18
8.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	8
9.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	13
10.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	-
11.	Secretul corespondenței (art. 28)	5
12.	Libertatea conștiinței (art. 29)	1
13.	Libertatea de exprimare (art. 30)	10
14.	Dreptul la informație (art. 31)	1031
15.	Dreptul la învățătură (art. 32)	8
16.	Accesul la cultură (art. 33)	1
17.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	32
18.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	22
19.	Dreptul de vot (art. 36)	6
20.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	8
21.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	-
22.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	-
23.	Dreptul la asociere (art. 40)	1
24.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	124
25.	Dreptul la grevă (art. 43)	-
26.	Dreptul la proprietate privată (art. 44)	1685
27.	Libertatea economică (art. 45)	7
28.	Dreptul la moștenire (art. 46)	27
29.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	1044
30.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	3
31.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	41
32.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	101
33.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1462
34.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	850
35.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	12
36.	Dreptul la un proces echitabil (art.6 din CEDO)	39
37.	Alte drepturi	538
	TOTAL	8030

* Din totalul de petiții adresate instituției Avocatul Poporului, 5158 petiții au fost formulate de bărbați; 2872 petiții au fost formulate de femei.

STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE

NR. CRT.	JUDEȚ	NR. PETIȚII
1.	Alba	181
2.	Arad	134
3.	Argeș	675
4.	Bacău	202
5.	Bihor	128
6.	Bistrița-Năsăud	30
7.	Botoșani	66
8.	Brăila	69
9.	Brașov	187
10.	București	1573
11.	Buzău	69
12.	Caras-Severin	51
13.	Călărași	28
14.	Cluj	269
15.	Constanța	288
16.	Covasna	20
17.	Dâmbovița	90
18.	Dolj	215
19.	Galați	119
20.	Giurgiu	32
21.	Gorj	59
22.	Harghita	30
23.	Hunedoara	97
24.	Ialomița	21
25.	Iași	352
26.	Ilfov	105
27.	Maramureș	63
28.	Mehedinți	41
29.	Mureș	417
30.	Neamț	96
31.	Olt	72
32.	Prahova	299
33.	Sălaj	20
34.	Satu Mare	19
35.	Sibiu	76
36.	Suceava	215
37.	Teleorman	40
38.	Timiș	284
39.	Tulcea	47
40.	Vaslui	71
41.	Vâlcea	53
42.	Vrancea	43
	TOTAL*	6946

**Observație: La totalul de petiții adresate instituției Avocatul Poporului din țară pe suport de hârtie, se adaugă un număr de 997 petiții comunicate prin poșta electronică.*

ANEXA NR. 4

STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE

Nr. crt.	ȚARA	Nr. petiții înregistrate
1.	Argentina	1
2.	Austria	3
3.	Belgia	7
4.	Canada	2
5.	Elveția	6
6.	Germania	39
7.	Grecia	5
8.	Israel	7
9.	Italia	4
10.	Principatul Monaco	1
11.	Republica Moldova	1
12.	Suedia	1
13.	Ungaria	7
14.	Franța	2
15.	Republica Serbia	1
	TOTAL	87

ANEXA NR. 5
ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL
POPORULUI

NR. CRT.	BIROUL TERITORIAL	AUDIENȚE	PETIȚII ÎNREGISTRATE	APELURI TELEFONICE	ACTIVITĂȚI DE MEDIATIZARE A INSTITUȚIEI
1.	Alba-Iulia	625	223	229	2 - emisiuni radio-tv; 10 - articole publicate în presă; 2 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
2.	Bacău	737	180	221	3 - emisiuni radio-tv; 1 - articol publicat în presă; 4 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
3.	Brașov	898	153	236	3 - emisiuni radio-tv; 5 - articole publicate în presă; 13 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
4.	Cluj-Napoca	863	239	313	5 - articole publicate în presă; 9 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
5.	Constanța	768	236	150	8 - emisiuni radio-tv; 25 - articole publicate în presă; 5 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
6.	Craiova	1800	206	828	4 - emisiuni radio-tv; 8 - articole publicate în presă; 14 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
7.	Galați	347	112	167	11 - articole publicate în presă; 10 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.

8.	Iași	950	321	266	10 - emisiuni radio-tv; 36 - articole publicate în presă; 5 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
9.	Oradea	772	168	174	3 - emisiuni radio-tv; 2 - articole publicate în presă; 1 - colaborare cu ONG-uri și alte autorități.
10.	Pitești	1194	591	92	7 - emisiuni radio-tv; 30 - articole publicate în presă; 12 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
11	Ploiești	1045	235	175	3 - emisiuni radio-tv; 11 - articole publicate în presă; 3 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
12.	Suceava	1298	179	345	1 - emisiune radio-tv; 1 - articol publicat în presă; 8 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
13.	Târgu-Mureș	1760	413	371	16 - emisiuni radio-tv; 29 - articole publicate în presă; 3 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
14.	Timișoara	801	261	315	4 - emisiuni radio-tv; 16 - articole publicate în presă; 2 - colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
	TOTAL	13858	3517	3882	345

ANEXA NR. 6

**STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRESATE DE AVOCATUL
POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE NECONSTITUȚIONALITATE**

Nr. Crt.	Domeniul punctului de vedere	Nr. puncte de vedere
1.	Statul de drept (art. 1)	44
2.	Suveranitatea (art.2)	1
3.	Dreptul la identitate (art. 6)	1
4.	Universalitatea; Principiul neretroactivității legii; legea penală sau contravențională mai favorabilă (art. 15)	130
5.	Sindicatul, patronatele și asociațiile profesionale (art. 9)	1
6.	Principiul egalității în drepturi (art. 16, art. 4)	391
7.	Cetățenii români în străinătate (art. 17)	1
8.	Cetățenii străini și apatrizii (art. 18)	3
9.	Prioritatea reglementărilor internaționale (art. 11, art. 20)	44
10.	Accesul liber la justiție; Proces echitabil (art. 21)	460
11.	Dreptul la viață, integritate fizică și psihică (art. 22)	30
12.	Libertatea individuală (art. 23)	62
13.	Dreptul la apărare (art. 24)	73
14.	Libera circulație (art. 25)	4
15.	Viața intimă, familială și privată (art. 26)	20
16.	Secretul corespondenței (art. 28)	1
17.	Libertăți de opinie (art. 29, art. 30, art. 40)	9
18.	Dreptul la informație (art. 31)	5
19.	Dreptul la învățătură (art. 32)	2
20.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	3
21.	Dreptul la un mediu sănătos (art. 35)	2
22.	Dreptul de vot (art. 36); Dreptul de a fi ales (art. 37); Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	9
23.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii și interzicerea muncii forțate (art. 41, art. 42)	36
24.	Dreptul la grevă (art. 43)	5
25.	Dreptul de proprietate (art. 44, art. 136)	243
26.	Dreptul la moștenire (art.46)	12
27.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	14
28.	Familia (art. 48)	8
29.	Protecția copiilor și a tinerilor (art. 49)	4
30.	Dreptul de petiționare (art. 51)	12
31.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	40
32.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (art. 53)	110
33.	Exercitarea drepturilor și a libertăților (art. 57)	1
34.	Autoritățile publice (art. 61 - art. 72)	18
35.	Categorii de legi (art. 73); Inițiativa legislativă (art. 74); Intrarea în vigoare a legii (art. 78)	27
36.	Delegarea legislativă (art. 115)	36
37.	Administrația publică locală (art. 120 - art. 123)	18
38.	Înfăptuirea justiției (art. 124)	43
39.	Statutul judecătorilor (art. 125)	3

40.	Instanțele judecătorești (art. 126 - art. 127)	33
41.	Folosirea căilor de atac (art. 129)	21
42.	Statutul procurorului (art. 131- art. 132)	24
43.	Consiliul Superior al Magistraturii (art. 133, art. 134)	1
44.	Libertatea economică (art. 45)	17
45.	Economia (art. 135)	24
46.	Contribuții financiare (art. 56); Impozite, taxe și alte contribuții (art. 139)	11
47.	Curtea de Conturi (art. 140)	2
48.	Atribuțiile Curții Constituționale (art. 146); Deciziile Curții Constituționale (art. 147)	7
49.	Integrarea în Uniunea Europeană (art. 148)	2
50.	Inițiativa revizuirii (art. 150)	1
51.	Conflictul temporal de legi (art. 154)	1
52.	Excepții în care nu s-a precizat textul constituțional încălcat	18
	TOTAL	2088

**In cazul a 1551 de puncte de vedere se regăsesc mai multe domenii, iar pentru statistică a fost luat în considerare, domeniul semnificativ.*

ANCHETELE EFECTUATE

Nr. crt.	Obiectul anchetei efectuate	Nr. de anchete efectuate	Autoritatea administrației publice la care s-a efectuat ancheta	Rezultatele anchetelor efectuate
1.	Respectarea dreptului de proprietate privată	13	<p>Instituția Prefectului Municipiului București – Comisia pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003</p> <p>Primăria municipiului București</p> <p>Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților – Serviciul de aplicare a Legii nr. 9/1998</p> <p>Primăria municipiului București - Serviciul de aplicare a Legii nr. 10/2001</p> <p>Primăria municipiului Constanța-Serviciul de aplicare a Legii nr. 10/2001</p> <p>Primăria comunei Petrești, județul Dâmbovița</p> <p>Primăria orașului Ocnele Mari, județul Vâlcea</p> <p>Primăria orașului Eforie, județul Constanța</p> <p>Primăria orașului Comarnic, județul Prahova</p> <p>Primăria municipiului Brăila, județul Brăila</p>	<p>Clarificarea aspectelor semnalate și emiterea unei recomandări</p> <p>Clarificarea aspectelor semnalate</p> <p>Clarificarea cererilor mai multor petenți</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p>

			<p>Comisia Județeană Dolj de aplicare a Legii nr. 18/1991</p> <p>Primăria comunei Gornet-Cricov, județul Prahova</p> <p>Primăria comunei Fulga, județul Prahova</p>	<p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p>
2.	Respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare	5	<p>Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (2)</p> <p>Primăria municipiului Făgăraș, județul Brașov</p> <p>Primăria sectorului 5 București</p> <p>Primăria municipiului București – Direcția Juridic, Contencios, Legislație</p>	<p>Clarificarea cererilor mai multor petenți</p> <p>Clarificarea aspectelor și transmiterea răspunsului către petentă</p> <p>Clarificarea cererii petentului și propunerea de emitere a unei recomandări</p> <p>Clarificarea aspectelor și transmiterea răspunsului către petent</p>
3.	Respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	5	<p>Primăria municipiului București</p> <p>Primăria orașului Mihăilești, județul Giurgiu</p> <p>Primăria comunei Oncești, județul Bacău</p> <p>Primăria comunei Fărcășești, județul Dolj</p>	<p>Clarificarea petițiilor și emiterea unei recomandări</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p> <p>Clarificarea petiției</p> <p>Clarificarea cererii petentului</p>

			Primăria comunei Bradu, județul Argeș	Clarificarea cererii petentului
4.	Respectarea dreptului persoanei cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	2	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap Serviciul public de asistență socială Bacău	Clarificarea cererii petentului Clarificarea cererii petentului
5.	Respectarea dreptului la nivel de trai, a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	2	Casa Locală de Pensii Sector 1 București Casa Locală de Pensii Sector 6 București	Clarificarea cererii petentului Clarificarea cererii petentului
6.	Respectarea dreptului la nivel de trai și a dreptului de petiționare	3	Casa Locală de Pensii Sector 1 București (2) Casa Locală de Pensii Sector 6 București	Clarificarea cererilor Clarificarea cererii petentului
7.	Respectarea dreptului persoanei cu handicap și a dreptului la nivel de trai	1	Primăria municipiului Brașov, județul Brașov	Clarificarea cererii petentei
8.	Respectarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	3	Spitalul de Psihiatrie Titan Dr. Constantin Gorgos Primăria sectorului 5 București Oficiul Județean pentru Protecția Consumatorului Timiș	Transmiterea răspunsului către petentă și emiterea unei recomandări Transmiterea răspunsului către petent și emiterea unei recomandări Clarificarea cererii petentului
9.	Respectarea dreptului la informație	1	Primăria orașului Ștefănești, județul Argeș	Transmiterea răspunsului către petent și emiterea unei recomandări
10.	Respectarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor	1	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și Centrul de Plasament	Clarificarea cererii petentului

			„Elena Farago” Bârlad, județul Vaslui	
11.	Verificarea modului în care este respectat dreptul privind protecția copiilor și a tinerilor, ca urmare a aspectelor semnalate în presă	1	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și Spitalul Dr. I.T. Nicolaescu din Tutova, județul Vaslui	Clarificarea aspectelor semnalate în presă și emiterea unei recomandări
12.	Respectarea dreptului la nivel de trai	2	Casa Județeană de Pensii Mureș Casa Județeană de Pensii Prahova	Clarificarea cererii petentului Clarificarea cererii petentului
13.	Respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	2	Casa Județeană de Pensii Argeș Consiliul Județean Buzău	Clarificarea cererii petentului și eliberarea adevărâței solicitate Clarificarea cererii petentei și demararea lucrărilor edilitare cerute
14.	Respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică a dreptului la nivel de trai și a dreptului la viață intimă, familială și privată	1	Penitenciarul Vaslui, județul Vaslui	Întocmirea și transmiterea către Parlamentul României a unui Raport special
	TOTAL	42		

ANEXA NR. 8

RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI

Nr. crt.	Nr. și data emiterii recomandării. Obiectul recomandării	Autoritatea publică căreia i-a fost adresată recomandarea	Conținutul pe scurt al recomandării
1.	1/11 ianuarie 2008 Încălcarea prevederilor art. 50 raportat la art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacră protecția persoanelor cu handicap, respectiv neretroactivitatea legii.	Președintele Autorității Naționale a Persoanelor cu Handicap	<p>- examinarea situației create de tergiversarea elaborării Normelor Metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap și a propunerii de criterii medicopsihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, potrivit art. 85 alin. (5) din Legea nr. 448/2006, republicată;</p> <p>- luarea măsurilor legale care se impun pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> * exercitarea unui rol activ în controlul respectării drepturilor persoanelor cu handicap; * informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
2.	2/11 februarie 2008 Încălcarea prevederilor art. 50 din Constituție, privind protecția persoanelor cu handicap.	Președintele Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor cu Handicap - Adulți	<p>- desfășurarea unui control activ al activității comisiilor județene de evaluare a persoanelor cu handicap pentru încadrarea în grad și cod de handicap corespunzător realității, în vederea respectării dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap;</p> <p>- informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.</p>

3.	<p>3/24 martie 2008</p> <p>Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție și a dreptului de a obține despăgubiri potrivit Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Prefectul Municipiului București, în calitate de președinte al Comisiei de aplicare a Legii nr. 290/2003</p>	<p>- examinarea situației create de faptul că, soluționarea cererii formulate în temeiul Legii nr. 290/2003 a fost tergiversată;</p> <p>- luarea măsurilor legale care se impun pentru:</p> <p>*eliminarea deficiențelor de ordin organizatoric și funcțional de la nivelul Comisiei de aplicare a Legii nr. 290/2003 pentru respectarea termenului legal de soluționare a cererilor și evitării oricăror tergiversări;</p> <p>*respectarea prevederilor art. 8 alin (2¹) din Legea nr. 290/2003 potrivit căruia comisiile județene, respectiv a municipiului București au obligația de a convoca petenții în situația în care există neclarități;</p> <p>*informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.</p>
4.	<p>4/26 mai 2008</p> <p>Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 52 din Constituție, în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare.</p>	<p>Primarul Municipiului Constanța</p>	<p>- examinarea situației create de faptul că nu a fost soluționată, în termenul legal, cererea formulată în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989;</p> <p>- luarea măsurilor legale care se impun pentru:</p> <p>*urgentarea soluționării situației referitoare la restituirea imobilului solicitat;</p> <p>*informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.</p>

5.	5/19 iunie 2008 Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului de proprietate privată, prevăzute de art. 51 art. 44 din Constituție.	Primarul Orașului Eforie, județul Constanța.	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea situației create de disfuncționalitățile existente în ceea ce privește înregistrarea și soluționarea cererilor având ca obiect reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: <ul style="list-style-type: none"> *respectarea dreptului de petiționare și a dreptului la reconstituirea dreptului de proprietate al persoanelor fizice; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
6.	6/1 iulie 2008 Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului de proprietate privată, prevăzute de art. 51 art. 44 din Constituție.	Primarul Municipiului București	<ul style="list-style-type: none"> - analiza situației create de nesoluționarea în termenul legal a cererilor având ca obiect reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: <ul style="list-style-type: none"> * respectarea dreptului de petiționare și a dreptului la reconstituirea dreptului de proprietate al persoanelor fizice; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.

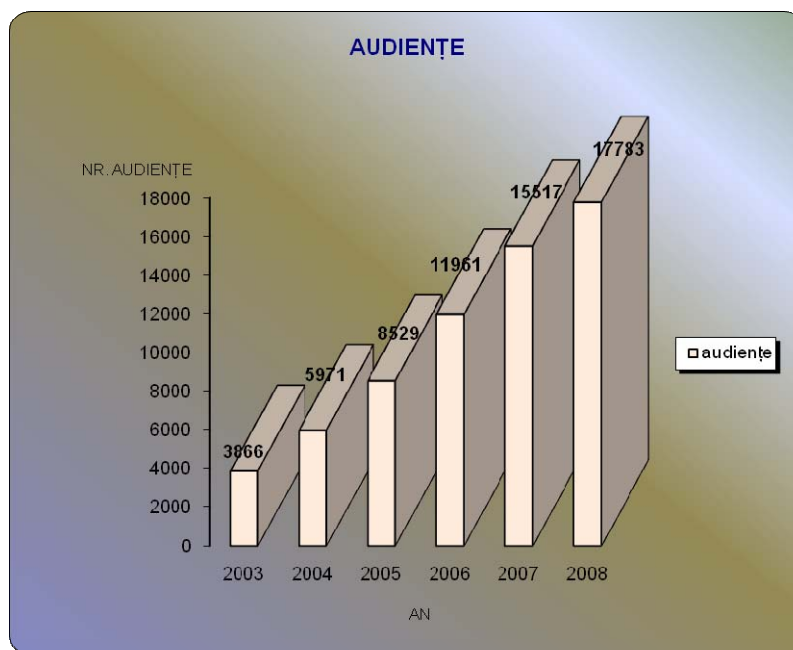
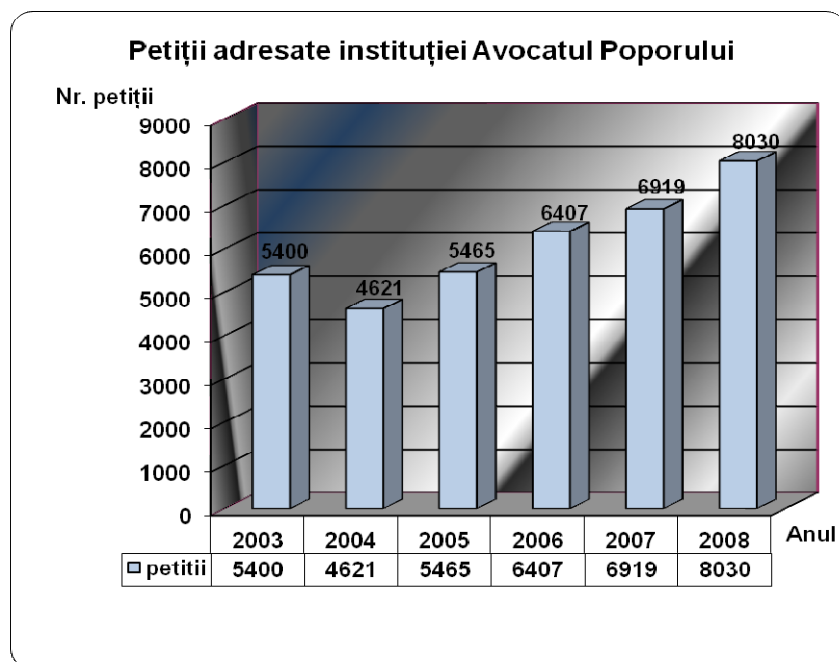
7.	7/7 august 2008 Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 51 și art. 52 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 18/1991 a fondului funciar, republicată.	Primarul Sectorului 5 București.	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea situației create de tergiversarea soluționării cererii formulate în temeiul Legii nr. 18/1991 a fondului funciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: <ul style="list-style-type: none"> *soluționarea cererii în conformitate cu prevederile legale; *analizarea motivelor care au dus la astfel de situații pentru a fi evitate pe viitor; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
8.	8/16 octombrie 2008 Încălcarea dreptului la informație prevăzut de art. 31 din Constituție în cazul soluționării cererilor de întocmire a documentațiilor cadastrale.	Primarul Orașului Ștefănești, județul Argeș.	<ul style="list-style-type: none"> - întreprinderea măsurilor legale pentru eliminarea deficiențelor de ordin organizatoric și funcțional de la nivelul primăriei și personalului, în vederea respectării dreptului la o informare corectă a petenților asupra problemelor legate de soluționarea cererilor; - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor dispuse.

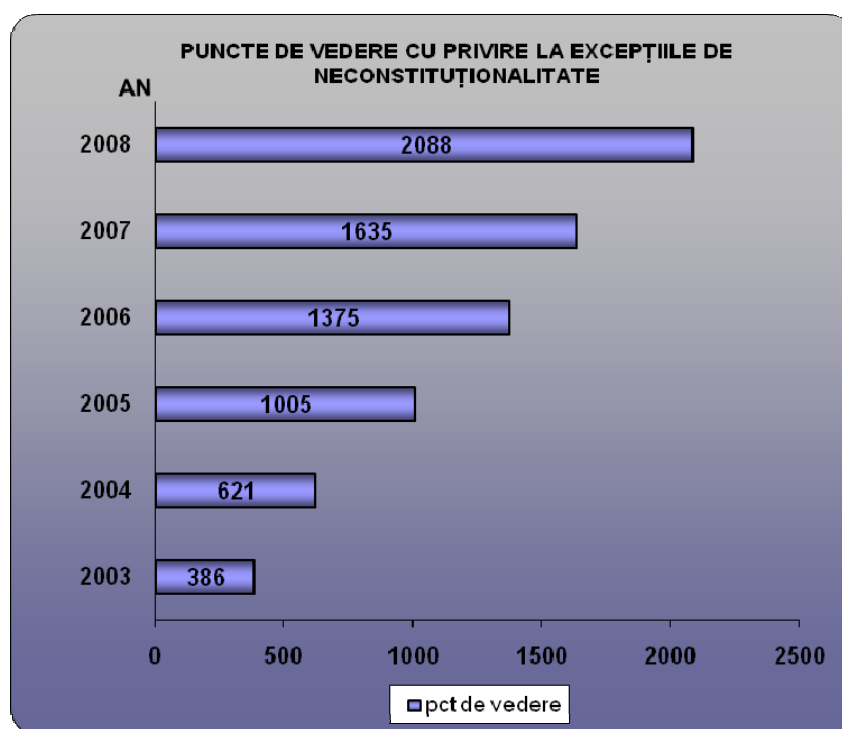
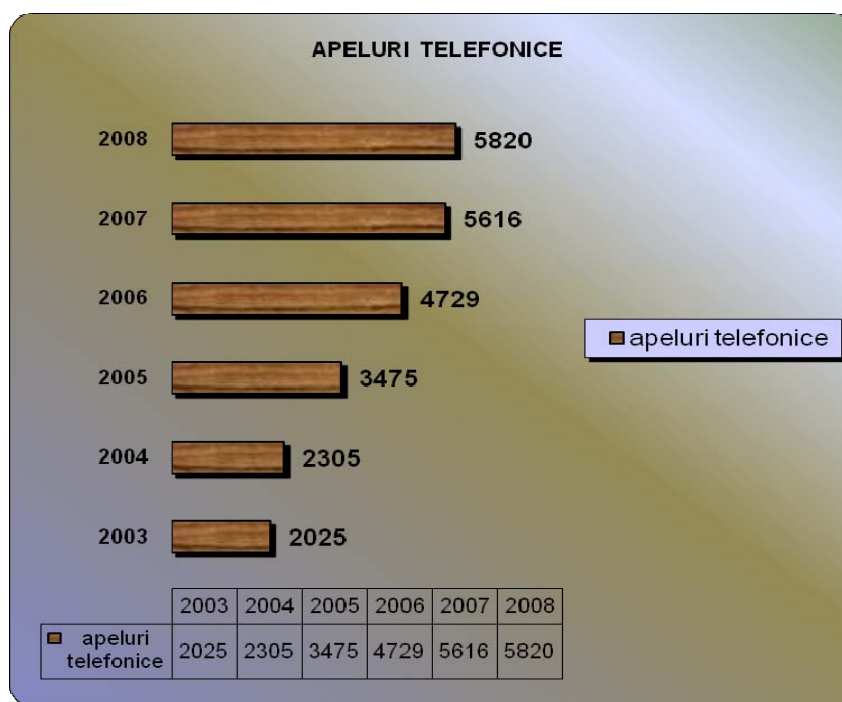
9.	9/29 octombrie 2008 Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție, în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 42/2001 privind protejarea monumentelor istorice.	Primarul General al Municipiului București.	- întreprinderea măsurilor legale ce se impun pentru: *respectarea dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 5 ¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001 cu ocazia soluționării notificărilor formulate de persoanele care au emigrat în statele cu care există acorduri încheiate privind reglementarea problemelor financiare în suspensie, având ca obiect imobile care sunt monumente istorice; *soluționarea notificărilor care au ca obiect imobile monumente istorice în conformitate și cu prevederile Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
10.	10/31 octombrie 2008 Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 52 din Constituție	Primarul Comunei Ardușat, județul Maramureș	- întreprinderea măsurilor legale pentru: *eliminarea deficiențelor de ordin organizatoric și funcțional de la nivelul primăriei și personalului, în vederea respectării dreptului de proprietate privată; *respectarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia dreptului funciar, și a obligației de a protegi statul de drept, drepturile și libertățile cetățenilor prin punerea lor în aplicare întocmai și neîntârziat; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor dispuse.

11.	11/11 noiembrie 2008 Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 52 din Constituție.	Primarul Comunei Ilieni, județul Covasna	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea situației create prin tergiversarea soluționării cererilor privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafețelor solicitate de teren arabil și de teren forestier; - luarea măsurilor legale necesare pentru: efectuarea și finalizarea lucrărilor de măsurare a terenurilor, cunoașterea situației terenurilor disponibile, respectiv soluționarea cererilor privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafețelor de teren arabil și de teren forestier la care solicitanții sunt îndreptățiți; - informarea Avocatul Poporului asupra măsurilor luate.
12.	12/18 noiembrie 2008 Încălcarea dreptului de petiționare prevăzut de art. 51 din Constituție	Conducerea Spitalului de Psihiatrie Titan Dr. Constantin Gorgos București	<ul style="list-style-type: none"> - întreprinderea măsurilor legale și a demersurilor necesare pentru eliberarea documentului privind evaluarea psihiatrică a petiționarei; - dispunerea măsurilor legale necesare respectării dreptului de petiționare în instituție.

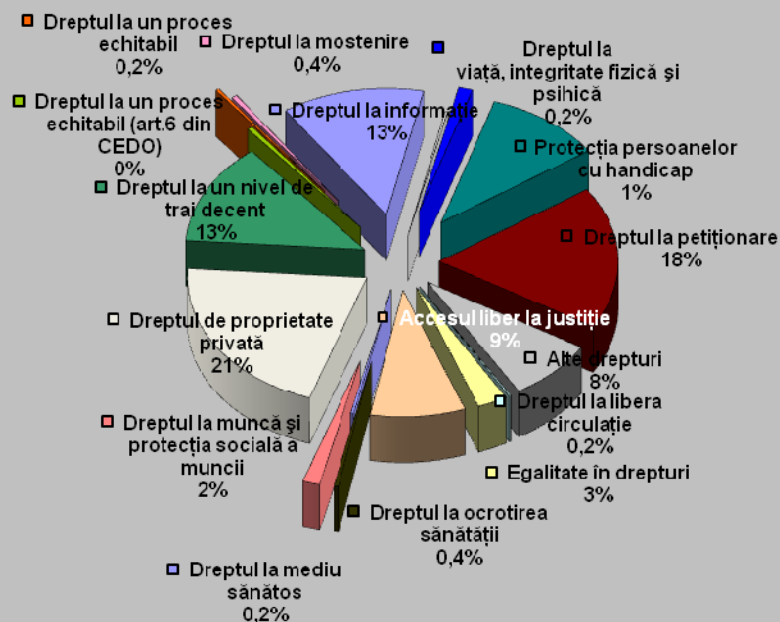
ANEXA NR.9

GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTUL PRETINS ÎNCĂLCAT

- Egalitate în drepturi
- Accesul liber la justiție
- Dreptul la ocrotirea sănătății
- Dreptul la mediu sănătos
- Dreptul la muncă și protecția socială a muncii
- Dreptul de proprietate privată
- Dreptul la un nivel de trai decent
- Dreptul la un proces echitabil (art.6 din CEDO)
- Dreptul la moștenire
- Protecția copiilor și tinerilor
- Dreptul la informație
- Dreptul la viață, integritate fizică și psihică
- Protecția persoanelor cu handicap
- Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică
- Dreptul la petiționare
- Alte drepturi
- Dreptul la viață intimă, familială și privată

* Pentru statistică au fost luate în considerare domeniile având procente mai mari de 0.1%.

CUPRINS

CUVÂNT INTRODUCATIV.....	4
SINTEZA RAPORTULUI.....	8
INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI PE ANUL 2008	8
CAPITOLUL I. CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	13
CAPITOLUL II. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL	17
CAPITOLUL III. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE.....	19
CAPITOLUL IV. PROCEDEELE ȘI MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI.....	23
CAPITOLUL V. DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE	27
CAPITOLUL VI. DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP	44
CAPITOLUL VII. DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE	61
CAPITOLUL VIII. DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE	78
CAPITOLUL IX. ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI.....	91
CAPITOLUL X. ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONANȚELOR.....	97
CAPITOLUL XI. RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN ANUL 2008.....	108
CAPITOLUL XII. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE	109
CAPITOLUL XIII. PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI	117
CAPITOLUL XIV. MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ	119
<i>ANEXA NR. 1</i>	<i>131</i>
<i>VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE</i>	<i>131</i>
<i>ANEXA NR. 2</i>	<i>132</i>
<i>STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE</i>	<i>132</i>
<i>ANEXA NR. 3</i>	<i>133</i>
<i>STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE</i>	<i>133</i>
<i>ANEXA NR. 4</i>	<i>134</i>
<i>STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE</i>	<i>134</i>
<i>ANEXA NR. 5</i>	<i>135</i>
<i>ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI</i>	<i>135</i>
<i>ANEXA NR. 6</i>	<i>137</i>
<i>STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRIMATE DE AVOCATUL POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE NECONSTITUȚIONALITATE</i>	<i>137</i>
<i>ANEXA NR. 7</i>	<i>139</i>
<i>ANCHETELE EFECTUATE.....</i>	<i>139</i>
<i>ANEXA NR. 8</i>	<i>143</i>
<i>RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI.....</i>	<i>143</i>

ANEXA NR.9	149
GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	149

Notă:

La elaborarea prezentului raport și-au adus contribuția: Erzsebet Rucz, Mihail Gondoș, Alexandru Bălănescu, Ionel Oprea, Cristian Cristea, Ecaterina Mirea, Bianca Drăghici, Florentina Dumitrescu, Claudia Sora, Magda Ștefănescu, Andreea Băicoianu, Simina Gagu, Luminița Avramescu, Daniela Marinescu, care își asumă răspunderea pentru exactitatea datelor și informațiilor.